

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Edebiyat - Sokak

CİLT 1 • SAYI: 1-2-3-4

Mehmet Ali & Akşemsaf

**Hayat bir yolculuktur,
yanınızda bulunsun.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Güzel şeylere
hasret bu dünya...

BAVUL

Ekim 2015
Sayı:1

57

Edebiyat - Sokak

Uğur Yücel
Ercan Kesal
Nejat İşler
Sarı Celal
Barış İnce
Meltem Yılmaz
Erk Acarer
Alev Karaduman
Ali Lidar
Fulsen Türker
Alper Gencer
İlhami Algör
Ayşen Aksakal
küçük İskender
Ahmet Büke
Hakan Demir
Zavallı Metin
Murat Meriç
Ali Mendillioğlu
Esra Tanrıbilir
Ferat Emen
Kaan İnce

Önemli & Akşamsefası

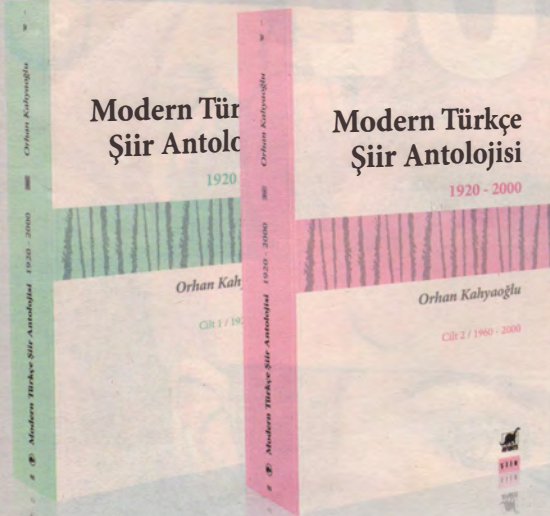
"bütün zalim
olanları sen affetsen
ben affetmem"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranney.org>

Şiir ölmedi, yaşıyor!

ORHAN KAHYAĞÖLU / Modern Türkçe Şiir Antolojisi [2 Cilt]

MARIO BENEDETTI
Aşk Kadınlar ve Hayat

SOHRÂB SEPEHRİ
Sekiz Kitap

900. KİTAP

Şiirin ve şairin ölümünün çoktan ilan edildiği bir zamanda, ölüme inat Ayrıntı Şiir Dizisi hayatta ısrar ediyor! Dünya şiirini asıl dillerinden çevirerek aktarmanın yanı sıra, kapsamlı antoloji çalışmaları ve bir müddet sonra Türkçe şiir de dizinin ajandasında...

www.ayrintiyayinlari.com.tr online@ayrintiyayinlari.com.tr

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BAVUL

İmtiyaz Sahibi

BRG Basın Yayın Reklam adına Ümit Bektaş

Yayın Yönetmeni

Önder Abay

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Kemal Can Kayar

Görsel Yönetmen

Doğukan Alyaz

Editörler

Emrah Serbes

Barış İnce

Esra Tannibilir

Zihni Başsaray

Duygu Temel

Can Binali Aydın

Kapak İllüstrasyonu

Ethem Onur Bilgiç

Feminist Sonsöz

Gizem Çitak

Güvenlik

Tuncer Döğer

İletişim

iletisim@bavuldergi.com

reklam@bavuldergi.com

bavul@bavuldergi.com

Baskı

APA UNIPRINT Basım San. ve Tic. A.Ş.

Tel: 90212 798 28 40 / Faks : 90212 798 20 63

Adres: Hadımköy Mahallesi 434 Sokak No:6

34555 Arnavutköy / İstanbul / TÜRKİYE

Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22

ISSN: 2149-8113

Aylık yaygın süresi yayındır.

f /bavuldergi

g /bavuldergi

g /bavuldergi

Mehmet Ali & Aksamsefası

Merhaba,

Türkiye’de hüznün, mutluluğun, özlemin, heyecanın ve yalnızlığın bile bir hiyerarşisi vardır. Vicdanımızın sindirebileceği ölçüde acılardan bahseder, kendi makul yalnızlıklarımızı yaşarız. Hızlı tüketilebilir buhranlarla kahrolurken, tüm bu buhranların esansı olsun diye yazılmış kelimelerle ferahlar içimiz. Gerçeklik, yarattığımız makul dünyada yalnızca bir malzemeye dönmüştür. Gerçekliğe mum ışığında bakarız. Çünkü gölgelerin rengi yoktur. Kaldırım taşından yalnızlık çıkaranların yüzlerini ezbere bilirken, kaldırım taşını yastık yapanlar yalnızca birer gölgedir bizim için.

Sabahtan akşama üzerine konuşup, sokakta görsek tanıyamayacağımız hikâyeler var. Atfettiğimiz kimlikler, söyledığımız şarkılar, yazılan yazılar, analizler, yorumlar, ağıtlar, övgüler ve küfürler... “Eski” yazılara, yazarlara, resimlere, müziklere, dergilere olan özlemin bir sebebi var. Tüm üretimini gerçekçin üzerine kuran zamanlardan, kendi gerçekliğini okuduğu, gördüğü, dinlediği makul hikâyelerin üzerine kuran zamanlara geçtik.

Bavulu ilk açtığımız günden bugüne aylar geçti. Birbirine benzemez on beş insan, beş ay boyunca çalıştı. Hayatın gerçekliğine sadık kalmak ve “makbul” ölçülere hapsolmemek için verdığımız emek sonunda bir dergiyi dönüştü. Bavul Dergi artık her ay yayınlanacak. Kısacası bavulumuzu alıp bir yola çıktık. Nereye varacağını bilmiyoruz. Aslında pek düşünmedik de.

Türkiye’de dergilik tarihi hem eski hem de renklidir. Öyle ki, bir dergi adıyla anılan edebi dönemler, siyasi hareketler vardır. Her satırına özenerek hazırladığımız Bavul’un önünü açan, dergilik geleneğini bugüne getiren ve bugünkü “140 karakter” furyasında bile dergilerin hâlâ yaşayabildiğini gösteren tüm ekiplere teşekkürü borç biliriz.

Bavul, insan nereye giderse gitsin değişmeden ve terk etmeden onunla birlikte gelen tek şeydir. Aynı anda hem hatırayı hem yeniyi hem de yenilgiyi taşır. Ayrılrken de kavuşurken de dolaptan ilk çıkandır. Kalbi kırılanlar, kenarda kalanlar, sevip de kavuşamayanlar, plaza asansöründe mahsur kalanlar için çıktığımız bu yolda umuyoruz ki sevenimiz çok, ömrümüz uzun olsun.

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

KİM FAZLALIKSA İNSİN!..

Ey, kutlu makina, yolun açık olsun. Çıktığın bu yolculuk, sana binmeye çalışıp da binemeyen memleket evlatlarının dertlerine derman olsun.

Sabah erkenden çıktık yola. Berceste'de yumurtla, balı, kaymaklı kahvaltı; fazla durmadan yola devam. Meclis'in ziyaretçi kapısında indim arabadan. Buraya ikinci gelişim. Birincisi mecburi hizmet yıllarında, bilmem kaçınıcı seneden sonra canıma tak eden "İstanbul'a tayin" meselesini halletmek için kasabanın o zamanki belediye başkanı elimden tutmuş, dönemin Ankara milletvekilinin odasına kadar getirmişti. Kafamdaki imajın karşılığını bulamadığım, köstekbek yuvalarına benzeyen, yan yana minik odalarda sürekli misafir ağırlaşıp gelenlerle çay içen takım elbiseli adamlar kalmış aklımda, o kadar!

Koltuğumun altında üç kalın proje dosyası, güvencilen geçip bizim vekilin odasını bulmak için milletvekili odalarının olduğu bölümde yürümeye başladım. Gittiğinde odasının kapısı açık ama içerde kimse yoktu.

Hemen yandaki odanın sekreteri, "Grup toplantısındalar, burada beklemeyin bence," deyince çıktım, 'kulis' denilen yere gittim. Burası da bir âlem. Meclis toplantılarının olduğu salona bağlantılı koridor ve bekleme alanlarında öbek öbek insanlar, ortalarında bir ya da birkaç milletvekilini almış, alanca hararetilerle bir şeyler konuşuyorlar. Milletvekillerinin kulagi salondan gelecek uyarıda ama. Arada sırada telaşla salona döndüklerinde de ortak suyu çekilmiş değirmene dönüyor. Pek eğlenceli bir yer!

Proje dosyaları da tuğla gibi, "Şunlardan bir an önce kurtulayım" düşüncesindeyim artık. Önce genel sekreterin meclisteki odasını buldum, elbette yokmuş yerinde, şaşmadım, kartvizitimize birlikte dosyalarından birini sekretere bıraktım, "Sayın vekilime iletmesini rica ve istihham ederim!"

İkinci dosyayı da, kuliste Fenerbahçe maçını seyreden bizim bölge milletvekillerinden birinin eline tutuşturduğum, adam beni sessizce dinledi, yan gözle baka bakarak. Belki de bir an önce gevezeliğinden kurtulup maçla düşünme arzusuyla, "Siz bir dosya da bana bırakın, ben iletirim ilgili arkadaşlar..." cümlesini bile bitirmedi. **Merhaba!..**

Neyse, ben de epeyce hafifledim bu arada. Yavaş yavaş da olsa Meclis'in tadını çıkarmaya başlamıştım aslında. Her zaman oradaymış, buralara çok alışkınmış gibi bir havayla bulduğum boş koltuklara yayıldım, açık televizyonlardan ciddi bir ifadeyle devam etmekte olan oturumu seyrettim, sebilden su içtim, çay dolu tepsiyi yanından geçen çaycıda nitekişizce çay alıp içtim falan...

Vakit öğleye yaklaşmıştı ve karnım da acıkmıştı iyice. Birden, genel kurul toplantı salonunu taraflarından tanıdık bir grubun telaşlı ve hızlı adımlarla bana doğru yaklaştıklarını gördüm. Aman Allahım! Bizim Bir Numara ve avanesi. Yanında her zamanki yapıpık adamı bilmem ne bey, birkaç tanıdık tanımadık mebus ve özel kaleme görevlisi. Bir Numara hem yürüyor hem de etraflındakilerin anlattıklarını dinliyor. Grup hızla bulundukları yere yaklaştı, önümden kavis yapıp kırınırlık, içimden kopup gelen tuhaf bir cesaretle, aniden grubu takildim ve onlarla birlikte yürümeye başladım. Bunu yapmaya o kadar hızlı ve aniden karar vermiştim ki, kimse ne olduğunu anlayamamış, gruptakiler de sanki çok zamandır onlarla yürüyormuşum, grubun ayrılmaz parçasıymışım gibi bir havayla ve benimle birlikte yürümeye sürdüküler. Ta ki asansörün kapısına kadar. Grup ve tabii ki ben de, kısa bir maratondan sonra, büyükçe bir asansörün önüne gelmiş, durmuştuk. Herkesin sırtı dönük, asansör kapısının önünde beklemeye başladık.

Şimdi tam zamanı! Bugün kendimi aştım kesinlikle, şu düşündüğümü ve yaptığımı şeylere bak Allah aşkına. Grubun yanından yavaşça süzülerek Bir Numara'nın yanına vardım, gözlerinin içine bakmaya başladım gülümseyerek. Park et ve kafasını çok olağan bir hareket yapmışçasına hafifçe eğerek selamlar gibi yaptı. Elimi uzattım doğaç olarak, o da uzattı elini ve hararetle sallayarak sıktı. Elim hâlâ avuçlarındaki, bu müthiş beraberliğin verdiği cesaret ve güven koştum:

"Merhaba efendim!"

"Merhaba!" dedi ve elini çekmek istedi; bırakmadım. **Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranteey.org>**

Ya herrü ya merrü!

İlçemin ismini söyleyerek devam ettim.

"Bilmem ne ilçesinden efendim, belideye başkanı aday adayı doktor bilmem kim..."

Bu sefer elini çekten kurtarmak istediye de yine bırakmadım, hatta şöyle aşağı yukarı yeniden sallıyormuş gibi bir hareket de yaptım, dostluğumuzun sürdüğü anlamında!

"Hatırladınız mı efendim? Havaalanından..."

Adamcağız elini biraz da zorla kurtararak üzerini düzeltti, yanındakilere baktı, döndü asansörün işçısına baktı.

"Evet, evet... Pardon..." falan gibi kelimeler yuvarlanıp döküldü ağızından.

Yapışık kardeşçi eğildi bir şeyler söyledi kulagiına. Kafasını sallayıp sınırlı sınırlı güldü. Öylece duruyordum karşısında ve artık ayrılmayacak kadar duruyordum. Bundan sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağı bir biçime dönüşmüşü sanki Bir Numara'yla olan ilişkimiz. Tam da yeni bir hamleyle bu ilişkiyi bir üst boyuta taşımaya hazırlanıyordum ki, asansör geldi.

Herkes kapiya doğru hareketlenmiş, kartlar yeniden dağıtılmıştı!

Başa Bir Numara, yanından yapışık kardeşçi ve sekreteri, diğer kıymetli zevat, hep birlikte asansör kabinine aktık. Ben de katıldım tabii ki bu güçlü anafora ve bir anda kendimi içerde buldum. Şimdi, daha da yakındım Bir Numara'ya ve tam sırasıydı, proje dosyaları verebilirdim. Yapışık kardeşçilerden birine bastı, asansörün kapısı kapandı ve şöyle bir yerinde sarsıldı. Kapı tekrar açıldı, biraz durdu, yine kapandı. Ordakilere birisi tekrar düğmeye bastı. Kabin bir an tekrar sarsılır durduktan sonra, düğmelerin bulunduğu paneldeki işaretlerden biri kırmızı ışıklar çıkartarak yanıp sönmeye başladı.

"Fazla yükü" dedi grubun arkalarından duran, mafla benzer kalın çizgili takım elbise giymiş birisi.

ALTUNIZADE'NİN YÜRÜMEYEN MERDİVENLERİ

bu kadar birbirinden farklı insanla havasız bir metrobüsün içinde tıksı tıksı yol alırken, aslında bu topraklarda yaşayanların, işinde gücünde yan yana yaşamakla ilgili hiçbir derdi olmadığı hakikati de gün gibi ortaya çıkıyor.

"havasız insan aracı" demiş biri metrobüsün, doğrudur. zaten istanbul'da yaşayanlar için araç şiddetle ihtiyaç, insan sıkışırken kendini sorgulayan bir varlık ve toplu taşımalarla da havasızlık estastır.

bizlerin, yani metrobüse binenlerin boynu hayli kırkır. biz de, tıpkı metrobüse binmeyen diğer insanlar gibi o anspaz otobüs manevralarına denge uydurmadan yaşamayı isterdik. ama gelin görün ki, hem yaşamak metrobüste olmasak dahi bizahtih böyledir; hem de metrobüs, trafike köprüler haricinde pek takılmayan bir araç olarak, ciddi omurilik hasarlarına sebep olma potansiyeline rağmen özellikle iş saatlerinde gideceğiniz yere sizi en hızlı ulaştırır.

ömrünü istanbul içinde toplu taşıma araçlarına binerek eskitenler iyi bilir, metrobüsün dünyamıza getirdiği yeniliklerden biri de, şoför mahallinin otobüsten izole edilmiş olmasıdır. devrim niteliğindeki bu değişiklik, sabah afyonu patlamayan, akşamı eve yalnız ve yorgun dönen yolcunun şoföre sardırmasına engel olmuş durumda. garibim şoför kardeşimizi ise camlı bir köşenin içinde koymuşlar.

"lütfen şoförle konuşmayınız" diye bir uyarı yazırdı ya eskiden... onu "lütfen şoförü idare ediniz," diye değiştirsek fena olmaz aslında, çünkü o trafiğin içinde sabahtan akşama kadar direksiyon sallayan şoför her daim haklıdır.

yalnız şoföre aittir. en neti, çocuk ağzından gelsin: "kurallar şoförden!" ara vermeden hatırlayalım: beyefendi, hepimizin bindiği metrobüsü sürüyor.

bir trene biner gibi biniyoruz metrobüse, makinisti görmeyenimiz çoğunluktadır. aynı yolda birbirinden kopuk vagonlar halinde ilerliyor metrobüsler, şehrin arterlerinden oluk oluk insan taşıyorlar içerideki işlere, dışarıdaki evlere. içinde her çeşit insan mevcut, yaşadığımız coğrafyanın ölçek ölçek bütün fotoğraflarını barındırıyor.

bu kadar birbirinden farklı insanla havasız bir metrobüsün içinde tıksı tıksı yol alırken, aslında bu topraklarda yaşayanların, işinde gücünde yan yana yaşamakla ilgili hiçbir derdi olmadığı hakikati de gün gibi ortaya çıkıyor. heyhat, konuşmalar başlayınca savaş provaları ve kostüm siparişleri dolduruyor yüzlerimizi. ayrırlık böylece berbat ediliyor birlikteliklerimiz.

aslında bu kadar korkarak yaşamamıza gerek yok diyeceğim ama sabahın köründe metrobüse binmeye mecbur onbinlerce istanbul'dan biri olarak, maalesef ben de o meşhur duraktan inip biniyoruz.

hani binerken kuzu kuzu boyun eğip gidiyoruz da, inerken o hiçbir şeyden haberi olmayan hanımefendi sesin bütün metrobüse yaptığı anons, altunizade'de incek biz merdivenler emniyet ediyor. her defasında bir kıyamet haberi gibi geliyor. sıradaki istasyona altunizade."

o merdivenleri defalarca adımlayan 'survivor' metrobüsçüler, "sıradaki istasyon: altunizade" anonsundan bu yana, benimle birlikte 'ilk' parkurun basamaklarını güçlü kalp atımları ve daralan nefesleri ile adımlamaya başlamışlardır bile.

onlardaki "her şeyden ve herkesten topyekun kurtulma" arzusunu görüyor, hak veriyor ve hatta kutsuyorum. ezkaza biri çıkıp bu durumun sağlıklılığı adına bir 'çeşit'spor' olduğunu söyleyecek olsa, onu oracıkta boğar ve o bitmeyen merdivenleri adımlamaya devam ederiz. arkamızda bile bakmayız, ki halimiz de yok zaten.

buradan yetkililere sesleniyoruz. hayır, istanbul belediyesi'ne değil sağlık bakanlığı'na sesleniyoruz. biz spor yapmaya razıyız. diyetim eziyet çekmek de alınmızın yazısı. fakat şantiyede yapılan ilk biyolojik virüs bu olmalı: bacakları kuvvetlendiriyor, bronşları daraltarak astım atağı riskini ve şehrin stresiyile birleşerek kalp krizi riskini fevkalade artırıyor. günün sonunda öncüle bacakları olan cesetleirimize kavuşmadan önce, lütfen bizi yürüten merdivenlerle aşlayınız.

altunizade metrobüs durağının merdivenlerinde son nefesini veren 'şehit' kardeşlerimizde cenab-ı alah'tan rahmet, kalan 'survivor' dostlara ise efor ekg, solunum fonksiyon testi ve elbette sabrı-ı emniyet ediyoruz. elimizden gelen tek şey terlemek o serin ve yumuşak yolculuğa dek, şoförü idare edelim.

Asansörün kapısı açıldı tekrar.
Kimse yerinden kıpırdamadan beklemeye devam etti. Birkaç kişi duyulur duyulmaz mınıldandı:

"Birisin insan... Merdivenlerden yürüsün..."

"Yok ya, kalkar aslında, biz geçen gün yirmi kişi bindik, hiçbir şey olmadı," dedi iyi kalpli bir insan evladı.

Bir Numara, gövdesini tuhaf bir şekilde kıpırdatarak, bu durumdan rahatsız ve mutsuz olduğunu belli etti.

"Arkadaşlar, kim fazlalıksa insan," diye bir cümle sarf etti, grubun en yaşlısı olduğunu zannettiğim kısa boylu, karga burunlu bir adam. Tüm gözler yavaşça bana döndü ya da ben öyle zannettim, bilemiyorum. Daha fazla orada kalamayacağımı düşündüm. Bir Numara'ya yine de hafif bir baş hareketiyle reverans yaparak ve önümdeki bir kaç kişinin gövdelerinin arasından sürünerek, asansörden dışarı çıktım.

Kapı kapandı.

Asansör rahatlamıştı.

İçinde, bir numara ve diğer talihli yolcularıyla, mutlu bir haletiruhıyla, kendi özgür sularında, coşkuyla yükseldi üst katlara doğru.

Ey, kutlu makine, yolun açık olsun.

Çıktığın bu yolculuk, sana binmeye alışıp da binemeyen memleket evlatlarının derilerine derman olsun.

Hasretle yolunu gözleyen her adayın kalbinde bıraktığın ince sıkı, çok sonra yazılacak mazlumların tarihinde ıstıtlı bir mazmune olarak kalacak.

Ey kutlu makinenin talihli yolcuları, dilerim sizin için mazı olan şeyler, bir gün benim de istikbalim olur!

Koltuğumu altında proje dosyam, üzerimde "fazla yük" etiketiyle orada öylece bekledim.

Yeni bir asansör değildi beklediğim, bacaklarımda, geriye dönüp meclisten çıkıp gidecek gücü bulmalıydım öncelikle!

*Ercan Kesal'ın yakında çıkacak kitabından tadımlık...

Mehmet Ali & Akşemsefasi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irante.org>

Kaç iyi insan kaldı Ankara'da?

Simitçi oturmuyor artık bizim sokağın kaldırımında, patates, soğan satan traktörü görmeyeli bir hayli zaman oldu.

Kalabalık bir ailenin bütün erkek çocukları, kirasıyla ergenlik öncesi döneminin sabah saatlerini, annemin yatak odasının penceresine bakan kaldırımında simit satarak geçirdi. Bütün bu süreçte, büyüyen çocuğun kardeşine işini teslim etmesine, o çocuğun da bikkaları terleyene kadar o işi sürdürmesine şahit olan annem, yıllarca güne "Simitçi, yeter bak kimse almıyor işte, git diğer sokakta bağırl" cümlesiyle başladı. Şimdi gittiği memleketin sokaklarında simit satılır mı bilmem ama bizim evin kahvaltısında artık simit yemediğimizin farkındayım.

Günümüzde manav reyonlarında indirime girmese isimlerini duymayacağımız patates, soğan ikili yakın geçmişte, gün batımına kadar kendilerini en az üç kez hatırlatırdı. Bu anonsla birlikte biz de sokağımızdan geçecek olan büyük tekerlekli, acayip, kırmızı arabayı görme fırsatı bulurduk. Nevresim takımları, züccaciye ürünleri, süt, yoğurt, peynir satıcının ağzından, kaset kaydına ardından hoparlöre bağlandığı yılların en çalın projesi overlok makinesiydi. Üstelik ayağıma kadar gelen cinsten. Uzun çığına giriyor oluşumuzun haberini veren bu anonsun şaşkınlığı bizim eyde birkaç gün sürdü. Hahlara ne yaptığını tam anlamadığımız adamın eline, hahlardan daha fazla para vermiştik.

Yıllar geçip de kendimizi şehrin kalabalık sokaklarına attığımızda farklı anonslar dikkat çekerdik. Kızılay'ın alt geçitlerinde artık acil ihtiyaç olan kan gruplarını duyar olduk. Yüksel Caddesi'ne çıktığımızda ise bizden yaşça büyük neslin, Kitap Okuyan Kadın Heykeli'nin çevresinde toplanmış olduğu sokakları

duyduğumuzda ise adımlarımız hızlanmaz ve birazdan kesin olay çıkar korkusu kaplamıştı.

Olay, genelde çıkardı, Önceleri kitap okuyan kadın sandığım heykelin "İnsan Hakları Anıtı" olduğunu öğrendiğimde uğrak yerim olmuştu Konur ve Yüksel keşisiymi. Haklarını savunanlarla, kaç edenler arasındaki mücadeleyle olay adı veriliyordu her iki tarafça da.

İşte bu sokağın anonsu da polis megafonlarından yapılır. İnsan Hakları Anıtı'nın çevresinde haklarını isteyen insanlara, haklarını istemeye devam ettikleri takdirde, hak ettikleri müdahalenin yapılacağı duyurulur. İnsanlar, bizim insanlarımız ama yalanla beslenenler, Ahmed Arif'in prangasıyla, Yaşar Kemal'in memleketinde, Aziz Nesin'in insanları için seslerini çelge vurur, birbirlerinin kollarına girer ve olay çıkar bu anonsla ve bir işçi daha ölü her zamanki gibi kendi hatasıyla, bir çocuk vurulur yanlışlıkla, öğretmen atanmaz, sanatçı kovulur, bir ihale açılır, birileri kazanır, birileri ezilir ve bizim insanlarımız tekrar buluşmak üzere ayrılırlar. Günler günleri, polisler insanları kovalar Konur Sokak'ta. Karanlık çoğuğünde tezgahlarını açar sokak esnafı, müzik eşliğinde pazarlık sesleri duyulur.

Altmış yıl önce Beyoğlu'nun sokaklarından fırlayan nefret, bugünlerde her şehirde her sokakta. Simitçi oturmuyor artık bizim sokağın kaldırımında, patates, soğan satan traktörü görmeyeli bir hayli zaman oldu. Bugünlerde en fazla düşündüreni ise Yüksel Caddesi'nde, kitap okuyan kadın heykelinin çevresinde katliam çıkırtkanlıkları yapıyor ve polis megafonları suskun. Anons duyarsanız korkmayın, bizim insanlarımız vardır orada.

NEYE GÖRE?

Kara kaşlı, beyaz saçlı şışman belediye başkanı, ki memleketin kasabalarının yüzde 78,6'sını kara kaşlı beyaz saçlı şışman insanlar yönetir, (ben bu rakama inanıyorum, benim inancıma gülp saygısızlık yapma lütfen) sondaj çalışmalarından çıkan sonucu topukları poposuna vura vura duyurmuştur.

Görel Nevşehir'de Merkez'e bağlı küçük bir belde... Neye göre kasaba neye göre belde tartışmasının yıllardır sürdüğü ve sonunda Ankara'dan büyük yetkililerin önce adımına sayarak sonra ofiste kalem kutusuya çizerek kararlarını verdikleri şirin bir yöre...

Göre'de yapılan sondaj çalışmaları sonucunda 170 derece çamur sıcaklığı olan su bulundu. Eureka! Yumuk suratlı Maden Tetkik Arama Enstitüsü yetkilileri, sıcak suyun mevcut potansiyeli ile analiz edileceğini belirleyip, yayık ayanlarını dibini yaladiktan sonra yöreden ayrıldı.

Belediye Başkanı'na göre bu Allah'ın bir mucizesiydi ve Göre'nin makus talihini değiştirecekti. İyi de niye Göre? Bunun niyesi niyesi yok, kafa karıştırmaya şimdiki çamurlu suyun nereden fışkıracacağı belli olmaz, ki sen bir şeylere gerçekten inanırsan, bir gün müt lakla olur! Ama bu konuda da çeşitli rivayetler vardı. Örneğin Göre'nin en meşhur yufka açan teyzesi Nevrière, işi hep Göre'nin münimliğine bağlardı. Göre halkı ve en başta kendisi bu kadar imanlı olmasa, su buradan fışkırmaz da Allah muhafaza Topaklı'dan fışkırabilirdi.

Topaklı! Avanos'a bağlı... Nevrière teyzeye göre Ramazan'ın en sıcak günlerinde Göre'ye Allah yağmur yağdırdı ama gıcık görüncemizin yaşadığı Topaklı'ya yağdırmazdı. Çünkü Allah, Göre'dekilerin oruçlarını Carrier'in bin bir zahmetle günümüze taşıdığı klimanın serinliğinde geçirmelerini isterken 3 kilometre ötedeki Topaklı'ya sıcak hava üfledi! İyi de bu terici neye göre? Elbette ki Mikail'e göre...

Mikail! Doğa olaylarını düzenler... Kutsal kitapta geçen kısımlara bakınca gülmeyi pek sevmeyen bir melek de diyebiliriz kendisine ama asıl hikmeti bu değildir. Sen ne düşünürsün bilmem ama bençe melekler arasında en mucizelsidir. Nevşehir'den Görel Nevrière ile yine Nevşehir'den Topaklılı görüncü Hüsnüye arınsadı, iktidar kavgasına haklıyı haksızı adlice ayırıp ona göre hava sıcaklığını düzenler. Hal böyle olunca Nevrière teyzeye göre de koskoca Nevşehir'in meteorolojik ajandası görüncü gelin kavgasına göre belirlenmiş olur. Havada, suda, nızıkta, her şeyde Göre, Topaklı'ya göre 3-0 üstündür, peki ya Göreme'ye göre?

belde... Peri bacaları, balonlar, turistler ile... Nevrière teyzenin özellikle ilkbaharda gidip ciro suna ciro katarak döndüğü yöre... Aynı partiden olsalar da bırıklı ve byıksız iki başkanın ettiği mücadele... Allah bu kez Göreme'yi değil Göre'yi görmüş, bacasızan sanayide peri bacaları kadar değerli şifalı suyu, Göreme'nin sözde dindar başkanından çok daha mümin olan bırıklı başkana hediye etmişti. Allah aslında bu suyun çıkmasıyla, başkanın otele çevrilcekt 5 yıldızlı bir rant tesisine de cevaz vermişti Allah'ın işine karışmak mı? Sümmе haşa... 5 yıldızlı tesis için hemen hazırlıklara başlandı, Ankara'daki tandıdkılar sayesinde Bakan'la iletişime geçildi, ruhsat izinleri hediyeyle (rüşvet mi, neye göre?) halledildi, "İnşaat ya Resulallah!" dendi. Ancak inşaatın içinden bir gün bir acı ses geldi. Nevrière teyzenin, harçlıkları için yazları inşaatta çalışan oğlu iskeleden döşmüştü. O acı ses Fırat'ın sesiydi. Nevrière teyzenin tek oğlu... Fırat! O mu? Allah'ım bağışla onu... Fırat! Artık yok mu?

Fırat şehit olmuştu. Şehitlik! Neye göre? İslam'a göre dünya itibarıyla şehit sayılmayan, yani, yıkanıp kefenlenmiş olarak gömülen, fakat ahrette şehit muamelesi gören kimselere şehid-i uhrevi denir. Suda boğulanlar, ateşte yananlar, enkaz altında nâfâsin helâlinde kalanlar... Âlesinin nafâkasın helâlinde kazanmak için çalşıırken iş kazasıyla yaşamından olanlar... Peki Fırat'a ne oldu? İki yumuk su buldu, şışman başkan araya otel kurdu, rüşvete harcadığının 10'da birini içsünün güvenliğine harcamadı ve ucuza bir iskele kurdu. Mikail de doğa olaylarını düzenlerken, rüzgârı yine birinin eltsinin ya da görüncemizin bedduasına göre estirirken, o an Fırat'ın iskeleden iple sarktığınu unuttu! Fırat şehit! oldu.

Kutsal kitaplarda şehitliğin pek farklı çeşitleri var. Hem Fırat, Göre'nin ilk şehidiydi belki ama Nevşehir'in deşidi. Hontız bundan 4 yıl önce 19 yaşındaki Emrah'ın, Güneydoğu'daki bir çetinin

BARIŞ İNCE

sonra bayrağa sarılı bir tabutla Topaklı'ya getirilmişti. "Mümin için şavşatı iki güzel neticeden biri vardır. Ya galip gelecek, ya şehit olacak." İmam böyle anlatmıştı, rütbeli askerler de tepsi gibi şapkalarıyla kafa sallamıştı. Peki ya karşı taraf da Müslümanca... Ya da şavşat için değil de eiki Müslüman tarafından toprak kavgasıya... Hangi taraftakiler şehit? Emrah'ın o topraklarla da üzerindeki ganimetle de alakası yoksa... Tek bildiği ganimet, annesi hastayken ona bakan yengisi Nevrière'nin satışlarından arta kalan yufkalarla... Şehitlik... Neye göre?

Göre küçük bir kasaba... Belki de belde... Hiçbir hikâyesi yok belki de... Öyle mi ha? Ne anlatıyoruz biz o zaman ya, boşa mı konuşuyoruz burada? Hem sen biliyor musun, Göreller postmodernizmi buldular! Hani şu üniversiteye yeni girenlerin ilk okudukları

kitapta dünyayı çözdüklerini sandıkları o teorii buldu. "Neye göre kime göre"... Buna da Görellilik dediler. Bu kadar da kasabasına, yöresini, hemşehrilerini önemseyen insanlardır Göreller. Ülkemiz mahvoldu dersin misal, biri çıkar ve sorar: "Neye göre?" Yahü memleket dincileştii, bu naslı iş dersin oradan bir abi yapıpırın lafı: "Kime göre?" Böyle de sinirlendirirler insanı... Sen de dersin, "Ebene göre! Ebelerimiz bundan 70 sene önce bile daha rahattı lan, bak şımdı kısa kolla soaka çıkamıyorlar. Demek ki Ebene göre."

Her şeyin bir kitabı var. O kitapları işi uyduranlar var. Kara kaşlı, beyaz saçlı ve şışman adamlar bunlar... Uyduranlara inanılır var. Kimi zaman yufka açarlar kimi zaman şehit olurlar, hep de birbirlerine düşman olurlar... İnanılır var. Yağmur yağdırılır, güneş çalarlar, suyu verir toprağı alırlar, bedduaları öncelikle toplar, enter'a basıp canımızı alırlar. Neye göre?

CEHENNEM ÇUKURUNUN KIZILDERİLİLERİ CONOLAR

**Bizde kadın; sevgisini, sadakatini ispatlamak zorundadır.
Kocasını tutuklandı mı, yok öyle yan gelip yatmak.
Suçu üstüne alacak gerekirse.**

Adana Adliyesi'nin yankılı koridorlarında kendini Ayerlere atan, üstünü başını parçalayan, dolu dolu küfürlerle etrafa saldıran kadınları hatırlarsınız. Yeterince şiddet dolu, magazin soslu ve kadınlardı. Böylece yıllarca haber bültenlerini süslerken, Adana denilğinde hafızalarda canlanan görüntü oldular. Cono Aşireti'nden söz ediyoruz.

Namları kadar icraatları da Adana ve hatta Çukurova sınırlarını çoktan aşan Cono Aşireti, başta hırsızlık, uyuşturucu ve aşk vaadiyle dolandırma olmak üzere, Türkiye suç haritasında hatırı sayılır bir yere sahip. Menlekeleri Adana'da ise, bu alanda her daim açık ara öndeler.

1993'te liderleri Şahmeran'ın vurulmasından sonra dağılan Conoların bugün birlikte yaşadıkları tek yer olan Ulubatlı Hasan Mahallesi'nin tozlu yollarında, günün altında 50 dereceyi bulan öğle sıcağında adım adım ilerlerken, hemen girişteki yarısı yıkılmış evlerin çıkış pencerelelerinden dışarı uzanan kafalar, kim olduğumu tabii ki merak ediyorlardı. Belediyeden mi, Valilikten mi, yoksa polis miydim? Faza gitmeden, bir evin önünde durup göz göze geldiğim ilk gence kendimi tanıtmı, amacımı anlattım, kendisinden bana yarımcı olmasını rica ettiğimde, düşünmeden kabul etti.

50 metre kadar sonra karşıma çıkan bakkal, aslında mahallenin tek bakkalının önünde 5-6 kişilik bir erkek grubu oturmuş, uşanmış iç çekişlerle yarım yamalak sohbet ediyorlardı. Beni görünce gözlelerinden geçen ısıltıyı fark etmemem mümkün değildi, zira bu adamların en çok ihtiyacı olan, kendilerini anlatacakları bir yabancı bulmaktı:

"Bak kızım, önce soruna dikkat et, soruların bilingli sor, biz Cono değiliz öncelikle. Conolarla aynı mahallede otururuz, tamam kız alıp veriz de, ama biz onlardan değiliz, Allah esirgesin."

Yılmaz amca, 60 yaşında, hayvancılık yapıyor. Çocuklarını okutmuş, ailesini elinden geldiğince suçtan uzak tutmuş. "Yine de" diyor, "bizim oğlan günlük 20 lira yemviyeyle çalışıyor, öteki kaldığı lüks arabayla mahalleye girip hava atıyor. E, genç bu, özeniyor tabii." O, bu yüzden Conolar'a tepkili. Bakkaldan getirttiği kutu pepsiyi içmemi işaret ederken, en baştan anlatıyor:

"Biz Malatya Tencirli Aşireti'ndeniz, Aleviyiz. Adana'ya göçmüşüz, sonrasında Conolarla aynı yere düşmüşüz. Ve maalesef birbirimize karışmışız. İçimize kötü huylarını sokmuşlar. Ama biz kesinlikle Cono değiliz, bir kere onların kültürü yok. Bizler kimlikleri cebinde, askerliğini yapmış, belli bir kültürü olan insanlarız..."

Bizim en büyük sıkıntımız bu mahalle, buradan kurtulmak istiyoruz. Gençlerimize ne devlet ne de özel sektör iş veriyor. Sebabi, burada yaşamaları. Çocuklarımız okula ayrımcılık yapıyorlar. Çünkü herkesi 'Cono' diye bir tutuyorlar, kurunun yanında yaş da yaniyor. İnanın, "Ulubatlı Hasan Mahallesi'nde incecğim" diyeni dolmuşa bile almıyorlar. Nedir ya bu, Amerika'nın Kızilderiileri gibi muamele görüyoruz."

Yılmaz Amca konuştuğukça, diğerleri de onaylıyor. Herkes, "cehennem çukuru" dedikleri bu yerden gitmek istiyor. "Devlet ne su veriyor ne de elektrik," diyor bir başkası. "Geceleri bir görerseniz, karanlıkta lağım kokusunun içinde yolumuzu bulmaya çalışınız biz..." Ama bir dakika, başa dönelim, kimdir bu Conolar?

Müsaade isteyip yanlarından kalktıysamda, etrafımı yaşlı, genç, kadın bir sürü insan sanyor. İzin isteyip fotoğraf çekerken şaşkınlığı gizleyemiyorum, evlerin neredeyse hiçbirinde, yatak da dahil, hiç eşya

yok. Çocuklar taş zeminde çıplak ayakla oradan oraya koştururken, hastalarını kimi cihazlara bağlı halde, gözlerini kırpmadan bana bakıyor. Bir süre sonra mahallenin Cono tarafına geçiyorum...

Erkeklerin yüzde sekseni içerde

Cono tarafına geçtiğimde hiçbir şey değişmiyor. Yine aynı yıkık dökük evler, sokaklarda koştuhan çocuklar, adım attıkça havaya kalkan toz... Avlusu olan bir ev fark ediyorum, diğer evlere göre çok lüks görünmüyor. İçeri kafamı uzatıp kendimi tanıtırım, kilolu, yeşil gözlü bir kadın tarafından buyur edilmem uzun sürmüyor.

Geldiğim yer Conoların reisinin evi. Ev sahibi beni korkutmak için avluya çatapat an çocukları azarladıktan sonra, lafı hiç eğip bükmeden sorularını soruyorum. O da saklamadan, çekmeden anlatıyor.

Adana'da eroin piyasası Conoların elinde. Peki sattığınız mal sizi de zehirlemiyor mu? Zehirlemez olur mu? Mahallede uyuşturucu kullanım yaşı 7, hırsızlık 5, aşk vaadiyle dolandırma olayı 11'e kadar düşüyor. Şu an mahallenin erkeklerinin yüzde 80'i içerde, büyük çoğunluğu uyuşturucudan. Kadınlardan da çok var cezaevinde olan. Böyle böyle azalıyor uyuşturucu işleri herhalde.

"Fuhuş yok, keriz avı var"

Conolar için fuhuş yapmaz diyorlar, ama çok görüyoruz yol kenarında bekleyen kızlarınizi. Ne yapıyorlar?

Doğru söylüyorlar, bizde fuhuş kesinlikle yok ama aşk vaadiyle dolandırma var. Kızlarımız çok güzeldir zaten, Allah için, bakmaya kıyamazsın. 12 yaşına geldiler mi evlenirler zaten, hep de kaçarlara ha, öyle normal evlilik yok. 14'ünde evde kalmış sayılırlar.

Ha bu kızlar ne bekliyor yol kenarında diyorsun. Biz buna keriz avı deriz, keriz bekliyorlar. Adam kızı görüyor, duruyor, kız arabaya binip "önce para" diyor, sonra da parayı kaptığı gibi kaçıyor. Olay bu yani. Yoksa bizim kızlar ölürlere yine de vermezler. Erkeklerine çok sadıktırlar.

"Bir sor adliyelerdeki Conolar ne yapar"

Kadınların çoğunun ayak bileğinde şartlı tahliye bekleğiği var.

Kocalarının suçlarını üstlerine alıyordalar da ondan. Bizde kadın; sevgisini, sadakatini ispatlamak zorundadır. Kocası tutuklandı mı, yok öyle yan gelip yatmak. Suçu üstüne alacak gerekirse. Adliyelerdeki Cono kadınlarını bilirsin haberlerden, peki onların neden öyle çirkemle yattığını bilir misin? Kocaları için yapıyorlar, adamca eza almaları diye olay çıkarırlar. Hele bir çıkarmasınlar, yoksa adam akşam eve gelince olayın hasını çıkarır. Aynı şekilde mahalle polisi mi girdi, soyunur kadınlar çırpılacak, alırlar ellerine jileti, doğrarlar kendilerini, etraf kan revan tabii... Polis korkar kaçır gersin geriye.

Sizde kadının sorumluluğu fazla yani?

Olmaz mı, bizde evi kadın geçindirir.

Peki bu zorunlu sadakat, tersi bir olay yaşandığında felakete dönüşüyor mu? Örneğin kadın başka adama kaçtı, kocası onu bulup öldürüyor mu?

Asla, işte burada tam tersi bir durum söz konusu. Bizde namus cinayeti diye bir olay yoktur. Evli bir kadın, komşunun kocasıyla mı kaçtı? Allah mutlu etsin, kendi kararlarıdır. Kimse, hiç kimse iki gönül bir olmışsa ses edemez. Bu iki gönül evliymiş, değilmiş, kime ne?

"Dışarıya kız vermeyiz"

Nikahlar kağıt üstünde mi?

Yok, pek değil. Genelde çocuklar amcasına falan kaydedilir. O yüzden de aslında kim kimin nesi pek belli değil.

Dışarıya kız veriyor musunuz?

O pek olmaz işte. Hoş değil. On beş yıl önce bir savcı istemişti mesela bir kızımızı, yok vermedik.

"Tutkumuz Opel marka araba"

Müsaade isteyip yoluma dönüyorum. Conolar arasında en yaygın işler uyuşturucu satıcılığı, hırsızlık ve aşk vaadiyle dolandırmaysa, kazandıkları parayı nereye harcıyorlar? Anlatıldığına göre Conolar arasında araba tutkusu var, özellikle Opel marka... Bir Cono genç için en önemli kazanım bu; yoksa evmiş, eşya olmuş, yemekmiş, arabanın yanında bunların hiçbirinin önemi yok. Bir de tabii eğlenceye, kumara ve uyuşturucuyla alışkanlık söz konusu. Bu da yaptıkları işlerden elde edilen kazanımların hızla erimesinin sebebi.

Yürürken bir yandan reisin anlatıldıklarını düşünüyoruz. Conolarla kadınlar evet sadık, peki erkeklerle? Ya da genel olarak Conolar, birbirlerine karşı koruyucular mı? El cevap: "Evet, dışarıya karşı birbirimizi kanımızın son damlasına kadar koruruz. Ama işlerde de en ufak kavgada pompallılar çekilir o ayn... Kavgı nedenlerimiz genelde çocuklardır, 'Sen benim çocuğuma niye böyle dedin, niye böyle yaptın' Yani işin bahanesi biraz da..."

Mahalleye polis mi girdi, soyunur kadınlar çırpılacak, alırlar ellerine jileti, doğrarlar kendilerini, etraf kan revan tabii...

"Her altı ayda bir polis operasyonu"

Cono kadınların hemen hepsinin yüzünde hınzır bir ifade var, gözleri pırıl pırıl parlıyor. Vücutları tıpkı erkeklerini gibi faça üstüne dövmeye kaplı. Eskiden çok güzel olduğu söylenen, kırk yaşlarında, sarı saçlı, esmer bir kadını konuşturuyor.

Erkeklerinizi için ne kadar çok özveriye bulunuyormuşsunuz. Hayatınızdan memnun musunuz?

Değiliz. Bulunuyoruz da n'oluyor, her gün dayak. Şimdi takmışlar kadına şiddet yasası kalksın diye. Bize bir fiske vurunca ceza alıyordukmuş güya. Ne bir fiske...

Herkes mahalleden şikayetçi. Siz istemiyor musunuz buralardan gitmeyi?

İstemey miyiz. Parası olan ilk iş taşınıp gidiyor zaten de bizde para yok. İşimle erkek kardeşim cezaevinde. Ben de şartlı tahliye.

Çocukların da hemen hepsi sabıkalı değil mi?

Öyle, nasıl olmasın? Ana baba cezaevinde, çocuk tek başına. Nasıl yaşayacak, o ana babaya nasıl bakacak. Mecbur daha bebek yaşta suça bulaşıyor. Öteki türlü, ana baba cezaevinde olmasa da suçla bulaşıyor çünkü çocuğunu okutacak durumu yok kimsenin.

Buraya polis giremezmiş doğru mu?

Yok be o eskidendi. Şahmeran zamanında Conoların bir namı vardı. Şimdi öyle miyiz. Örgütlü olmaktan çok kaybediyoruz şimdi. Polis altı ayda bir, bin polisle operasyon yapıyor mahalleye.

Hiç normal iş yapan yok mu. Yani legal, yasal?

Var, tarlada çalışan da var, sezonluk salça zeytin satan da. Beş yıl öncesinde kadar at arabasıyla karpuz satıyorduk ama belediye onu da yasakladı. Ama çok düşük paralara canı çıkıyor insanların.

KARA KABUĞUN İÇİNDEKİ HAYATLAR

Evet, biliyoruz her işin yalnızca yapıyanın bildiği bir yanı, kendine has zorluğu vardır. Bugün daha çok sokak başlarında, seyyar tezgâhlarda bira keyfinin ardından ayak üstü yenilen, kimileri iş rakı muhabbetinin vazgeçilmezi olan midyenin uzun bir yol hikâyesi var. Ermenilerin kendileri için yaptığı bu yemek, şimdilerde Tarlabas'ın yoksul Kürt evlerinde yapılıyor. Bu işin ustalasıyla memleketlerinde deniz olmayan Mardinliler ve Ağırılar. Önümüzde gelene kadar pek çok insanın karnı doyuyor pek çok hikâye biriktiriyor denizlerin kara incisi sayesinde. Rumeli Kavağı'ndan balık haline, Tarlabas'ından İstiklal'e; midyeyi denizden çıkaran Serkan'la, tavallık açan Ömür Abla ve Hulusi Amca'yla, dolmalık hazırlayan Nazile Abla ve kızları Devlet ve Rozenin'le, ve tezgâhta satan Nusret Abi'yle midyenin yol hikâyesini konuştuk.

Vergisini alsın, kural koysun

Önce bu yolculuğun en başına gidiyoruz. Rumeli Kavağı'nın tecrübeli dalgıcı Serkan sabah gün doğumuyla denizde olduklarını söylüyor ve devam ediyor: "Günün açmasıyla beraber dalgıçlar, bir iki saat süürüyor dalış. Denizin altında ele toplayoruz. Ne gördüysek onu alıyoruz kumdan. Balık yuvalarına ya da başka yaşam alanlarına zarar vermemeye çalışıyoruz. Tekneler var; arkasında bahçe teli var. Üstüne çamaşır ipinden file yapıyorlar, torba gibi. Onu suya attığımız zaman altında ne var ne yok turla gibi süürüyor. Kaska denir o teknelere. Balıkçılığın gırgırı, midyeciliğin kaskası. Her yerde midye yotkur zaten, su altı yaşam alanı turları var. Oraların hepsini götürüyor. İki, üç ay sonra kendine gelebiliyor deniz. Bizim yaptığımız öyle zara vermez. Kompresörle dalgıçlar, 7-8 metre falan. Yanımızda habaçu dedğimiz demir kova ya doldurur yukan vıra ederiz. Vurgun tehlikesi yüzünden aynı gün içinde çok sık dalgıçyoruz. Şnorkelle dalanlar da var ama onlar kendine çıkarır ancak. Kendimizi riske atmıyoruz. 3 lira 5 lira kismetimizde ne varsa diyoruz. Arada çöpleri de çıkıyoruz denizden. Sahil Güvenlik'le de bir süre sonra arkadaş oluyorsun. Arada görmeyizden geldiği durumlar da oluyor. Buradaki kulübeleri de daha sağlıklı iş yapalım diye biz istedik. Vergisini de alsın, kural koysun madem. Ekmeğimizin peşindeyiz sonuçta."

Biz köleliğini yapıyoruz bu işin

Yirmi yıldır Rumeli Kavağı'nda tavallık midye açan Ömür Abla, on üç yaşında Tekirdağ'dan evlenerek gelmiş. Ben makine gibi çalışan ellerini izlerken lafa giriyor: "En geç sekizde buradayız. Sabah yüzümüze bir kaşık su vurup, sonra aşkama kadar gelen siparişi göre çalışıyoruz. Aç Allah, aç midyeyi. Genelde denizden erkekler çıkarır biz de açız. Ama bazen biz de denize gideriz, cuvallara doldururuz. Erkekler de açar. Kadın, erkek hepimiz aynı işi yapıyoruz. Denizde yasak ama mecburuz. Rumeli Kavağı'nın kökeni balıkçılık ve midye, ne yapalım başka? Arada denizde yakalandı mı ruhsatını da alıyorlar, ceza da kesiyorlar. Herkesin dünya borcu var. Kaçabilen kaçıyor. Ekmek paramız bu bizim. Çilemiz yazın ayın, kışın ayın. Yakalanınca hem malını döküyorlar adamın hem de ceza yazıyorlar. Kürtler de geliyor. Alıyorlar, piyasaya çıkıyorlar. Bıçaklık ayın, piyasa ayın, dolmalık ayın. Küçükler, tavallık oluyor. Piyasa midyenin temizlenmiş hali. Dolmalık da daha büyük oluyor. Bize tekneden cuvallarla geliyor. Siparişi göre çıkıyoruz zaten. Bin tane midyeyi 15 liraya açıyoruz. Biz köleliğini yapıyoruz. Parasını tavaclar kazanıyor. Küçük olanları tekrar denize atıyoruz. Yavnullar, büyüyorlar. Önceden çavaleyelerle, hasır sepetlerle çıkarıyorlarmış. Şimdi ırgat çekiyor motorla. Aslında yapıpacak iş değil, deliye versen bırakır kaçır bu işi.

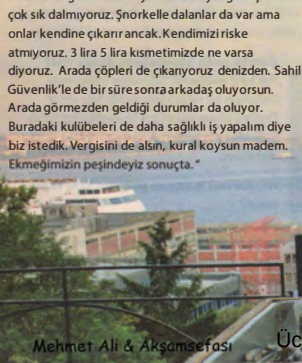
Üçüncü Köprü denizi de bitirdi

Midyeyi ilk Rumların yaptığını söyleyen Hulusi Amca aslında uzak yol kaptanymış. Annesi istemiyor diye bırakmış. "Midye hızlı büyür, yoksa şimdide kadar çoktan biterdi. Üçüncü Köprü'nün bir ayığı midye tarlasına denk geldi. Sırf ormana zarar vermedi yani denizi de bitirdi. Denizdeki toprağı dozerler kaza kaza kapattı, kuyuyu köreltti. Bu işten midyeyi satan kazanıyor. Biz açanlar pek bir şey kazanmıyoruz. Dolmalık hazırlamak daha zor. Normalde Ermeniler bildiğin iş pilavını hazırlamış. Kuş üzümünü, fıstığını, baharatını tam koyarmış. Ama şimdi başka yapıyorlar. Yıyeceğiniz midyenin kabuğunun üstünde lekesi varsa Marmara midyesidir. Sımsiyahsa Karadeniz midyesidir. O daha güzeldir."

Tezgâhlar alınınca çok üzüldüyoruz

Tarlabas'ında bir depoda midye doldururken tanıştığımız Nazile Abla'ya kızları Devlet ve Rozenin yardım ediyor. Evin kadını midye doldururken erkekleri de Taksim'de zabta terörünün el verdiği ölçüde tezgâhlarda satıyor midyeyi. Nazile Abla giriyor lafa: "Doldurdumuz midyenin cuvalını 60 liradan satıyoruz. Piyasası böyle. Biz sadece kendimizin satacağı kadar yapıyoruz. Bazen sipariş geliyor, ona göre yaptığımızda oluyor. Ama önce midyeleri makineye atıyoruz. Taşın falan aykılıyor, sonra suda temizliyoruz. Sizin tezgâhta

"Yıyeceğiniz midyenin kabuğunun üstünde lekesi varsa Marmara midyesidir. Sımsiyahsa Karadeniz midyesidir. O daha güzeldir."

Çıra Koktu Bütün Dünya

“Eve dolan komşular ve damın üstüne gökten Bir kartal ölüsü düştü” Cahit Zarifoğlu

Babam omzumdan sarstı beni. Ensemdeki saçları tuttu.

“Yüzüme bak.”

Çıra kokusu geldi o anda. Nereden uçtu da vardı bana. Bir çam mı devirdi tahtacılar. İkinci vakti. Zaman daha ağırdan alırken her şey. Mesela karınca ölüleri –kızıl atlı karıncalar: savışı çeneleriyle güçlü ve masumlar- ters dönmüş o çeşme yalağında. Su, gerçekten yudum aldığımız, haznesinden dolar dolmaz yavaşça akıyor. Saçlanmış yosunlar nefeslerini tutmuş dalgalanıyorlar. Aralarında bir danaburnu, belki de telaşa yvarken düştü, dibe çökmüş kalıbını dinlendiriyor. Danaburnu beş yüz -500- saat falan tutar nefesini. En son yalağın ucundan sıyrılın ve de papatya tozuna bulanan sular akıyor. Çimen yavaşlatıyor onları. İleride tohuma kaçmış ısrırganlar, kuzu kulakları ve saklı mantar sporlarıyla güçlü topraklar var. İşte o derenin tam ucunda devirdiler çamı.

“Ha, geldi!!!!!!!”, dedi yeşil gözlü oğlan. Dişleri parladı güneşte. Kanın benim kanın gibi, senin kanın gibi. Metin’in kanı donuktur ama şimdi.

Ağaçlar gürültüyle yapıyor, sessizce diz köküp ölüyor. O çam da titredii. Fakat kapaklandı toprağa. Çeşmeden geçen suya dağıldı saçları.

Tahtacı oğlan tükürdü avuçlarına.

Dallar kesildi. Uzun bıçaklı kabuk alındı bizden. Sonra kancalandı ölü. Bahtsız bir katır, sigarasının külünü silkip çekti. Tepeden yola yuvarlandılar. Tam da yolun yanında, o şarampolde çemeniden akan son su göllenip, toprağa sızdı. Bir daha hiç bilemeyeceğiz, göremeyeceğimiz bir dünyaya doğru aktı gitti.

Tomruk son nefesini orada verince reğine olup havaya karıştı zaman.

Bedeni biçtiler.

Uzun döşemeler için ve tabutlara gitsin diye ayırdılar pay pay.

“Bak bana,” dedi babam.

“Topla kendini. Arkadaşını böyle uğurlama.”

Tabuta baktım: “Pırıl pırıl çivileri ve talaş kokuyor”

Metin, kanın ağırlaştı mı senin de?

Nöbet mi ağır geldi?

Beklemek saatlerce, ağır bir yük omzunda: silah diyorlar ona aralarında.

O çeşmeyi mi düştüğün aniden?

Yaz öğleden sonraları hiç gelmeyecek artık.

“Er Metin..”: intihar etti diyorlar aralarında.

Tahtacı çocuk tabut yonttuğunu nereden bilecek? Çam ölüren seni örteceğini, tozlu su çam büyüteceğini, yalakta danaburnu neder suya düştüğünü nereden bilecek?

Evde komşular birikti.

Annem susuyor. Bir ablan iniliyor sadece.

“Kumrumuzdu o bizim. Boynu halkalı. Kanadı kınalı.”

Komşular birikti avluya. Ben ağlamayı bıraktım. Babamın koluna dokundum. Reçine koktu yine ortak.

Tabutu sırtladım.

“Kimse girmesin altına,” dedim.

Bizden önce bir Zarifoğlu dizesi aktı mezarlığa: “Uykuda duduğu kanamış bir çocuk bakacaktır.”

gördüğünüz gibi gelmez. Üstü hep taze, kumdur. Sabahtan başlıyoruz çalışmaya, akşama kadar buluyor. Midyeyi aynı yerden açıyoruz, kilini temizliyoruz. Sonra ayırıp dolduruyoruz. Pılavını normal iç pilavı olarak hazırlıyoruz. Ama tam pişirmeden midyeyle dolduruyoruz. Çünkü bir de onun içinde pişecek.

Bizim için önemli olan bu işi temiz yapmaktır. Sonuçta o kadar insan yiyor bunu. Kimsenin günahına girmek istemeyiz. Günlük yapıyoruz. Bizim yaptığımız midyeyle herkes beğeniyor. Geçen adama 15 liraklık yaptık. Şimdi çuvala alıyor. Bazıları çamurun içinde yapıyor. Biz dikkat ediyoruz. Önceden bunun satışını Romanlar yapıyormuş, sonra Mardinliler . almış. Şu an en çok Ağrılılar yapıyor. Kardeşlerim on, on iki yaşında başladılar bu işe. Yıllardır da uğraşıyorlar. Bununla kazanıyoruz ekmeğimizi paramızı. Abimler motorla alıp götürüyor tezgâhlara. Orada diziliyor boylarına göre. Akşam Taksim’de bazen zabıtalık tezgâhlara köküyor. O kadar emeğimizin boşa gidince çok üzülüyoruz.”

Denizde yasak ama...

Nusret Abi, Nazile Abi’nin hazırladığı midye dolmaları oğullarıyla birlikte Taksim’de satıyor. Oğulları İstiklal’de, o Cihangir’de. Deniz manzaralı tezgâhının olduğu yerde ondan başka midye satan yok. “Boylarına göre satıyoruz genelde,” diyor. “Burada karışan eden yok bana. Ama bizim çocukları işiyor. Tezgâhlarını falan da alıyorlar bazen. Biz yeniden koyuyoruz. Ne yapalım ekmeğimizi paramız bu izdim. Yemek Sepeti’nde de yerimiz vardı önceden. Sipariş geliyordu, götürüyordu bizim çocuklar. Ama kapatıldı şimdi.

Denizden çıkarması yasak, ama her türlü satış serbest midyenin. Türlü türlü yolların geçiyor. Toplanmasına ceza yazan sistem, denizden çıktıkdan sonraki satışının vergisini belki bizden almıyor ama lokantasından almamı ihmal etmiyor. Dışarıda hazırlayanlara yer yapıp, kirasını bile düşünüyör. Denizde yasak, karada da canının istediğine göre ser

sermet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

YOLUN BAŞI

1.

Yine geçti
kış
baharsız bir yaza hazırlıksız yakalandık
olsun
zaten neye ne kadar hazır olabilir ki
insan
size de komik gelmiyor mu ölümün olduğu yerde
zaman

2.

İç sesimi ilk altı yaşında duydum
olacaklardan bahsetti biraz çocukum ciddiye almadım
dünyayı heceleyerek okuduğum kitaplardan
tasarımdan kardeşlerimden ve babamın mesaden geç gelmelerinden
ibaret sanıyordum bütün şuaursuzluğumla
iç sesim ilk inanma diye bağırıyordu bana
gördüklerine inanma görecelerine inanma
yaşadıklarına inanma yaşayacaklarına inanma
inanmayıp ona mutlak bir inançla
oyuncaklarına sarıldım
iç sesim ilk altı yaşında bağırıyor bana
annemin bağırmasından sandım sarıldığımda geçenlerden
değilmiş ya da
yanlış sarıldım!

3.

Bir arkadaşına bakıp çıkacağım deseydim keşke
dünya mı büyük Elbistan mı sorusunu cevaplayamayıp
yardım istediğim herkesin başından savdığını anladığımda
el sallayıp kalanlara bir kuş yuvasına tırmanıp
bulut olsaydım zamanla
keşke!

4.

Ellerimi dizlerimin üzerinde unutup
freudyen yaramazlıkları hisşimla aklımdan çıkarmaya çalıştığım kuran kurslarından
çabuk vazgeçtim kimse de ısrar etmedi kal diye
atlar hayal ettim ben de kırlarda tren uçuşladım
akşamı sıkı sıkı yumudum gözlerimi
iki oda bir salon
banyosu ve tuvaleti dışarda
kapı önünü yaz akşamı lastik çoraplı teyzelerin
ve ırı balgamlı amcaların ışgal ettiği kerpiç evde
bir yönüyle en güzel çağlarını yaşadım ömrümün
bir yanıyla da hep fazlaydım çünkü hep bir şey eksikti
bunun bilinciyle
ev oturmalarına ve teravîh partilerine gitmedim de
iri kuşlar düşledim ray üstlerinde pike yapan
sırtlarında ben çocuk.

5.1

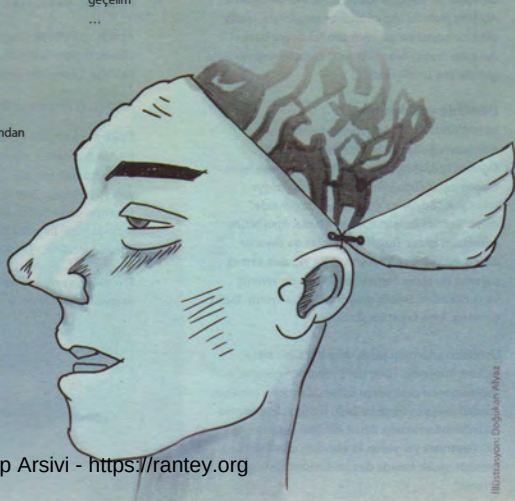
O aralarda Tanrım
düşmemden kapatıp beni
fışımı çekmeyi unuttular
o yüzden küçük kırmızı ışığım hep yanık
o yüzden durduğum yerde elektrikli kestim
budur sebeb-i hikmeti
öfkemin

5.2

O aralarda Tanrım
kendimden tren yapardım
kardeşlerimden ray
aralanındaki boşlukta annem
babama bağırırken mütemadiyen
çıldırılmış bir konduktör evimizi basardı
o aralarda Tanrım
en çok o aralar dua ederdim sana
çok sonra anladım katında
işlerin öyle yürümediğini

5.3

O zamanlarda Tanrım
ağrıtan bir yük gibiydim çığlıkların arasında
derken
iç sesim yettiği tam altı yaşındaydım
olacaklardan bahsetti biraz çocukum ciddiye almadım
hayatı...
neyse bunlardan bahsetmiştim
geçelim
...

MESLEKLER VE MEMLEKETLER

HURDACILAR

Şöyle bir kulak kesildiğimizde onlarca dil ve şive duyuraz İstanbul'da. Binlerce yıldır cömertçe kucak açmıştır bu kadim şehir tarlası kuruyana, köyü yakılana, başı sıkışana. Fakat İstanbul'un gerçek anlamda Anadolulaşması Varlık Vergisi'ne dayanır. Varlık Vergisi'yle beraber çoğu gayrimüslim ilerleyen yıllarda ülkeyi terk etmiş, bununla beraber gayrimüslim sermayenin yerine Anadolu sermayesi geçmiştir. Mesela Rumlardan boşalan balıkçılığı Rizeliler, Ermenilerden boşalan dericiliği Konyalılar devralmış.

Rakamsal olarak en fazla göçü hepinizin tahmin edeceği üzere İstanbul alıyor. Türkiye'de 1950'li yıllardan bu yana sanayileşme ve kentleşmenin ortaya çıkması ile doğudan batıya, kırdan kente, iç kesimlerden kıyılara kadar uzanan göç dalgası hız kazandı. Günümüze gelececek olursak 76,6 milyonluk Türkiye'de 2012-2013 döneminde 2 milyon 536 bin 279 kişi yaşadığı yeri değiştirmiştir. Bu sayı her 100 kişiden 3,3'ünün bir yerden başka bir yere göç ettiğini ortaya çıkarıyor. Aynı zamanda bu rakam bize bu kadar çok gurbet türküsünün neden yazıldığını da gösteriyor.

Peki memleketlerinden uzakta, bildiği, yapabildiği her şeyi geride bırakıp, sıfırdan başlayan, yeniden öğrenenlerin nasıl hikayeler biriktirdiklerini hiç merak ettiniz mi? Niğdellilerle özleşmiş hurdacılık mesleğini Yenibosna'da yıllardır hurdacılık yapan Sermet Bey ile konuşurken, Niğde'den İstanbul'a bir yolculuğa çıktık.

Devlet ekimi yasaklayınca göç ettik

'1990 yılında 17 yaşındayım abim ve amcam ile birlikte köyde iş imkânımız olmadığı için İstanbul'a gelmeye karar verdik. Yeni evlenmişim. Sorumlulukların arttığı için bir düzen kurmam ve iyi para kazanmam gerekiyordu. Bizim köyde eskiden berri patates ekimi yapılır. Birçoğumuz geçinimizi bundan sağlardık. Fakat bir dönem devlet tarla kanser üretiyor dedi ekim yapılmasını yasakladı. O dönem birçok bıraktığımız İstanbul'a gitti. Orada çalışmaya başladılar. Biz de abimlerle İstanbul'a gitmeye karar verince tandikların yanına gittik, onlardan iş istedik. Belirli bir mesleğimiz yoktu tabii. Kimse de seni bir işe vermiyor o zamanlar, kendi yaptığı işi neyse onu öğretiyor. Sen ona alışırıyorsun, sonra başka birine alıştıryorsun derken böyle böyle zincirleme... Bidden yardım isteyen bütün köylümüzde, akrabama bu işi öğrettik.

En güzel hurda:

Nişantaşı, Eminönü, Eyüp...

Hurdacılık da maddi manevi iyi bir iş. Hayalini kurduğum bir iş değildi aslında gerçi hayal ettiğim bir meslek de yoktu ama şimdiki işimi severek yapıyorum. Bu duruma gelene kadar çok zorluklar çektim, çok emek harcadım. İlk el arabası ile başladım ben bu işe. Yaklaşık on yıl el arabası ile çalıştım. Sabahtan çıkıyordum mahalleleri gezmeye. Sürekli gittiğim belli yerler vardı. Nişantaşı, Eminönü, Fatih... Bu semtlerin hurdaları daha iyi oluyordu. El arabasıyla en güzel zamanlarım da Eyüp'te geçti. Orayı hem çok seviyordum hem de iyi iş çıkıyordu benim için.

Bayram temizliği çok önemli

2000'li yıllardan sonra işler oturmaya başladı. Belli bir birikim yapmıştım. Önce eşimi ve çocuklarımı yanıma aldım. Ayrıştım artık çok zor olmaya başlamıştı. Daha sonra halen kullandığımız depoyu satın aldım ve onunla birlikte bir kamyonet. El arabasını çok seviyordum ama yeri geliyordu 600-700 kiloyu onunla taşımak zorunda kalıyordum. Bu da beni çok yormaya başlamıştı. Yeni sisteme ayak uydurdum o yüzden ben de işler de yoğunlaşınca başka türlü yetişemez olduk zaten. Bir de bizim işte

yoğun geçer. İnsanların hurdalarını biriktirir temizlik zamanı elden çıkartmak isterler. Mesela şimdiki, Kurban Bayramı'na kadar bir durgunluk olur işlerde.

Yeni çocuklara anlatılınca inanmıyorlar ama eskiden daha zordu bu işi yapması. Şimdi çok basitleşti hepsi, kabloları ayırmak için ekin patozu çıkardılar. Her şeyin bir makinesi var artık. Kabloların içindeki bakırları çıkarmak için yakmaya giderdik biz. Kamyonete birgün yine doldurduk kabloları likitelli'ye gittik. O zamanlar orası bomboş araziydi, hiç kimse olmazdı. Bazen birkaç çoban falan olurdu. En son gidişimizde çobanlar rehni aldı bizi. Sahiplenmişler orayı. Etrafta da kimse yok kalakaldık öyle. 'İşimizi yapıyoruz biz', falan dedik konuştuk ettik neyse malları gördürdük bakır da kıymetli tabii o zamanlar. Para verdik sonra biraz, ikna ettik adamları da bırıktılar bizi.

Teknolojinin gelişmesi bizim için çok iyi oldu. Kötü olduğu durumlarda da var gerçi. Çın bizim işimizi çok etkiledi mesela. Her şeyin sahtesini çıkardılar, hemen hemen her ürünün içine plastik kattılar. Plastik oranı arttı. Bu durum hem geri dönüşüm için hem de bizim mesleğimiz için kötü bir sonuç doğurdu. Yine de eskisi gibi bir yoğunluk olmasa da iyi kazanıyoruz.

Bir yandan da devlet şimdi 'tanım yapın, köyünüzde geri dönün', diyor, imkân tanıyor. Ama ben buraya yirmi beş yılını vermişim bir sürü zorluktan geçmişim, emek harcamışım bir düzen kurmuşum nasıl döneyim değil mi? Zamanında veremedikleri o imkânı ama veremediler."

Mehmet Ali Aksoy, Sermet Bey

Tanrı en çok kaçaklarla kaçıkları seviyor

Yolculukları oldum olası sevdim. Dokuz yaşımda bir muavine emanet edildik, şehirlerarası otobüsün bir numaralı koltuğunda geçirdiğim üç buçuk saatlik ilk tecrübemden beri, bu böyle. Bir numaralı koltuk önemli, bir kaza durumunda kaptan ilk önce kendini kurtarmak için manevra yaparken en yakında oturan benim de kazadan sağ çıkma olasılığım yüksektir. Dedem öyle söylemişti. Ya otobüsü kaçırsam, ya aynı koltuğu iki kişiye satmışlarsa, ya bavulumu benden önce inen birisi alıp giderse... Bak yine nefesim daralıyor. Yaşım ilerleyince aneannem tembihledi, yola çıkmadan tüylerini alacaksın, temiz külot giyeceksin diye. Aman ha bir kaza olursa, ölürek falan hastanedeki doktora, camideki gassala rezli olmayalım.

Ölmekten ziyade, bir mola yerinde inerseym yanlış otobüse binmekten, dahası otobüsün beni almadan yola devam etmesinden korktum. Yıllarca emanet edildiğim muavinin, dedeme söz verdikleri gibi bana göz kulak olmak adına bolca asidi kaçmış kola içirirken işbu korkularımdan sebep çişimi ölesiyeye tutmayı öğrendim. Her mola yerinde otobüs camından izlediğim o albenili dükkanlar, rengarenk peşi oyuncakları ve türlü şekerlemeleri ile beni yanlarına davet etse de, bilmem ne dinlenme tesislerinde mahsur kalmak kadar kötü bir şey olabilir miydi? Dinlenme tesisi çalışanları nasıl yaşar? Hep kaşarlı tost yer, köpüklü ayran mı içerler? Aynı televizyon kanalıni seyretmekten sıkılmazlar mı? Nerede yatarlar, neyin hayallini kurarlar, kime aşk olurlar? Posta adresleri var mıdır? Hiçliğin ortasında yanı kaçır bir cezaevi...

Merhaba, ben Fulsen bu arada. Daha önce tanışmış mıydık? O kadar da mühim bir varlığım yok dünya üzerinde, 1980'lerin başında doğmuş pek çoğunuzdan biriyim sadece. Bundan iki yıl öncesine kadar, içine doğduğum coğrafyanın ve bu coğrafyayı dolduran toplumun bana çizdiği yolda dümdüz ilerliyordum. Bir gün hayatım alt üst oldu ve en son buraya kadar geldik. Geldik derken? Ben, ruhum, kötü kalpli ikiz kardeş ve tepemizdeki kara bulut. Burası mı? Dağca!

Aksiyom 1: Tanrı sevdiği kulu nu Dağca yarımadasına bırakmış.

Eylül geldi, tatil sezonu sona erdi. Birkaç yıl önce yaptığım Bozcaada tatilini hatırlıyorum da şimdi. Nasil zorgelmışti geri dönməsi. Orada geçen günlerimi sıcak bir öğleden sonra rüyası addederek, beni çağıran gerçek hayatımın yedi ceddine sövüyordum. Gidip de dönen, dönüp de anlatan yok ama cennet diye bir yer varsa gerçekten dünyadaki izdüşümü Bozcaada'dır, diyorudum; bavulumun üzerinde oturmış ağlamlaki gözlerle ötekiler beklerken. Bikini izlerim daha silinmeden deniz kenarında çekilmiş fotoğraflarıma bakıp, ilk fırsatta o kahvaltı sofralarına, rakı masalarına geri dönmeyi hayal ediyordum. Üzerinde "Bazen kapalıdır" yazan kitabın kapaşının fotoğrafını, kayıyer planı olarak şirket bilgisayarının ekranına koymuştum.

Bakin bugün Dağca'da yaşıyoruz.

Hayat beş yıllık kalkınma planlarım paralelinde ilerleseydi, şu an yaşadığım yer Bozcaada olurdu. Ama hayatın başka planları varmış ki beni buraya getirdi. Dokuz ay önce Dağca'nın haritadaki yerini göstererek, Marmaris'i şehir zannederdim. Zaten coğrafya en kötü dersimdi. Şu ahir ömrüme öğrendiğim tek bir şey var ki, hayat sadece bir yol hikayesi.

Aksiyom 2: Balıkaşran'dan öteye sadece kaçaklar ve kaçıklar geçermiş.

İstanbul, hayatın kalbi halta pek çok kişi için dünyanın başkent. Ankara, sevimsiz bürokrasi işleri. İzmir, bağımsızlığını ilan etmiş bir üç ülke. Geri kalan Türkiye? Bozkırın ortasında sarılar içindeyse lanet, sahil şerhinde mavili yeşilliyse cennet... Dağca? Uzaktan bakınca Ege şivesiyle konuşulan bir romantik komedi filmi ya da yol kenarında bir dinlenme tesisi!

İstanbul da bir Dağca da.
Burada da gazeteleri açtığımızda
her yer: cinnet, cinayet, rezalet.
Sokaklarda kedilere tekme
atanları göreceksin, şaşıрма!
Yerlere çöp atırlar, köpekleri
zehirleyenler burada da var.

Merhaba, ben Fulsen. Geçtiğimiz yılın ekiminde, Dağca'ya geldim. Buraya yerleşmek bir planım yoktu ama gidecek bir yerim de yoktu, halta hayatımın geri kalanıyla ne yapacağımı dair bir fikrim de yoktu. Sezon bitmiş, yazlıklar gitmişti. Bozcaada'dan dönmek istemediğim günler geldi aklıma. Mukadderat işte, dedim. Hem ben, esas kızın bir sahil kasabasına taşınmasıyla başlayan çok güzel filmler izlemiştim. İnsan adı 'tatil beldesi' olan bir sahil kasabasına yerleştiğinde her günü 'tatil günü' geçecek yanlışına kapılıyor. Gerçeklerle tanıştığında kendini bir dinlenme tesisinde mahsur kalmış gibi hissediyorsun. Hiçliğin ortasında yanı açık bir cezaevi... Ayrıca insan her gün gözleme yiyemiyor.

Tatil bittiğinde; ev kirası, elektrik faturası, kedinin maması talepleri yine başladığında, İstanbul da bir Dağca da. Burada da gazeteleri açtığımızda her yer: Cinnet, cinayet, rezalet. Sokaklarda kedilere tekme atanları göreceksin, şaşırmal Yerele çöp atırlar, köpekleri zehirleyenler burada da var. Dışarda mutlu luk tablosu çizen sevgiller, burada da birbirini aldatıyor. İzsizlik, diz boyu. İşçi hakları, sıfırın altında. İyi insanlar, güzel insanlar, mutlu insanlar yok mu? Var tabii ki; İstanbul'da, Ankara'da her yerde oldukları gibi. Gerisi, biz burada camı kapıyı açık bırakıp pazara çıkıyoruz, siz orada sinemaya gidip kadim dostlarınızla kahve içiyorsunuz.

Hipotez: Tanrı (şayet varsa) en çok kaçaklarla kaçıkları seviyor.

Yolculukları oldum olası sevdim. Geçtiğim tek ruhu ma aykırı. Kahvecim, tütüncüm, kuaförüm, menemencim, müdâvim barım, manavım, tüm iyelik eklerim... En iyisini bulabilmek için yıllarımı verdiğim konfor alanından çıkıp yeni şeyler denemek bana göre değil, derdim. Hazırladığım bavulun içine hep bir eksik olurdu. Hiçbir yer tam gidemedim.

Bugün İstanbul'a dönme imkanım varken, dönmeyeyi seçiyorum. Bir yolculuğu daha kaldıramayacağım için değil. Hayat bir yol hikayesiyse, bir sonraki yola çıkmadan önce buradakililerle daha içimiz olduğum için. Şimdiye kadar öğrendiklerim ne ki, insan insanı en iyi kasabalarda tanıyormuş. Ayrıca ben de Tanrı olsam, kaçaklarla kaçıkları severdim. Geri kalanı çok sıkıcı...

A hand-drawn illustration of a cityscape. In the foreground, there are several buildings of varying heights and styles, some with windows and doors. In the background, there are taller, more modern-looking buildings. A speech bubble from the character above contains the text: "KAFKASININ BERNİS DE KOKTIL NİZAMETTİN İZİLEK KAFKAS OLMAKININ HUZUZU İLA SEHRİN SOKAKLARINDA KAMBOLDU". A yellow butterfly is flying in the sky above the city. The overall style is simple and sketchy, with a focus on the urban environment.

ÇİNGENELER

Siz sevmeyebilirsiniz adanışım, siz, şehirde yaşayanlar ve köyde yaşayanlar; siz, birisine itaat eden ve birisine emredenler; siz, birisinden korkan ve birisini tehdit edenler... Siz sevmeyebilirsiniz. Sevmeyi yalnız bizler biliriz... Bizler: Batı rüzgarı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan biz Çingener...

Değirmen-Sabahattin Ali

Seyvili okuyucu lafı dolâştırarak yazarın aadedindir. Malum yurdum insanı sıklığı ve anlamadığı şeyde bir keramet olduğunu düşünür. Misal klasik müzik ve Nuri Bilge Ceylan filmleri gibi. Bunu farkedene yazar da lafı dolandırdıkları okuyucunun sözlerinde bir keramet arayacağını düşünerek böyle bir çakallık yoluna gider. Engels'in Marx'ı ayazdığı bir mektubun bitiminde düştüğü enfes dipnot meselenin esasını nasıldı güzel anlatır. "Zamanımız az olduğu için çok uzun yazmak zorunda kaldım."

Yazıya böyle bir giriş yapmanın nedeni şudur. Çingenerler ile ilgili dar zamana sıkışmış bir yazıdır bu. Lafın lüzumundan fazla dönmesi ve meselenin esasının kaçması ihtimaline karşı peşin peşin okuyucudan özür girizgahıdır bu.

Çingenerlerin tarihi ile ilgili çok sayıda muhtelif rivayet var. Benim teorim ise şöyledir. "Tanrı dünyayı yarattıktan sonra insanları -kendince bir seçkiyle- tektek toprağın üzerine yerleştirmiş. Sonra bakmış ki heybesinin dibinde yerleştirmeyi unuttuğu bir avuç insan var. Üşenmiş Tanrı tekrar uğraşmaya ve silkeleyivermiş heybesini göklerdeki tahtından aşağıya. Heybenin dibindeki bir avuç insan serpilmiş dünya denilen yamyam kürenin dört bir yanına. Ve bu insanların adına Çingene demiş yamyam kürenin efendileri."

4,5 il 6 milyon kadar Çingene de Türkiye'ye savrulup dağılmış. Nerede hoş yer bulmuşlarsa oraya yerleşmişler. Misal İstanbul'da Kuştepe, İzzetpaşa'yı mesken tutarlarken nereden bilinirmiş ki; gün gelecek önlere plazalarla kapanacak ve birden oturdukları mahalleler kıymete binilecek. Fikirtepe'ye yerleşirken

Ağaoğlu fitratından adamların elinde dürlmüş kağıttan projelerle ekranlara çıkıp "Bu değil bu hiç değil" diye yaşadığı mahalleri "İşte bu" ünlemisiyle peşkeş çeceklerini hiç düşünmediler.

Gel gelelim büyüyor şehirler. Beyaz istilasında "Esmervatandaşlar" şehrin dışına doğru atılıyor. Yalnızca evlerini kaybetmiyorlar işlerini de kaybediyorlar. Şehrin 50 kilometre ilerisine itilen Sulukule'deki müzisyenin kazandığı para ödediği taksi parasına yetmez oldu. Çiçek mi satmalı? İyi de çıkan Bağdat Caddesi'ni, Etli'ri, Taksim'i falanı filanı müdahillerini, geriye kalan İstanbul'da çiçek dediğin nâdiren gül reçeli olarak sofraya gelir. Bir de hacı amcaları gözleyen cami önü tezgahlardaki esans kokularında çiçek ile hemhal olunur.

Bakırcılık, kalaycılık? Unuttunuz mu artık "Tefal sen her şeyi düşünsün," bu da gitti mi elden. Sepetçilik, Süpürgecilik? Örecek saz mı kaldı. Hem artık sepeti süpürgeyi kim neyleye...

Liste uzadıkça uzar ama özetii şudur. Geleneksel bütün iş kolları yenik düşmüştür zamana. Belki bir şans verilse yeni işleri de deneyeceklerdir. Lakin kimse iş vermez Çingene'ye. Türkiye'de Çingenerlere karşı nasıl güçlü bir önyargı ve ayrımcılık olduğunu yazmaya kalkışmayı okuyucunun zekâsına hakaret sayarım.

Efendim uyuturucu mu dedi birileri? Günaydın prenses... Türkiye'ye hoş geldin!

Eee! Siyaset ayağı eksik mi kalacak? Olur mu hiç öyle şey. "Roman Açılımı" ne güne durur? Gerçi açılım saçılım bir şey görmedik daha dişe dokunur.

Amma şunları gördük. Dernekler kuruldu hem de yüzlerce. Bu derneklerin yöneticileri boy boy pozlar verdiler Devlet erkanının en büyük başlarıyla. Gerçi bir tek seçim zamanları verdiler ama olundu. Şimdi evlerinin ve derneklerinin binalarında kolkola omuz omuza resimleri asılı ya...

Çingene dediğin ekmeğe muhtaçtır. Hani şu yardımlar var ya sosyal yardım dedikleri gıda paketleri, kömürü falanı... Bunlar yokslar için hayata devam etmenin destekleyici unsurudur. Çoğu Çingene için işe bu yardımlar yaşayabilmenin tek yoludur. Böylesine derin bir yoksulluğu siyasi ranta dönüştürür bu yardımlar. Roman derneklerinin birçoğunu da bu kirli siyasetin değneğine döndürürek.

Sonra Menzil vardır, bolca nine vardır. Balıkesir'den Adıyaman'a ay yıldızlı bayrağımızın dalgalandığı her toprak parçasında, her mili bahriyede illa ki medet umulan bir yatr vardır. Bunca yatrda en çok Çingene'nin hatırı vardır. Dileğinin muradının duasının yekununda en çok Çingene'nin nefesi vardır.

Sonuna geldik işte sözün. Pek mi karamsar buldunuz çıldızgim tabloyu? Unutmayalım en devrimci şey "gerçek" tir. "Gerçek" ancak kavranırsa değişebilecektir.

Bir de bize "umut" gereklidir. Umut etmek için Efkân Özçimen'e bakınız. İstisnalar kaideyi bozmaz. İstisnalar kaideyi parçalar ve yok eder. İşte bu yüzden dönüp dönüp Efkân Özçimen'e bakınız. Efkân'ın sözlerinde yıkılan, gözlerinde ise kurulacak olani göreceksiniz.

HALKIN ÇOCUĞU SÜPERMEN

Jerry Siegel ve Joe Shuster 1933 yılında Süpermen'i dünyaya ele geçirmeye çalışan kel bir karakter olarak çizdiklerinde kimse yüzlerine bakmıyor. Neden? Çünkü insanlar dünyanın kel ve uzaydan gelen biri tarafından ele geçirilmesinden pek hoşlanmazlar. Bu tatsız bir deneyimdir. İşte bu yüzden 1938'de Süpermen karşımıza yine uzaydan gelecek, ancak bu sefer sağlıklı ve bir nevi menzilli deneyimi yaşamışçasına tövbe ederek katılıyor.

İnsan Süpermen olunca önce bir dünyayı kurtarmak istiyor. Yani göktaşları parçalamak olsun, dünyayı ele geçirmeye çalışan bir mutantla baş etmek olsun çeşitli faaliyetlerde başrol oynamak geçiyor içinden insanın. Ama yok. Clark Kent dedigimiz kişi Kripton'da doğmuş, roketle Dünya'ya fırlatılmış, Kansas'da büyümüş. Haliyle o da dünyayı Amerika'dan kurtarıyor. Ben Semih Şakir'de doğdum, Pendik'te büyüdüm. Dolayısıyla arada fark olması normal. Burada haber mesele, deseler ki göktaşları yaklaşıyor Dünya yok olacak, ben ne yapacağımı bilemem.

Diyeelim ki ne yapacağımı biliyorum. Mevzuyla çözmeme ramak kaldı. Bir durup düşünürüm. Kendi kendime, "Zihni, 1973'te yapılan Batsın Bu Dünya farkısı bu ülkede rekor kırdı. Hâlâ dinleniyor, hâlâ seviliyor. Sen kimin adına neyi kurtarıyorsun?" derim. Siz olsanız siz de dersiniz. Çünkü bizim memleketle insanların göktaşından çok daha ciddi sorunları var. Burada insanları yaşamaktan bezdirenler utanısın. Bir ülke düşünün ki, Süpermen'de bile dünyayı kurtarma isteği kalmamış.

Konumuza dönelim. Madem dünyayı kurtarmıyorum, ben de en azından ufak tatsızlıkları çözemiyordum. Kadıköy'de dolaşırken bir yandan da tatsızlık kolluyorum. Görünürde bir sorun yok. Çevreden gelen tepkiler ise genel olarak olumlu. Yalnız sıcak. Yani pelerin falan derken hakikaten insan çok terliyor. Bir de Clark Kent o elbiseyle güneş falan geliyor. Allah kolaylık versin. Gerçek elbisesi yanımaz, kurşun işlemez, GB'ye girmez bir hali olduğu için rahat. Ben o kadar rahat değilim.

"Süpermen Sağa Çek"

Altıyol'a doğru ilerlerken sol taraftan bir anons geldi. Hoparlörlerden "Süpermen" diye geçen anonsu önce pek ciddiye almadım. Ancak ikinci kez sesleniliş sürerken, "Süpermen sağa çek" diye duyuldu.

Bir ülke düşünün ki,
Süpermen'de bile dünyayı
kurtarma isteği kalmamış.

Kadıköy'ün göbeğinde, bir ekip otosu beni anons ediyordu. Tabii önce şunu belirtiyim. Süpermen elbisesinde cep yok. Çünkü ihtiyaç yok. Öyle tasarlamaşlar yani. Çünkü Süpermen'in ekip otosundan anonsla çağrılabilmesi ihtimalini düşünmemişler. Mesela Süpermen de hayatında hiç "ulan GB'ye bakacak olurlarsa yanımda kimlik yok" diye düşünmemiştir. İşte ben düşündüm. Süpermen'dim, pelerinim vardı ve ekip otosuna yaşıyordum. Daha önce hiç Süpermen olarak çevrilmediğim için üzerimde tedirginlik olsa da polislerin "Kocam Süpermen, hadi bakalım", girişyle kaygım dağıldı. Yoluma devam ettim.

Halkımızın Süpermen'e bakışı genel olarak olumlu. Beraber fotoğraf çektirenlerin dışında 20 metre öteden "Süpermen" diye seslenip "Allah yolunu açık etsin" diyen bir güzeller güzeli bir kitle. Yadırgadıkları şeyler de yok değil. Yani bir sigara içipken desen tepki alıyordun. Yanımdan geçenler sevdiceğine "Aa Süpermen sigara içiyor," diyenlerin olduğu bir yer Kadıköy. Süpermen'e şaşırmıyor ya, Süpermen'in sigara içmesini yadırgıyor. Kendince de haklı sayılır. Yıllardır hayalinde besleyip büyüttüğü Süpermen'i görmek isteyen insanlar. Uçmanı istiyorlar mesela.

"Uçmak Mühim Değil, Önemli Olan Nereye Konacağını"

Uçmak konusundaki bu beklentiyi anlamak güç. Bilhassa metrobüse binerken genel olarak bir "Ya Süpermen bile metrobüse biniyor. Uçsana be kardeşim, ne uğraşıyorsun," yaklaşımına maruz kaldım. Tahmin edebileceğiniz üzere uçmıyorum. He uğabılıyor olsam da o mesafeyi uçmam. Yine gider metrobüse binerim. Bu arada Amerika'daki Süpermen de uçmıyor, ziplıyor. Sonra bakıyorlar ki Amerika'nın en yüksek binasından bile yüksekçe ziplamış, uçuklar var ortaklık. Demişler ki artık bu uçsun. Öyle olunca da uçukta. Hikâye bu yani.

Süpermenliğe yeni başladım, eksiklerim var. Türkiye'de Süpermen olmanın ayrıca zorlukları var. Zamanla ben bu zorluklara, siz de Süpermen'le yaşamaya alışacaksınız. Dertlere derman olmak için çıktığım bu yolculukta derbedere düşünmem, pelerinimi sofra bezine çevirmem gerekse de artık dönüş yok. Bu arada sizin gözünüzün ışığı, Kripton'un lazer ışımından iyidir. Canınızı sıkmayın, izleniyormayın. Görüşmek üzere.

Esenler Otagari'nın alt katı

Hayat bir yolculuktur, çoğu zaman Esenler'den başlar

Esenler Otagari'nın alt katı: Çoğu zaman bir yolculuktan dönerken gördüğünüz karanlık koridorlar ve ürkütücü dehlizlerin mekânı. Peki orada gerçekten ne oluyor? Bir yıl önce Hürriyet gazetesinde Otagar'da yaşanan bir cinayet haberinde şu ifadeler yer almıştı, "Orası gündüz otogar gece kumarhanedir. Fuhuş batağıdır. Bonzai satılır, kadın pazarlanır. Her türlü pislik yaşanır. Otagarın altında yaşananlar Tarlabası'nda, Dolapdere'de yaşanmıyordu." Sokakların sesi olma iddiasındaki Bavul Dergi olarak, son günlerde içeride barınan mültecilerle sıkça gündeme gelen ve medyada rastladığımız bu tarz haberlerin üstten bakışını kırmak için Otagar'ın alt katlarına indik.

Otagar koca bir şehir

Esenler Otagari, Topkapı'daki İstanbul Otagari'nin yıkılmasıyla İstanbul'un yükünü tek başına taşımaya başladı. O zamanlar şehrin dışında kalan Esenler'e 1994 yılında inşa edilen Otagar, Avrupa'nın en büyük otogarı olarak kullanıma girdiğinde gazeteler "Kurtuluyoruz" manşetleri atmıştı. Fakat Esenler Otagari yaşanan göçlerle beraber İstanbul'un büyük kaderine terk edildi. Etrafındaki bu semtlerde son

günlerde lüks inşaatlar yükselirken, Otagar inşaat firmalarının ağzını sulandırıyor. Söylenenlere göre de Otagar'ın şu anki yarı terk edilmiş hali yıkıma bahane hazırlamak için. Fakat bu terk edilmişlik Otagar'ın alt katlarında biraz renkli biraz karanlık yeni bir yaşam formu oluşturmuş.

Günlük gelen-giden insan sayısıyla Otagar'ın nüfusu yüzbinlerle ifade ediliyor. Dolayısıyla kendi başına koca bir şehir gibi burası. Son yıllarda Suriye'de yaşanan savaşla beraber kalacak yeri olmayan mülteciler de Otagar'ın alt katlarında yaşamaya başlamışlar. Olanları görmek için bu dünyaya ürkütücü merdivenlerinden aşağı inerek giriyorum. İner inmez ilk hissedilen yoğun idrar kokusu. Otagar aşağıya doğru dört kat iniyor ve zeminin altında bir ara kat mevcut. Bu ara kat, dükkanlar yapılması için dizayn edilmiş ama şu anda tamamen boş durumda. Boş dükkanlar geceleri evsizlerin ve fuhuş yapmak için gelenlerin mekânı. Bu izbe dükkanların çoğu, çeşit çeşit uyuturucu tertibatıyla dolu.

Otagar'ın alt katlarında keşfi sürdürürken bir alt kata iniyorum. Burası ara kata göre nispeten daha eli ayağı düzgün bir mekân. Konuşmak için birilerini ararken yemek yiyen ikramcı dükkanının önünde arkadaşlara rastlıyorum. İçlerinden Fırat sekiz senedir Otagar'da çalışıyor. Ona soruyorum burası anlatıldığı gibi tehlikeli bir yer mi, gerçekte burada neler oluyor?

Bağbozumu

Kadınsa, bazen efsane, bazen ulaşabildiğin
ya da

Adamsa, sadece hayal kurabildiğin

Umutsa, elini uzatabileceğin

Yolsa, türlü macerası olan, sürprizleri olan

Yola çıkmaksa, sonunu bilmediğin

Şarabın serüveni de aşkırtı bitmeyen yolculukta

O adamlara, kadınlara öykünmedir

Devrimcidir kadınlar gibi, anarşisttir deli kanlılar gibi

En çok da Hayat gibi

Zeus'un aşkla, tutkuyla koruyup baldırında, ikinci kez doğurduğu Tanrı

Dionysos gibi mucizedir birarz

Efsane rahme düşen spermle başlıyorsa,

Bir anne nasıl bilirse bebeğini ta içinde, ilk rahmine düştüğünde

Kendi mucizesini yazmaya başlıyorsa o an

Gün gün nasıl hayal kuruyorsa geleceğine, yavrucağına

Omcaya düşen dane de böyle hayal kurdurur geleceğe

Nasıl şarap olacağını anlatır, ne hayalleri karşılayacağını

Ne sürprizleri bulacağını, ne gururlar yatacağını.

Ne anılarla bulacağını...

Daha haberi bile hüznüleri dağıtırıyorsa gebeliğin

Takip ediliyorsa gün gün,

Şağlıklı mı? Her şey yolunda mı?

Acaba kime benzeyecek?

Hayal kurduruyorsa yeni gelecek

Herkesle başkadır

Ama en çok paylaşılandır...

Gebeliğin öğrenilmesiyle paylaşılan dayanışmadır.

Doğuma hazırlanan anneye tüm ailenin el vermesidir.

İşlerin bir ucundan tutulduğudur.

Gürültülü neşedir, telaştır biraz, telaşın karıştığı heyecandır

Bağına yıl boyu sevgiyle bakan çiftçidir

Tanrıya soğuk, sel, don olmasın diye dua edendir

Hasat zamanı geldiğinde

Çocuklara oyundur, kalabalığın artmasıdır, sofraların kurulmasıdır

Çay kaşığı sesterine kahkahanın karışmasıdır

Üzüm kesmeye giden neşe içindeki genç kızlardır

Genç kızların evlilik hayalidir, çeyiz sandığında yemenidir

Delikanlılara belki de sadece sevdicedir...

Şıra kokusudur

Binbir meyve ve çiçek kokusunu barındırın.

Sabahın erken saatlerinde başlayan uğultudur

Üzüm traktörlerinin sesine karışmış parfümdür henüz yaratılmayanından

Aşkla, tutkuyla büyüyendir, efsaneye gidir

Heyecandır, sevinçtir, umut getirendir

Patrick!

Bağbozumu doğurmaktadır.

Burası batakılık

"Abi burası hem tehlikeli hem gizli bir yer, yani burada takılanlar genelde göz önünde olmak istemeyen insanlar. Burada sürekli kalan da var sadece içini görmek için gelen de. Fuhuş için müsait, özellikle üst kattaki boş dükkanlara millet uyuşturucu içmek için geliyor. Burada gözden uzaksın, polis de çekiniyor. Işıklandırma yok. Sekiz senedir buradayım ben bile korkuyorum. Uyuşturucu satan da var, her şey var. Yukarıda Otogar Karakolu var ama onlar burayla ilgilenmezler. Otogar'ın altı için üç tane karakol lazım. Burayı yıkacakları için böyle pislenmesine göz yumuyorlar bençe. Yıkacakları zaman zaten batakılık olmuştur diyecekler. Ama sonuçta bir sürü kişinin ekme parası burası. Dışardan son yıllarda gelen çok fazla Suriyeli de var, ama insanların yapacak bir şeyi yok o yüzden burası onlara ev oluyor. Eskiden Afganlar çok kalırdı bu alt katlarda. Şimdi Suriyeliler var. Sadece Otogar'ın alt katı kirli değil ki, üst katında görülmeyle neler oluyor acaba. Sonuçta sizin otobüste yediniz kekin, içtiğiniz çayın buradan üst katlara çıkarken bir hikâyesi var. Otogarda her şeyin bir hikâyesi vardır. [ŞİDİSİ de buradan gidiyor gideceği yere, uyuşturucu satıcısı da. Güvenliye takılmak istemeyen, uçak yerine Otogar'ı kullanır. Bütün hikâyeler Otogar'dan başla anlayacağın."

Otogar'ın altında para kazanmak için gelenler de var devamlı burada kalanlar da. Eksi üçüncü katta bu kez Turan abiyi görüyorum. Turan abi gece Otogar'da kalanlardan. Elinde halden aldığı sebzelerle geceyi geçireceği yer ararken, onunla tanışıyorum. Sohbet arasında ona burada yaşamının nasıl bir şey olduğunu soruyorum.

"Bizim gibi sahipsiz burası"

"Nasıl mı burada yaşamak? Şıcağım böyle yere. Ben mecbur olmasam gelir miyim buraya. Zaten son zamanlarda iyice bozuldu. Çok olay olmaya başladı. Suriyeliler kadın falan satıyor. Geceleri olaylar çok olursa ben devlet hastanesinin orda kalıyorum. Orada içki içemediğim için buraya geliyorum. Allah kimseyi düşürmesin buralara. Bir sefer beni gasp ettiler, cebimde sadece telefon kartı vardı. Onu da önemli bir şey sandılar herhalde. Oturdum sinirimden ağlamaya başladım. On dakika sonra geri gelip telefon kartımı geri verdiler, bana bir de bali uzatıyor, "Al çek abi" diye. Sokakta kalıyorum ama o kadar da düşmedim, o mereti için gözü hiçbir şey görmez zaten. Ama ne yapсын onlar da kimi kimsesi olmayan insanlar. Burada düzgün adam bulmazsın, kimse buraya sahip çıkmıyor. bizim gibi sahipsiz burası."

Bu bölümü Ali & Akşemsafası

SIRA

Sayın Kılıcdaroğlu, Sayın Bahçeli ve Sayın Yüksekdağ/Demirtaş,

Ben avucumu yaladım, geleyim size. Sayın Davutoğlu'nu ahmak mı zannediyorsunuz, ne yapar eder yine de iktidarda kalır. Bunu bilmezmiş gibi eften püften marazlarla kendinizi naza çekiyorsunuz.

Davara dayanırız tüm kişi diyorum duyuyor musunuz sesimi. İnsan yüz seksen gün taze tezeğe sarılırsa nasıl kokar bilir misiniz? Sizi gidi kıçımın organikçileri, kerpiç şahane bir yalıtım sağlar zannedersiniz he. Buralar böyle de memleketin sair halklarının siki amda gönü cennete değil malumunuz. Misal Kastamonu Tosya sakinleri beş kuruş kazanayım diye Cuma dağılışında kamyonet kasasında sarımsak satarak yediler ömürlerini. Yoksul Mardinliler dersin, cami tuvaletlerine sıkmaktan telef oluyolar. Meriç Mut, Elazığ, Yozgat. Hıcap edeceğinizi bilsem Ermenek diyeceğim, Soma diyeceğim, asansör, ip, halat, şu altı kaynağı diyeceğim. Sizin de dikkatinizden kaçmamıştır, biz Türküyle, Kürdüyle, Lazıyla, Arabıyla, oğlanıyla, kızıyla, oğlancısıyla, oğlanbeşiyle nice dir baktan bir halkız artık. Kadın kesen, sübyan pandikleyen, komşu ispiyonlayan bir halk. Güzelim yerkürenin şekerinden de şerbetinden de rızıklanmıyoruz çoktandır. Nasil iyi mi? Unutmadan Çerkezyle de. Biz ilanihaye bu rezilliliğe mahkum edin bakalım. Mazlumun Allahı varsa halkın da rey'i var, unutmayın.

Hıç öyle gözümüzün içine bakmayın. Oyunu ben bozmadım, mızıkçılığı o yaptı kaltaklanmalarına tenezzül etmeyin. Sakin, erken midir, yeniden midir artık ne haltsa, seçime bize gelmeyin.

Sırayı size verdik efendiler gereğini yapın. Bu nasip değil sıra işi. Üzerinize bal sürdük. Sineklerinizizi kışkırtlamayın.

Neticede halk sırayı size verdi de sizi muktedirlerin yatağına buyur etti.

Biz halkız ya, öyleyse aklınızdan çıkarmayın, iktidardan da oğlunuz olduğunu.

Ben Van Çaldıran kırsalında bir mezrada yaşayan seksen yaşında bir kadimim. Neriman Şatır adım. Aralarında en fazla on dört ay olan dokuz yavrum

var. Bir de kumam. Onun da yedi tane. Kocam bir gece benle birleşiyor, öbür gece kumamla. Şaka yapıyorum. Sırayla.

İlk ben geldim bu eve sonra Serpil. Daha bir hafta geçmişti ki kaynanam aldı bizi karşısına. Beni Serpil'i, oğlunu. Bize sıranın kutsallığından, kendi tecrübelerinden bahsetti. Nihayet o da çok eşli bir hayranı ikinci karsıydı. Sıraya riayet mevzusu mükemmelen on beş gün ilerledi. Akabinde sıranın bende olduğu gece regl oldum. Kara kara düşünürken yarımı kumama gösterdim. Serpil evet pratik biridir.

Sizin de dikkatinizden kaçmamıştır, biz

Türküyle, Kürdüyle, Lazıyla, Arabıyla,

oğlanıyla, kızıyla, oğlancısıyla, oğlanbeşiyle

nicedir baktan bir halkız artık.

Dedi ki, "Neriman sen sıranı bana ver. Ben hasta olunca da sıramı sana veririm. Hem bizim efendi karavana atmamış olur. Hem biz boş geçmemiş oluruz." Aliya İzzetbegović'in dediği gibi yeni gelinden al akılı. "Uyar," dedim.

Makul biriyimdir. Kaynanam bu işten niyeyle memnun olmadı. Surat astı. Buralan bilmeyenler için söylemeliyim, biz hepimiz tek bir odada yaşıyoruz. O gece Serpil inadına asrın cımasını sundu adama. Ben uzay boşluğunda sürtünmesiz seks diyeyim, şiz bağırsaklarını derenin billur suyuna boğaltan hedonist misali boşu boşuza ayın deyin. Teffertuatlı bir menşin hak etmesinergmen manzarayla ilgili hatıram depresmesin diye kısa kesiyorum, ashabım bozuluyor, şu kadarını söyleyim, bizim bozeşek bile kumuların iştikay vaveylasından tahrik oldu ve aptıtır söylemesi aletini kaldırdı, protesto babından pat pat karnına vurmaya başladı. Biz hepimiz aynı odada kalıyoruz derken hayvanları da kastediyoruz. Çaldıran'ı bilenler bilir burada kar altı ay yerdan kalkmaz. Kutuplar burdan iyidir desem yeridir. O nedenle çoluk çocuk ahırda

kalırız. Neticede davar olsun, merkep olsun her biri adeta organik bir sobadır. Dayanır sırtımız karınlarına, ısırırız.

Karı kocayı, izlerken içimden alacağın olsun atma sırası ona geldi ve ben kanının ilk damlası şalvarına damladığı saniye başında bitiverdim.

Velhasıl dokuz gün sonra yumurtalarını dışarı atma sırası ona geldi ve ben kanının ilk damlası şalvarına damladığı saniye başında bitiverdim.

"Vallahi şekerim," dedi köstek. "Sıra benim ve matteessüf seninki bu gece koynumda uyuyacak."

Fatih Ürekin dediği gibi bana bir koca lazım o da bu gece lazım.

Duyduklarımıza inanmadım. Beni sarakaya alıyor sandım. Lakin ciddiydi. Nuh dedi peygamber demedi. Çeteleyi burnuma soktu.

"Bak," dedi. "Bu gecenin karşısında ne yazıyor. Serpil Görmez." Her hecenin üzerinde aşağı yukarı bir saniye bekledi. "Ser-pil-Gör-mez." Medeni sıçramalar kişisel dik kafalıkla mümkün argümanını doğruluyordu tavrı. İnsan ancak inatçılığı kendine yepyeni kanallar bulur fikrini ya da.

"Ama," dedim. "Ben düşündüm ki bizim bey kursağında heves biriktirmesin. Zehrini dışarı akıtsın."

Kaynanama döndüm. Ondan medet umdum. Oğlunu düşündüğümü bilse o gaddar iktidarıyla sırayı bana teslim eder sandım. Nafile. Merhameti ya da insafı devreye gireceğine belli ki reel politik dehası trımanışa geçti ve "Yeni gelin haklı," dedi. "Kocana sahip çıkaydın. Neticeni yereyidin de sıranı kumana vermeyeydın."

Bitirirken her birinizin ayrı ayrı gözlerinden öperim. Hasılı ben sırama sahip çıkamadım, siz çıkın. Maradona'nın dediği gibi, ben yandım seni bilmem.

MESLEK OLMAYAN İŞLER:

Köpek gezdirim-cili-ği

Günümüzde gerek şehir hayatının boğuculuğu, gerek iş hayatının yoruculuğu, gerekse insanların birbirine karşı güvensizliği evcil hayvanlarla özellikle de köpeklerle insanların yaşamlarını paylaşmasına sebep oluyor. Bu ortak yaşam alanında yeme, içme, ve gezme gibi temel gereksinimlerini karşılayabilmek için köpekler sahiplerine ihtiyaç duyuyorlar. Kimi köpek sahibi sevimli dostuna ayıracağı bolca vakit bulsa da kimisi vakit bulma konusunda sıkıntı yaşıyor. Birçok sebepten ötürü özellikle günde bir ya da iki kere dışarıya çıkarılması gereken köpeklerin gezdirilmesine vakit ayıramayan köpek sahipleri oldukça çok. Ve bu çoğunluk önümüzde yepyeni bir iş alanını açıyor.

*Dostunuz dostumuzdur onu çok iyi anlıyorsunuz
Şirin dostlarınıza çok uygun bir fiyata
kendi oğlum gibi bakarm
Sevgili köpek dostlarınızı gezdirmeye talibim*

Bu ikna edici sözler köpek gezdiren arkadaşların ilanlarına aittir. Berker Bey'e de bu ilanlar sayesinde ulaşırız. Son derece serbest ve öğrencilerin çok seveceği meslek olamamış bu işle ilgili merak ettiklerimizi soruyoruz kendisine.

Berker Bey, bize eğlenceli ve gözümüze çok da zor görünmeyen bu işin öncelikli avantaj ve fırsatlarını anlatır mısınız?

Birçok çalışan resmi kıyafetler sıkıyor. Bizim işimizde aklı gelen ilk rahatlıklardan biri kıyafet zorunluluğunun olmaması. Dünyanın her yerinde yapılabilecek bir iştir. Bugün çıkıp başka bir ülkeye

yerleşsem işimi orada da yapabilirim. Gün içinde yeni insanlarla tanışabilme şansımız var ve çalışma saatlerimizden dolayı kendimize ayırabileceğimiz bolca vaktimiz oluyor. Kapalı bir ofis ortamımız yok, dışarda vakit geçiriyoruz. Herkesin en çok ilgisini çeken kısma çalışma saatlerimizin az olmasına rağmen kazandığımız paralar. Günde minimum üç saat çalışır ve üç köpek gezdirirsek aylık minimum 1800 lira kazanırız. Tabii bunu artırabilecek fırsatımız da var.

Gelelim uzaktan görünmeyen dezavantajlara ve risklere.

SSK'mız yok. İşlerimiz düzensiz, bu hafta kazandığımız parayı bir sonraki hafta kazanamayabiliriz. Köpekler dışardan gelebilecek tehditler çok fazla ve bize emanet edildikleri için ciddi bir sorumluluğumuz var, onları o tehditlere karşı korumak durumundayız. Dışardan herhangi bir köpek gezdirdiğimiz köpeğe saldırabilir, köpeğe araba çarpabilir, farkında olmadan yerden yiyelebileceği herhangi bir şey köpeği zehirleyebilir bunlar gibi birçok duruma karşı çok dikkatli olmamız gerekiyor. Yaptığımız iş yasal olmadığı için çevredeki insanların rahatsız olması durumunda karakolluk olursak, ki bugüne kadar başımıza gelmedi, polislerle köpeklerin bizim olduğunu ikna etmemiz gerekiyor. Aslında bu sebepten çok sayıda köpeği bir arada gezdirmeyi tercih etmeyiz genelde. Tabii başka sebepler de var, köpekler birbirine girebilir, kendi içlerinde kavga edebilirler, biri koşmak isterken diğeri durmak ister ve siz hangisine ayak yurdacağınızı bilemezsiniz.

Peki ya köpek cinsleri? Bir teriyeri gezdirip 20 lira alırken, rotweiller gezdirirken de aynı muameleyi mi göreceğiz?

Köpekler cinsine göre yargılanmamalı aslında, genel bakış açısının bu olduğunu biliyoruz ama o şekilde bakmamak lazım. Zaten kişi gezdirebileceği köpeği tercih eder, fizik ve kişilik yapımıza göre seçim yaparız. Asırı korkak bir teriyeri yerine rotweiller seçilebilir ya da aynı şekilde çok hareketli bir teriyeri yerine yine rotweiller seçilebilir. Agresif, asırı korkak, çok hareketli köpekler genel olarak seçilmez. Fiyat değişimi de yine bu şekilde cinsine göre değil de köpeğin hareketlerine veya sahibinin isteklerine göre değişir.

Elimizde dört köpek var, biri kaştı gitti dersek?

Ve işte en sıkıntılı durumlardan biri başınıza gelmiş demektir. Ben böyle bir şey yaşamadım ama Caddebostan sahilinde böyle bir durumda karşılaşmıştım. Elinde birkaç köpek olan bir arkadaşımız birini kaçırmıştı. Haliyle diğer köpekler elindeyken ve olayın paniğiyle pek bir şey yapamıyor insan. Diğer köpeklerle birlikte peşinden koşmaya çalışıyordu gördüğümde. Peşinden koştuğunda diğer köpek daha hızlı kaçıyordu. Ben de bir alışıla köpeğin dikkatini çekip koştuğu yönün tersini işaret ederek tersine koşmaya başladım. Ve köpek bana doğru koşmaya başladı, bu şekilde yakalamış olduk. Bu tip durumlarda soğukkanlı olup köpeğin dikkatini çekerek hemen onu bir yereye teşvik etmek genelde tutacak taktiklerden biridir. Tabii her zaman başarıyla sonuçlanacağını söylemek mümkün değil.

Son olarak işe talipli arkadaşların sabırlı, olası durumlara karşı soğukkanlı, çevredeki tehditlere karşı dikkatli ve pratik insanlar olması gerekiyor. Yoksa uzaktan hoş gelen köpek sesleri yaklaştıkça "hoşt!" dedirtilir.

Yıllar önce göz göze geldik. İki erkek pek de rahat hissetmez göz göze geldiğinde; hele o anda bir alayı, bir inancı paylaştığını düşünürsün. O da rahat hissetmedi. O bakışla kaldı ilk anımız.

İkinci denk gelmemizde birden birasıyla gelip oturdu masama. O gün uzunca sohbet ettik; ben romanımdan ve ayrılığımın bahsettim, o öykülerinden ve ilişkilerinden. İkimiz de Beşiktaşlıymış, ikimiz de İstanbulluyummuş; ama o Melih Cevdet'i daha çok severmiş Orhan Veli'den. Benim Kadıköy merakım da onda yokmuş. Hafta sonu Beşiktaş - Ankaragücü maçında buluşmak üzere ayrıldık.

Sonrasında yıllar süren arkadaşlığımızda, kombine biletlerimizde rağmen bir türlü birlikte maça gidemedik. Bir sürü iş, bir sürü sevgili, bir sürü ev değişti. Bazen aylarca görüşmedik, bazen günlerce ayrılmadık. Olur ya, yanında yalnız kalabileceğin biri; birbirimiz için görünmez olmuştuk... Yazdıklarımı bir tek ona gösterirdim; sayfaları alır, bir ara okur, yeri gelmediği sürece de hiç bahsetmezdi. Yaşamaya kıyamayan roman kahramanları gibi severdi az konuşmayı.

Gültepe'deki evin son zamanlarıydı. Benim en yalnız, onun en parasız dönemiydi. Hep içimde bir yerlerde olan ölüm korkusu artık içiçe yormaya başlamıştı. Sürekli iki dakika sonra ölürsem nereye gideceğimin tedirginliğini yaşıyordum. Korku, zamanla yerini takıntıya bıraktı. Dedim ya, yalnızdım. Bittiktim. Birbirimize dahi konuşmaz haldeydik. O ise... "Şimdi dönüşüyordum da; 33 yaşındaydı, kendini her alanda hayal kırıklığına uğratmış olmanın buhranıyla uğraşıyordu; takıntıdan ona yalancı geliyordu belki de. Birbirimize yüklediğimiz anlamlar giderek devasalaşmış ancak benim romana, onun hikaya öyküme dönüşmüş, akışkanlığın mükemmel halini

metaforu olmuştu. O gerçek parasızlık ve başarısızlık bunalımı yaşıyan, ben episodlu dipnotlu nöbetler geçiriyordum.

Ve bir gün ben rüyamda öldüm. Çok basitti. Biri önümü kesti, para istedi, tabancasını çıkarıp göğsüme dayadı; tetiği çekti! Ben öldüm. Dehşetle uyandım. Salonun ısıgı açıldı. İçeri gidip oturdum. vantilatörün kafasını kendime doğru çevirdim. Rüyamı anlatmaya cesaret edemedim. Bir sigara yaktım. İlk tanıştığımız aşkımı gibi baktı bana; anlamıyordu. Ben aynı o aşkımı gibi tedirgin oldum. Mutfaka gitti, iki birayla geri döndü. Biraları açtı, benim paketten bir sigara aldı, onun sigarası çirkin ve ucuz olanlardandı. İlk yudumundan sonra çok sakince söyledi. "Ben artık yaşamak istemiyorum. Benim hayatım lanet, acıklı bir romana dönüştü," dedi. "Ben ölmek istiyorum. Benim hayatım devam edemeyen sikko bir öyküye dönüştü," dedim.

Sabaha kadar konuştuğumuz düşüncemizi. İki kişilik bir intihar planlamanın bu kadar zor olacağını hiç bilmezdik. Bir ara, madem ölüyoruz, intihar bombacısı olalım da bir işe yarasan gibi şeyler bile konuştuk. Birlikte atlamak falan romantik, sonra herkes sevgili olduğumuzmuş düşünceye dedik. Tüüpü açık bırakıp beklesek ya da ilaç alsak; o son dakikalarda kesin birbirimizi vazgeçirmeye çalışacaklık. Hava aydınlanıp, son biraları açtığımızda tüm yöntemler lenemi, elimizde tek seçenek kalmıştı. İki silah bulup aynı anda birbirimize ateş etmek! Önce teknik olarak imkansız geldi ama sonra heyecanı bertaraf edebilirsek, mümkün olabileceğini ikna olduk.

Ertesi gün ikimiz de nefesle, meditasyonla uğraşan, tiyatrocu, yoga'yı ilgilenen arkadaşlarımızdan üst düzey konsantrasyon için derslere gidiyorduk.

KOMBİNE

Sabaha kadar konuştuk nasıl yapabileceğimizi. İki kişilik bir intihar planlamanın bu kadar zor olacağını hiç bilmezdik.

Yoga derslerinde çok güzel kızlar vardı. neredeyse intihardan vazgeçiyorduk bir ara. Ama tiyatrocu arkadaşlarımızdan aldığımız sıkı ve yorucu kondisyon, ritim ve nefes derslerinin sayesinde hayata yeniden lanet edebiliştik. Evde dahi sürekli nefes çalışıyorduk, 5 saniyede al, 10 saniyede ver, 10 saniyede al, 20 saniyede ver... Bırak vücudun yapmak istediği şeyleri, isteyerek yapısın... Al, ver; al, ver... Bu çalışmalardan sonra da, her akşam 100 kere aynı anda basma hareketinin provasını yapıyorduk. Hazırlık sürecinin en zor kısmı ise, vücudumuza hakim olabilmek için, bu egzersizlerin alkolösüzen yapılması gerekliliği. Ancak gece 2-3 gibi bitkin düşüp bir iki bira içiyorduk.

Tüm bu çalışmalar, kararımızı defalarca teyit etme imkanı vermişti; emindik, yapacaktık. İkimiz de İstanbullu ailelerimizin evine gittik, ben babamın, o babasının silahını kaçırdık kasalarından. Evleş gibi. Klasik müzikle son temizliğimizi yaptık. Minderleri dövdük, küllükleri boşalttık... Taşındığımızdan beri yıkamadığımız perdeleri makineye attık, bilgisayarlarımızda tüm dosyaları çöp kutusundan dahi sildik. Ben film olarak bir tek Rocky'yı bıraktım, o Peter Sellers'dan The Party'yi. Senelerce anlam yükleye yükleye gere göge sigırdığımız eşyalarımızdan üç büyük çöp poşeti yaptık en üstüne de aylardır açılmamış prezervatif kutuları ile kombine biletlerimizi koyduk.

Temizlik bittikten makinenin programı da durmuştu. Perdeleri ıslak ıslak astık, sanki biz de çocukluk kottuk. Balkona çıktık, son sigaramızı içerken keşke balkonu da temizleyeseydik diye içimden geçirdik. Yapılacaklar listesini zaten geçirdik, her şey bitmişti. İntihar notumuzu gözden hazırdı, "Yaptık, öldü," diyecaktık. İçeri geldiğimizde çöp poşetini bira kutusuna koyduk. Oturduk her zamanki gibi karşılıklı. Birkaç deneme daha. İyiyiz, iyiyiz.

*Kanı baskına çıkınca yama yerine
tedariksiz, beklentilidir damar.
Sinsi kemirgendir bilir, cildini yorar.
İyi bir dilek gibi dilenir,
dilenir fukara duygusuzluğunda.
Bilişlidir; kanmayı, yarı baygın da ister.
İçinde kağıt rüzgarlar kesildikçe
kan dolan bahçeleri,
ceplerinde gizler.*

*Boşalınca beklentinin ısısı
soğuk, bir şefkatle sarmalar.
Yalan ve aymazlıkla ve iyi bir sürgün için
yorar, yayar yivini;
en büyük çatlağı arar.
Aranmak üzere
beklentilidir,
bulur.*

Şarjörü doldurduk. Artık deneme hakkımız yoktu. Yüzlerce kez denediğimiz açıda silahları birbirimizin kafasına dayadık. Yüzlerce defaki gibi ürperdik. Yavaş sayma ihtimaline karşı geri sayımı kronometre yapıyorduk. 10 saniyeye kurduk. Birbirimize baktık, sayaca baktık. 9'u gördük, 5'i gördük, 3'ü gördük, 0'ı gördük. Tetiği çektim. Ve ölmediğimi hissettim.

Yapamamıştı. Karşımda masaya yeşili cesediyle baş başa kalmıştım! Masaya kan doldu. Halılar kıpkırmızı, perdeler sapsarı oldu bir anda. Durduk yere arkadaş katili olmuşum! Neden böyle yaptığına akıl erdiremiyordum. Kendi intihar planı başka mıydı? Neden bana bu tuzağı kurmuştu?

Panikle kalktım yerimden. Birini, hem de onu öldürmüştüm! İlk isim silahları değiştirmek oldu. Kendi silahımı eline tutuşturup, ondakini çantaya attım hemen. Dokunduğum her şeyi silmeye çalıştım aceleyle. İntihar notunu da cebime sıkıştırdım. Ona son kez bakmak istedim, ama bakamadım. Apar topar çıktım.

Birkaç adım gitmişken balkondaki son sigaralar geldi aklıma. Geri döndüm. Salonda onu öyle görünce çok kötü oldum, ama çok da kızdım, beni resmen kader mahkumu yapmıştı! Küllüğü öylece çantaya attım. Onu tekrar göreceğimi bildiğim için elimden geldiğince sakın adımlarla içeri döndüm; yanından geçtim; dış kapıyı yavaşça kapattım. Kapının tık dediği an yandaki karton kutuya gizlenmiş boş bira şişesini gördüm. Resmen eli titremişti ayaşsın! İçim acıdı; sımsıcak bir nefes buz gibi boğazımdan ağır ağır aktı. Bir süre kaldım öyle, sonra da hızla uzaklaştım. Bir daha da ona bir daha hiç kızmadım. Tek seçeneğimi kalmıştı; ben de onu böyle başı sonu olan sikko bir öykü yazdım.

Mehmet Ali & Akşemsefasi

Bitmeyen çile:

Bergen

**Sadece sesiyle değil, "çile"siyle de sükse yapıyor:
İnsanlar dinlemek için değil, "görmek" için de gidiyor, çalıştığı yere.**

Acların Kadını namıyla maruf Bergen ya da gerçek adıyla Belgin Sarılmışer, memleketin gerçeklerini yüzümüze vuran isimlerden. Acı, işkence ve güç denemelerinin kadına hak görüldüğü bu ülkede, erkek hegemonyasının acımasız darbelerini hepimizin gözü önünde aldı. O dönem "tüh tüh / vah vah" denildi, sonrasında, "Su testisi su yolunda kırıldı," rezilliğine kadar ilerledi. Bergen, yüzlerce kadın gibi, bu hengamede, yaşama hakkını kaybetti. Bir erkek eyle. Onu, "sevdiği" öldürdü ve biz o dönem, bu konu hakkında hiçbir şey söylemedik.

Bergen'i anlamak

80'li yıllarda tanıdık Bergen'i. Her anlamda karanlık ortam: Müzik arabeskleşmişti ve o dönemde, arabeske kulaklarını tıkayan, yok sayan bir güruh vardı. Pop dinleniyordu, rock'un Türkiye yapılamayacağına inanılıyordu ve Ahmet Kaya'ya bile, "arabesk" olduğu için, burun kıvrılıyordu. Bergen, tam da böyle bir ortamda, acılarını haykırıyordu. Yüzünün yarısını kapatan saçlarına ve gözlerini saklayan kocaman gözlüğüne bile "dekor" olarak bakılıyordu oysa. "İmaj" kavramının dilimize yerleşmediği yıllardı bunlar ve biz, onca ses arasında bir tek Bergen'i duymadık. O kadar duymadık ki, ölümü bile bir üçüncü sayfa haberi olarak yansıdı gazetelere. Hürriyet'in, 15 Ağustos 1989'da attığı başlık, dün gibi aklımda: "Son taksit altı kurşun" Taksitten kasıt, Bergen'in, "sevdiği"yle yaşadığı gel-git. Aralarındaki "ilişki", şiddetlendikçe dozu artan bir kıskançlık ve "Ya benimsin ya toprağın" kadında bir yaklaşım sonucunda, cinayeti bitiyor.

Sesinin güzelliği, ona hayatını kazandı "İşin kapılarını açmış. Bu, bir yandan, ailesinin kendisine kapıyı kapatması anlamına geliyor ama. Annesi, her dem yanında. Çok sevdiği babası ve akrabaları ise uzun süre onu görmek istemiyor. Geçerli bakış, onları etkileyen: Pavyonda çarkırcık yapan kadın, kötü yola düşmüştür."

Sahte nikah sonrası ayrılık

Bergen'in Mersin'de başlayan hayatı, annesiyle birlikte gittiği Ankara'da sürüyor. Hikâyesinin ilk cümlesi burada yazılıyor. İlkokuldaki müzik öğretmeninin yönlendirmesiyle, konservatuara

tamamlamıştı ve maddi imkânsızlıklar yüzünden okuyamıyordum. Okulumu çaresizlikler içinde bırakarak PTT'de memur olarak çalışmaya başladım. "Keşfedilmesi" filmlerdeki gibi: Feyman'da, arkadaşlarının ısrarıyla mikrofonun başına geçiyor ve kulübün yöneticisi İlhan Feyman, o gecenin sonra onu kulübünde çalıştırmaya başlıyor. Feyman ona dar gelince, yolunu Adana'ya düşürüyor. Orada, sonrasında hayatını zehir edecek "adam"la karşılaşiyor: Halis Serbest. Onunla nikâh masasına oturuyor ancak kıyılan nikâhın sahte olduğunu anladığı gün onu terk ediyor. Bu "ayrılık" uzun sürmüyor. "Ama ortada aşk vardı" diye anlatıyor: "Tekrar beni aradı. Ben de ne oldu anlayamadım, tekrar birlikte olduk. Olaylar hızlı bir şekilde gidiyordu. Durduramıyordum."

Bir noktada, bu "hızlı gidiş" i durdurmak adına, Ankara'ya dönüyor Bergen. "Kocas"nın yeniden ortaya çıkışı, bu kez şiddeti de yanında getiriyor. Dayakla başlayan şiddetin sonucu, İzmir'de, Bergen'in yüzüne atılmış bir şişe kezzap.

12 Eylül sonrası yükselen kariyer

Yıl 1982, 12 Eylül'ün izleri henüz taze. Adını sadece dinleyenlerinin bildiği bir "şarkıcı"nın yaşadığı dram, ilgi çekmiyor; olay, gündem bile olmadan

Silahsız isyanımızın lideri: Bergen

hastane çıkışı müteakip ilk albümünü yapıyor: "Şikâyetim Var". Onu, hemen ardından yayımlanan "Kardeşiz Kader" izliyor. Bu arada, "sahne çalışmalarını" devam ediyor ve Bergen, pavyonda başlayan yolculuğunun son deminde, kendini, büyük gazinoların sahnesinde buluyor. Sadece sesle değil, "çile"siyle de sükse yapıyor: İnsanlar dinlemek için değil, "görmek" için de geliyor, çalıştığı yere.

İnsanların yüzüne dayamadığı kadını gözler göremiyor

Acıların Kadını geliyor

Sonrası, birbirini ardına yapılan albümler: Aralık 1985 tarihli "İnsan Severse"yi, altı ay sonra çıkan "Acıların Kadını" izliyor -ki, Bergen adını milletçe duyduğumuz albüm bu; hikâyesinin "gelme" faslının zirvesi. Sonrasında, iki yılda, hepsi çok satan dört albüm daha yapıyor Bergen. Bu hızlı yükseliş, "çile"yi de yanında getiriyor ama. Onu, "Acıların Kadını" adlı (sahiden korkunc) filmle Yeşilçam'a taşıyan Ülkü Erakalın ve "Talihiz Bergen" adıyla eski bir albümünü yeniden piyasaya süren Üzelli, belki de gündem yaratmak adına ona en büyük zaranı verenlerden. Aynı dönemde, çok satan dergilerden Müzik Magazin'in attığı manşet de şöyle: "Bergen ateşle oynuyor." Bursa'da, "İthal malı organizatör sevgilisi" John Pale ile "gününü gün ettiği" söyleniyor bu başlıgın altında. Haberin yayınlanmasını müteakip, Bergen, Adana'da bıçaklanıyor.

Yıldız olmayı hiç sevmemi

Dinleyicisiyle sürekli temasta kalmayı seven, büyük sahnelerden öte küçük kulüplerde söylemeyi tercih eden, yıldız olmayı hiçbir zaman içine sindiremeyen Bergen'in sonunu hepimiz biliyoruz: 1989'da, Adana Pozantı'da öldürülüyor. Mezarı Mersin'de ve demir parmaklıklarla çevrili. Hayatı, Canan Gerede tarafından, "Aşk Ölümünden Soğuktur" adıyla film yapıldı. Şarkılarını Funda Arar'dan Ceylan Ertem'e, pek çok şarkıcı seslendirdi.

Bergen'i bugün konuşuyoruz ama yetmiyor. Konuşmamız gereken çok cinayet var. Bergen, göz önünde olan. Talihizliği, memleketin en karışık dönemlerinden birinde öldürülmesi. Hoş, olay bugün olsaydı ne değişirdi, bilmiyoruz. Bugün olmuş gibi konuşmak bir şey değiştirir mi, onu da bilemeyiz. Konuşmak için ama: Konuşmak ve farkındalık yaratmak. İhtiyacımız olan bu.

Not: Bu yazıyı çok zor yazdım. Müdahaleleriyle yazımın akışını kolaylaştıran canım Sevgi Gedik'e teşekkür ederim. Mehmet Ali & Akşamsefası

Türkiye kültürünü bir yapboz olarak düşünsük arabesk bu yapbozun en büyük parçalarından biri. Efsane temsilcilerinin çoğu toprak altında olsa da yeni arayışlarla arabesk hâlâ sokağın en önemli fon müziği. En fazla dinlenen radyolar, "Hep damar, full damar" sloganlı arabesk radyolar. En fanatik dinleyiciler yine arabesk sanatçıların dinleyicileri. Arabeske olan yoğun ilginizi açıcı ehilleştirmek istememizin kaynaklanıyordur belki de. İnsanları uyuşturduğu yölsene de arabeskanarışt bir müzik; çünkü proletaryanın müziği. Nasıl her canlı belli bir yaşam formunda hayatta kalıyorsa arabesk de konfeksiyonlarda can buluyor. Müslüm Gürses, Azer Bülbül ve Bergen bu isyanın silahsız liderleri. Arabeski doğduğu yerde konfeksiyonlarda konuşmak için Merter'de Arif abinin atölyesine misafir olduk.

Radyo kapanırsa isyan çıkar

"Benim son zamanlarda işlerim oldukça için fazla işçi çalıştırmıyorum ama normalde aldıkları falan maaş önemli değildir burada Kır FM'i kapatmış zaman işçiler isyan eder. Ben genelde Bingöllülerle ve Erzurumlularla çalışırım. Biz de sistem şöyledir: Bir gün Erzurumlularda olur kumanda diğer gün Bingöllülerde. Herkes kendi kasetini yanında getirir. Ben otuz senedir tekstil işindeyim, arabeskin bütün kulliyatını bilirim. Ama benim dükkânımda radyolara istek şarkı göndermek yasaktır; çünkü herkes aklını ona verince performans ciddi şekilde düşüyor. Hafta başlarında daha damar şarkılar dinlenir genellikle, Cumartesi geceleri ise daha hareketli şarkılar Güçlü Soydemirler falan.

Bergen baş tacıdır

Siz Bergen'i soruyorsunuz ben hiçbirini birbirinden ayıramam. Burada her gün bir Bergen şarkısı dinlenir. Tıpkı Müslüm Gürses dinlendiği gibi, tıpkı Cengiz Kortuluğ dinlendiği gibi. Bergen yapıldığı hayatta da söyledikleri şarkılarını kadını olmuştur. Bergen'in bütün şarkılarını seviyorum ama Bitirdin Beni'ni şarkısını ayrı bir severim. Dertleriyle, hüznüyle okuyor çünkü şarkılarını. Bu insanlar artık efsane olmuş insanlar. Zor şartlarda çalışıyoruz, zor şartlarda yaşıyoruz ama bu isimleri biz acı çekmek için dinlemiyoruz. Bir çokşu bir ruh var bu şarkılarda. Bu sokakların ruhu. Her gün kavgaya dövüş, tıks sıkış otobüsler, çekilen onca çile... Arabesk söyleyen insanlar mütevakıdır. Halk insandır, hiçbirini popçular gibi gece aemlere akarken göremezsin; çünkü arabesk dinleyicisi buken kaldırmaz. Bergen de hiç bozmadı kendini. Bir tane puşt vardı peşinde o yaktı kadıncığız. Sonra gördüm bir de dışarı salmışlar o herifi bu nasıl adalete! İste insanlar buna isyan ediyor."

Bergen "öldüren sevginin" kurbanı değil

Bergen arabeskin sembolü olduğu kadar kadına şiddetin de sembolü. Şüphesiz ki Özgecan ile aynı mezarlıkta yatması, neredeyse her gün kadın cinayetlerinin yaşandığı ülkemizin için kadın bir cinayeti değil. Dünyamızı kadın mezarlığına çeviren gerçek zalimlerle birlikte yaşıyoruz. Bergen'in de dediği gibi "tanrı" kötü kullarını affetse de biz affetmeyeceğiz. Zalimlerle her alanda mücadelemini sürdüreceğiz. Ancak birlik ve mücadele ile garibin çilesi mezarı bitmez.

ÖLCEM BEN UĞUR ABİ!

O biliyordu sonunu. Ne ben ne de alemler engelleyebildi ölümü.

Garip zamanlardı. Tenhaydi geceler. Felâket sonrası sonsuz suskunluk... Geride kayıpları bırakıp hayata yanaşan zamanlar.

Oğlum dünyaya gelmişti. Cihangir Tavukçmaz'da Makbul apartmanında oturuyorduk. Deniz manzaralı küçük bir evdi. Yemekler yenir rakılar içilirdi evlerde. Sabahlara kadar müzik dinler, film seyrederdik. Videocularımız vardı. Oğlum iyice eve gönmüştü beni. Onu seyretmek saatlerce... Canıma sarılmak.

Şan Tiyatrosu'nda çalışıyordum. Müzikallerde oynuyordum. Gece 1'e doğru eve inip oğlumun yanına uzanıp dinleniyordum. Sonra papyon kuşanıp gece kulübüne hazırlanıyordum. Sıra serviler Lutesse. Solist Bergen. İki sezon çalıştık.

Ölçem ben Uğur abile...

Jaco Pastorius, Weather Report, Monk, Coltrane, Miles dinleyip taxidouy çekip "Acuların Kadunuyum" a gidiyordum. İçimde takım elbise, üzerimde yakaları kapalı palto, altımda lacivert serçe araba. Sabah iki buçuk klüpte oluyordum. Üç sahne...

Koridor bomboş hep. Sigara alkol parfüm ve bodrum katlarının karanlık köşeleri siniyordu üzerine külpüten içeri girince. Küçük kulisin bir köşesi benim, bir köşesi Bergen'indi. Orada oluyordu ben vardığımda. Giyinirken aradaki perdeyi çekiyordu.

Abi Hoşgeldin! deyip hafifce doğrulurdu. Viskisi sigarası ve annesi. Aksaraylı bir delikanlıyla kuliste garip muhabbetlerle gülüp eğleniyorlardı. Adam matraktı. Tam Angara ağız şakur şukur konuşuyor Bergen'i güldürüyordu. Solistimiz ben gelince bir çekidüzen veriyordu kendisine. Şan'da oynamama, tiyatrocu olmama saygı gösteriyordu. Ondan önce sahneye çıkıp milleti ısıtmamı da seviyor benimle çalışmaktan hafif gururlanıyordu. Altı sağlam geliyordu ona. Beni de üstü sayıyordu. Arada kuliste kimse olmayınca hızla anlatıyordu. Bir gözünde koli bandı kısıp kısıp konuşuyordu. "Anamı ne yapayım? Atayım mı? Bir oyum var! Kimsem yok!.. Bu adama da güvenmiyorum ama seviyorum. Güldürüyö beni! Güzel ağzıyla uzun uzun gülerek bakıyordu hiç gözünü ayırmadan. "Sen sevmiyon di mi bu adamı?.. Anamı seviyon mu?.. Cevap vermiyon!.. Niye konuşmuyon benle be abi?.. Küçümsüyon mu?.. Yok Kur'an çarpısın anladın mı?.. Benim de bir kızıymı. Adımın... Çekiciler anlatıyon zaten. Ben hemen çıkarım... Koyum bi

tarafına dünyanın. Ben ölçem be abıl... Niye mi? Bilmiyon mu kezzaptan sona hapiste. Çikçek vurcek beni be abi herif! "Bütün 27" sinde intiharı seçenler gibi bu hayat böyle diyordu.

Seviyordum Bergen'i. Çok iyi bir kızdı. Alıp çekesi geliyör erkeğin böyle çaresiz kadınları bir yerlere. Daha ergenken Şanzelize pavyondaki dansçı konsomatris sevgillerimizi sabah Reşat Kulüp'ten alıyorduk. Dostuyduk yani. Cillop gibiyiz o zaman... Dans hocaları Eflatun Remzi beni ne zaman görse caz yapıyordu barda. Ne anlıyosun bu kurullardan geel geel diye götüni tokatlıyordu. Güllüyorduk. Olimpia pavyonun önünden Gencebay lakaplı soförün arabasına binip karşıya geçerken bizim manita hep "Biraraya gelemeyisss! koyduyorduk pikaba. Omzuma yaslanıp ağladı bir gün. Biraraya gelemeyis biliyordum. Sen konservatuar okuyosun kimbilir ne alemlerin adamı olacaksın derken neden olmasın dedim. Ney? dedi. Yani biraraya gelmek? Kim? Benle mi? Siktir... Omzuma sıvri bir yumruk yedim.

Ama hangi delikanlının aklından geçmemiştiş genelevdekiñ bile kurtarmak. Veriyim paranı çek burdan kızım!

Bergen kardeşime bunu demem zordu. O biliyordu sonunu. Ne ben ne de alemler engelleyebildi ölümü.

Aydın Çanakaleli ve Sak Arkadaşları Bergen'e çakılıyorlar. Koridorda ısınırlardı sazlara. Çanakale ve sahil muhafaza derdim. Koridorda aralarından ince kelimelerle geçirdim sahneye...

Seyrircinin kafası künk gibi o saat. Biz taklit yapıyoruz. Genelde yiyor yaptığım iş ama bir gece dışarda kar yağıyor salon soğuk masalar dış dış. Ne yapşam olmuyor, hızla kayıyorum lafların üzerinden. Ön masada altı adam, kafalar gidiç. "Pit" dedi ayakkabının üstüne izmarit geldi. Kes traşı diyorlar. Nefeslendim. Arzamız gömdüm. Finaile başladım. İndim sahnedin. Kulise geçtiğimizde sazlar taksime girmişti. Bergen'in göz bandına yardımcı komisi pul doküyor. "Uğur abi zıgara atmış öñ masa sahneye! Amuna koyum mu o masanın?" Koyardı. Ya içkilerini devirir ya da eğilip küfür ederdi gülerçek başka masalar anlamasın diye. Aman kızım! Bana bak sen işine bak! Şarkını söyle... "Tamam abi be yamtar... İler! Formül arıyorum... Hızlı hızlı adam dövecekmiş gibi sahneye çıktı.

Kazasız geçince gece güzeldir. Evde bebek bekliyor. Aldık zarf içinde 5 bini eve indik. Buzdolabı taksidi ödenecek. Yıkanırken alkol sigara Bergen'in parfümünü akıyor kahverengi... Dışında lapa lapa kar. Sis düdüklüleri... Oğlunun gazını alıyorum. Sirtına pıt pıt pıt... Anasıyla bakışıyorduz sabaha karşı kucamızda hayatın tesellesi.

İki sezon çalıştık. Hep "Ölcm ben abii" dedi. Haftanın dört sabahı evden çıkıp kanalizasyonuna iniyordum hayatın. Göçüp çıkıyordum gecelerin içinden. Derin sulardan çıkıyor gibi.

Param tıkr ödendi her gece. Bergen solist olarak bunu kort ediyor muydu bilmiyorum. Nadir olarak paranın çektiği olurdu. Bir gün "Tamam yarın alırım ya ayıpınız" derken duydu konuşmayı. Sonra şef garsonu çağırdı. Ben kulupten çıkıp arabaya bindim motoru çalıştırdım. Şef camı vurdu. Zarfı uzattı. Kazancın derken "Ulan bu parayı Bergen mi verdi?" diye düşündüm. Belki yi yevmiyem onun çantasından çıkmıştı... Öyle olmasa da utanmışım.

Bergen bahsi açıldığında, 'ben çalıştım onunla' dediğim hep şaşkınlık ve iştahla 'anlatsana abi' dediler set karanvanlarında, kulislerde.

Bir gece sahneden indim sazlar taksimde, kulis kapısı açık. Daldım içeriye. Bu telaşa seslendi: "Abi bu puşt komi kaçmış ölümlü öp şu pulu dö gözümle" dedi. Elime pul tüpçüğünü aldığımı "Sen tiyatrocusun iyi dökersin başkanı beceremez," deyip başını geriye itti.

Tek gözüyle kara kara bakıyordu bana. Yine kocaman güldü. "Kusura bakma ama acık çabuk dökecek taksim bitiyor," dedi. Bu kadar yakınına hiç girmemişim. O kadar güzeldi ki yüzü. Elmacık kemikleri, burnu, dudakları... Pulu dökerken kapılıp gittim kopkoyu. Gözlerim kızardı. Birden aynaya baktı. "Musaf çarpsın sende iyisini yapan olmadı," dedi. İly komi olur senden yaptı. Yanağıma ince bir öpücük kondurdu fırladı koridora...

Salon kapısına gittim. Arabesk'in Ekrem'i gibi perdeyi araladım. Salon kapkaranlık. Mor ötesi spotun altında bembeyaz bir tuvalet ve kezzap bandının pulları parlıyordu... Operadaki hayaletler kadar ürkütücü ve güzeldi...

GÖZÜ KURTARMA OPERASYONU

Yazılarında kullanacağım meslekleri araştırırken bir anda aklıma gelen bir şeyle yerimden fırladım. Evet, her mesleğin alanı vardı ve insanlar ürettikleri, emek sarf ettikleri 'nesne'leri bir anlamda satıyor ve geçimini sağlıyordu. Ancak öyle bir meslekti ki aklıma gelen, hiçbir yere konduramadım: Televizyonda maç spikerliği. Radyo elbette bir hayalin can bulması açısından sese muhtaçtı ama zaten karşısında olup biteni adanın birinin size bire bir anlatması kadar saçma bir durum olamazdı. E o zaman, bu maç spikerinin izlerken yanınızda ki size anlatmaya başlasa: "Kadın odaya girdi. Kocasıyla karşılaşıyor ve 'erken dönmüşün' diyor: 'Eğer sinemadaysanız "Hişşt, biraz sessizlik" uyarıyla dürtülmeniz kaçınılmaz. E o zaman, bu maç spikerinin laubaliliğinin, ukalalılığının nedeni nedir?

Bilmiyorum hâlâ uygulamada mıdır - bizim kuşak 6. / 7. sınıfta filanken kompozisyon derslerinin en kazık sınav sorularından biri "Görmek ile bakmak arasındaki fark nedir?" idi. Spikerin konumu bu sorunun içinde gizli. Çünkü insan görme yeteneği olmayan veya olduğu halde bu yeteneğini geliştirmeyi ihmal eden bir canlı. Göz, bir görme organı değil, sadece bakma organı. Kantlayabiliriz: "Dikkatli görün" diye bir laf yokken neden "Dikkatli bakın" diye bir ikaz lambamız var?

Sevgilimize "gözlerime bak" derken "gözlerimi gör" diyememek şirden nefret kaynaklı mı? Seyretme habdresi ise başlı başına bakma durumunun genel zamana yayılması; bakma eyleminin kesintiyi uğramadığı eyleme seyretme adını vermiş bilileri.

de bu ilkel algıdan doğuyor. Görmek, ciddi bir iş. Görmek, üzerinde çalışma gerektiren, sorumluluk uyandıran bir halt: Bir dostunuzu, akrabanızı 'göreceğinizin gelmesi' tam da bu işte.

-Bayramda amcama bakmaya gittim, diyen birini aranızda barındırır mısınız?

-Hafta sonu eski sevgilime ve yeni aşkına baktım, diyen birinin kurduğu cümlelerin anlamsızlığı bir yana içine düştüğü optik şizofreniden kurtulma olasılığı yüzde kaçtır?

Söylenmeye başlayacakınız: E bilim nasıl geliştirdi o halde? Sorunun yanıtı basit: Baktığı şeyi 'görme'ye de bilenen daima birkaç adım önmüzdedir. BAKAN ile gören arasındaki net farkı, bakışın ile görüşen'e vardığımızda anlıyoruz. Mal gibi bakışın mal olmak güzel, mis gibi görüşen mi olmak? Karar sizin.

"Bir arkadaşça bakıp çıkan" olmak mı sahiici, "Ben gördüm göreceğimi" diye hayıflanılan olmak mı? Bakarkör saptaması da mı tatmin etmiyor sizi? Gerilim hikâyelerinde bakıcı mı daha tehlikelidir, görücü mü? Bu da mı kesmedir?

Görmek bir deneyim istiyor, bakmak ise durmak kısaca. Tuttuğunuz ev denize bakıyor yani. Safça bundan gurur duyuyorsunuz. Tuttuğunuz ev ne zaman ki deniz görür, siz hayattasınızdır.

Maç spikerinin bir kabahati yok anlayacağınız. Durum sadece bu.

Siz pozisyon ofsayt mı, penaltı mı tartışırken "Bakanlar Kurulu" toplanır, görevler için yeni yaptırımlar, kısıtlamalar için görüşmeye başlar. Sizi dinlemeye başlar.

Nihilistpedia

Nihilistpedia, nihilist roman kahramanları rehberi

Yevgeniy Vasiliyeviç Bazarov, Ivan Turgenev'in Babalar ve Oğullar romanındaki nihilist anti kahraman. Yirmili yaşlarda, doktor olmayı planlayan bir fen bilimleri öğrencisi.

Yaşamı

Bazarov, arkadaşı Arkadiy ile birlikte, yaz tatilini geçirmek için, onun amcası Pavel Petroviç, babası Nikolay Petroviç ve genç sevgilisi Feniça'nın yaşadığı çiftliğe gider. Doğanın ortasında vakit geçirmenin bilimsel çalışmaları (kurbağa deneyleri vs.) için iyi olacağını düşünmektedir. Çiftliğe varmalarının hemen ikinci günü Pavel Petroviç ile aralarında başlayan gerginlik, daha sonraları farklı bir meselenin de ortaya çıkmasıyla düelloya kadar varır. Kirsanov kardeşler ne kadar liberal görüşleri savunsa da Bazarov'un gözünde hâlâ birer "asilzadece" dirler. Bazarov ve Arkadiy bir ara valinin verdiği baloda tanıştıkları zengin dü Anla Sergeevna Odintsova'nın malikânesinde misafir olurlar. Bazarov'un felsefesinde aşk yer almamasına rağmen gençlik atışına yenik düşer, kadına tutulur. Üstelik karşı tarafa açıldığı zaman da reddedilir; bütün sistemi çöker. Bu durum onu zayıflatır ve trajik sona doğru sürükler. Melankolisini de yanına alarak, taşra doktoru olan babası Vasily Ivanoviç Bazarov ve inancı bir kadın olan annesi Arina Vlaslevna Bazarov'a'nun yanına döner. Orada tedavi ettiği bir hastadan kapıldığı tifo sonucu da ölür.

Nihilizm

Bazarov'un kabalığı kaçan açık sözlülüğü, sarkastik, cinsiyetçi ve öfkeli kişiliği daha ilk sayfalarda dikkat çeker. Bazarov arkadaşını, "Bazarov nihilisttir," diye tanıtır. "Nihilist hiçbir makamın karşısında boyun eğmeyen, hiçbir prensibe inanmayan insandır, o prensip ne kadar saygıya değer olursa olsun." Her ne kadar ilk nihilist roman kahramanı diye nitelendirilse de sonradan ortaya çıkan romantik özellikleri nedeniyle günümüzdeki okuru için naif bir karakter sayılabilir. Babalar ve Oğullar, 1862'de ilk yayımlandığı zaman o günün Rusya'sındaki siyasi kutupların hepsinin tepkisini çekmiştir. Genç radikaller, Bazarov karakteriyle nihilistlerin karikatürleştirilerek genç kuşağın acımasızca eleştirildiğini, muhafazakârlar ve Slavcılar da radikallerin iyi yönlerini abartarak nihilistlerin yüceltildiğini iddia eder. Turgenev sadece, gerçek hayatta karşılaştığı bir doktordan yola çıkarak o günlerdeki gençliğe yansıtan trajik bir figür yaratmak istemiştir. Roman, Rusya'da büyük toplumsal hareketlenmelerin yaşandığı bir dönemde, kuşaklar (babalar ve oğullar) arasındaki düşünsel çatışmaları yansıtmaktadır. Bazarov, o günlerde ortaya çıkan ve materyalist dünya görüşüyle şekillenen "yeni insan" modeli olarak, babaların (1940'ların romantik idealistlerinin) prensiplerine karşı isyan içinde ve toplumun yarattığı bütün değerlere karşı olan oğulları temsil etmektedir. Kendi ailesinin geleneksel Rus-Ortodoks görüşlerine ve Kirsanovlar'ın liberal düşüncelerine meydan okumakla kalmak, tüm otoriteleri de reddeder. Yalnızca bağımsız ve bilime dayalı bir hayatı yüceltir. Edward Said'e göre Bazarov, modern nihilist entelektüelin bir prototipidir.

Aşk ve Kadınlar

Bazarov kadınlarla ve kadın güzelliğine hayran olmasına rağmen, aşkı budadı bulur. Aşkta söz edildiğinde, "Hayır, kardeşim, bütün bunlar kendini bırakmışlık, saçmalık! ... Bütün bunlar romantiklik, saçmalık... İyisi mi, geç gidip böceğe bakalım," der. Nihilizmde aşkın ve duygusallığın yeri yoktur; romantizm insanın zayıflığını bir üründür. Anna Sergeevna Odintsova ile ilk karşılaştığında da benzer şekilde düşünür. "O ne vücut kardeşim! Anatomi dersinde sandım kendimi!" diyerek de duygularını dışa vurur. Aksine genç kadın Bazarov'un tuhaf görüşleriyle oldukça ilgilenir. "Hiçbir şeye inanmamak cesaretini gösteren bir insanı görmek, benim için çok meraklı bir şey olacak." Bazarov ne kadar karşı koyarsa kaysın sonunda Odintsova'ya âşık olur.

Sanat

Ona göre Puşkin okumak ve Schubert dinlemek, resimden söz etmek romantik olmanın bir göstergesi ve o çağa uymayan saçma sapan davranışlardır; asıl olan sanat değil, bilimdir. "Doğru düzgün bir kimyager herhangî bir şairden yirmi kat daha faydalıdır."

Kaynakça

- Babalar ve Oğullar, Ivan Turgenev, Çev: Leyla Soykut, İletişim Yayınları, 2006
- Entelektüel, Edward Said, Çev: Tuncay Birkan, Ayrıntı Yayınları, 1995
- Rus Edebiyatı Dersleri, Vladimir Nabokov, Çev: Ayşe Nihal Akbulut, İletişim Yayınları, 2014

Bazarov

Karakter Adı	Bazarov
Kitap	Babalar ve Oğullar
Yaratıcısı	Ivan Turgenev
Milliyet	Rus
Doğum	1835 (Tahmini)
Ölüm	1859 (Tifo)
Meslek	Öğrenci
Felsefi Görüş	Nihilist
Etkilendiği kişiler	Alman materyalistleri
Etkilediği kişiler	Arkadiy Nikolayeviç Kirsanov
	ve kendisinden sonra yaratılan tüm nihilist karakterler

ÇÖPLERDEN SEMT ANALİZİ:

NİŞANTAŞI

Sosyal statümüz ne olursa olsun tüketmek insan olmanın mecburiyeti. Tüketim alışkanlıklarımız da yaşadığımız hayatın bir özeti aslında. Bu yüzden çöpler hayatımızın karakterini yansıtan sergiler olarak bakabiliriz. Geceleri biz uyurken temizlik işçileri tarafından toplanan, geri dönüşüm işçileri tarafından ekmelek kapısı haline getirilen çöpler aslında bir mahremiyeti gösteriyor hayatımıza dair. Biz de Nişantaşı'ndan başlayarak çöplerin mahremiyetinin aslında ne anladığına kulak kesiliyoruz.

Semtin her sokağı ayrı bir doku

Nişantaşı genelde tek parça halinde bir Beyaz Türk semti olarak tanımlansa da aslında sosyolojik olarak yekpâre bir parça değil. Osmanbey'den Teşvikiye'ye kadar her sokağın ayrı bir dokusu var. Teşvikiye'ye doğru genelde semtin eskileri yaşarken, Osmanbey'e doğru bekar ve entelektüel sermaye yoğunlukta oturuyor. Yüzde yüz diyemsek de özellikle Osmanbey'e doğru olan kısımda fast food yiyecekler çok tüketilirken, Teşvikiye'ye doğru olan tarafta ev yemeklerinin daha çok tercih edildiğini söyleyebiliriz.

Semtin hemen hemen her bölgesinde alkol tüketimi fazla. Fakat özellikle Abdi İpekçi bölgesinde pahalı ve ithal içkiler çok fazla tüketiliyor. Temel gıda maddelerinde çok lüks markalar fazla tercih edilmiyor. Süt, yoğurt, peynir, bisküvi vb. ürünlerde bildiğimiz markaların tüketimi oldukça fazla. Bunun yanı sıra semtte değişik yörelere ait çok fazla şarküteri ürünü bulunuyor. Bu ürünlerin kırsal ilişkilerden ziyade zengin şarküteri bolluğu ve organik gıda modasıyla ilgisi var diyebiliriz. Ayrıca diğer semtlerle kıyaslırsak, Nişantaşı'nın beslenme alışkanlığında kesinlikle abur cubura yer yok.

İş hayatına önem veriliyor

Nişantaşı'nda oturanların kahveye özel bir ilişkisinin olduğunu da görüyoruz. Yoğun iş temposunda enerjik olmak için kahveyi tercih ettiklerini söyleyebiliriz. Nişantaşlıların iş hayatlarına çok önem verdiklerini çöplerden çıkan bol bol eskimiş gömlek ve ayakkabı boyası gibi ürünler de bize gösteriyor.

Semtin çöplerinden mum ve çiçek de çok fazla çıkıyor. Nişantaşı'nda kullanılan mum, gelir düzeyi düşük semtlerde kullanılan uzun beyaz mumlardan değil. Bunlar genelde romantizm için kullanılan küçük mumlar.

oldukça fazla. Bunun yanı sıra kuruyemiş ve tahıl tüketimini de oldukça gözlemliyoruz. Bu tüketim alışkanlığını özellikle kadınların zayıflama takıntısıyla ilişkilendirebiliriz.

Okuma alışkanlıkları: Semtin günlük gazete alışkanlığı yüksek. Genelde Hürriyet, Sözcü, Cumhuriyet gazeteleri okunuyor.

Kişisel bakım: Nişantaşı çöplerinde bol miktarda ağır sağlıkla ilgili ürün bulduk, ağır sağlığa özel bir hassasiyet olduğunu söyleyebiliriz. Semtin çöplerinde bol miktarda taklit parfüm de bulduk. Ayrıca kadınlara ait pahalı kozmetik ürünler gerçekten çok fazla. Nişantaşı'nın kozmetiğe verdiği önemi sakinlerinin sosyal hayatta sıklıkla görünür olmaları ve aktif iş hayatlarıyla açıklayabiliriz.

Evcil Hayvan: Nişantaşı çöpünden çok fazla evcil hayvan maması çıkıyor. Özellikle konserve şeklinde yaş kedi mamasından Nişantaşı çöpünde bolca var.

Kapıcılar: Nişantaşı geleneksel olarak, kapıcı kültürü olan bir semt. Dolayısıyla bu insanların da semtin çöplerine bir etkisi mevcut. Bu fark en kolay şekilde, ucuz abur cuburlar ve ev yapımı ürünlerle kendini gösteriyor.

Yaşlılar: Nişantaşı'nın diğer semtlerle kıyaslırsak yaş ortalaması oldukça yüksek. Semtte çocukları temsil eden ürünler oldukça azken, yaşlıların kullandığı bakım ürünleri görünür düzeyde fazla.

KAAN İNCE

11 Ağustos / 92' / 05:00 / Kadıköy

Kaan, gökyüzünde asılı kaldı.
Kaan, yarısı ardında başının.

"Yahya, kuruyemişçi arkadaş; bana sordu bilmiyorum dedim,
Bir şey diyecek gibi oldu, vazgeçti. Sonra ben yürüdüm, Yahya peşimden geldi.
Çay ocağına girdik, ben girince herkes sustu. 'Kaan'dan haber var mı?' Dedim, herkes sustu...
Cebeci'den Kavaklıdere'ye kadar yürüdüm. İntihar edecek biri değildi.
Yaşama sevinci dolu, hayata bağlı, ümit dolu bir adamdı.
Şiirlerinin hepsini okudum, daktilo ettim. İntihar edileceği hiç aklıma gelmedi.
Bizim dönem buhranlı dönem, bir sürü kişi vardı eğilimi olan;
ama bir liste yapsak en sona Kaan'ı yazardık.
Mahallede Kaan'ı tanıyordum, şair Kaan'ı hiç tanımamışım."

Ercüment Özdemir

Nihat Abi Cebeci'de küçük bir dükkan tutar, çay ocağı yapacaktır burasını. Yani henüz açmadan bu niyetle tutmuştur en azından. Dükkân, asfalt seviyesinden biraz aşağıda yarı bodrum bir dükkan. Nihat abî iyi devrimci, inanmış insan. Ocağa ara sıra evden yemek getirir, elde olanı orada bulunanla paylaşır.

Sonra İsmail Abi ile Kaan da evden yemek getirmeye başlar. Ocaкта yemek yendiği günlerin bazı aşamalarında masalara gazeteler serilir, şarap sofraları kurur. Herkesin sığındığı bir yerdir artık orası. Aşamaları meyhaneye dönen ocaкта, kitap/ kaset değiş-tokuşları da yapılmaya başlanır. Bunların hepsi yapılırken bir ismi bile yoktur.

Sonra mahalle gençlerince bir temiz boyanır, ismi koyulur: İmece Çay Evi. İmece çocuklarının,

her birinin ayrı marifetleri vardır; kimi sinemaya yatkındır, kimi romana. Kaan da şiire tutkundur. Önce yakın arkadaş çevresinin haberdar olduğu şiirleri, sonrasında üniversiteye hazırlık için gittiği dershanelen hocası Nizamettin Uğur'la tanışacak, Nizamettin Hoca tandığı bu şiiri bırakmayacak, sıkı sıkıya yakasına yapışacaktır. Kaan'la, "Nizam Hoca"nın tanışıkları hoca-öğrenci ilişkisinden arkadaşlığa; daha sonrasında Gökhan Tok, Ölkü Çadıcı ve Ayda Erbal'ın da katılacağı Balkan Kiraathanesi buluşmalarına taşınacaktır.

Her perşembe saat 20.00'de buluşulan gecenin tek şartı vardı: Boş gelmek. Ya bir üretimle gelinirdi, ya bir üretim eleştirisiyle.

Balkan Kiraathanesi okuldu

Belki de ülkenin ilk edebiyat atölyesi saat 20:00 buluşmalarında burada; Balkan Kiraathanesi'nde kurulacak, ilk farkına varamayanlar kuruçuları olacaktı. Kaan sürekli yeni şiirler, Nizamettin Hoca sürekli yeni eleştiriler getiriyordu. Hoca'nın tabiri ile "boğuşurlarken", Kaan eleştiriyi kavırıyor, hızla noksanlarından uzaklaşıyordu.

İlk şiiri 91'de Milliyet-Sanat Genç Şairler Köşesi'nde yayımlanacak, peşi sıra Çağdaş Türk Dili, Yazılı Günler, Damar, Promete, Karşı gibi saygın dergilerde yayımlanan şiirleriyle, artık yeni bir soluk olarak anılmaya başlanacaktı. Varlık dergisinin genç şairler yarışmasında ödül alamaz ama, bir şiiri yayımlanır. Kaan artık vardır ve ortak bir sesle anılır.

"Ay şışına zıplayan sıcaık karanklık..."
Kaan, heyecanlı sesinin dikkatle dinlendiği, ona pürdükalt kulak kesildiği günlerde yakın çevresinden ve dergilerden bazı şiirlerini saklayacak,

hazırlayacaktır... İsmi; *Gizdüşüm*.

Ankara'dan İstanbul'a sadece bir günlüğüne gelip bir otele yerleşmiş, dosyasıya bir yayınevine teslim etmişti. Otele girmeden hemen otelin karşısındaki markette durup haftalık tv büteni olarak ete yönelmiş, aslen Diyarbakır Kulplu olan Kaan, hemşehri çıkan resepsiyonistle ayaküstü sohbetinde otelin pahalılığında da bahsetmişti.

Kaan otelin dördüncü katında denize bakan bir oda tutmuş, sabaha karşı saat 05.00'te kendini odanın penceresinden boşluğa bırakmıştı. Kaan, insanın tüm korku güdüsüne rağmen korunma refleksinden uzaklaşmış, sırtüstü atmıştı. Bedeni, düşmesi gereken yerden uzağa düşmüştü.

Çünkü Kaan, sırtüstü atlamakla kalmamış, sıçrayarak atmıştı. Kaan pencereden tıpkı "denize atlar gibi" atmış, atladığı denizin kıyısında boğulmuştur.

Ümit Otel

Burası Haydarpaşa Tren Garı yakınında dönem için yüksekçe sayılabilecek rihtimda bir otel, Ümit Otel'dir. Ümit Otel, isminin yanı sıra sadece yaşamı sonlandırmak adına ve Ankara'dan İstanbul'a gelmiş olunması neticesiyle bir hayli yüküldür. Kaan'ın *Gizdüşüm*'de sıkça kullandığı -şiirini üzerine yasladığı- imgelelerden çoğuna sahiptir. (Rihtim, deniz, balıklar, martı, gar, sahil...) *Gizdüşüm*'ün 1. baskısı ölümünden dört ay sonra, Aralık 92'de Papyrus Yayınları'ndan, 2. ve 3. Baskılar Eylül 93'te, Mayıs 97'de İzlek Yayınları'ndan çıkmıştır.

Gizdüşüm'de bulunmayan, daha önce çeşitli dergilerde yayımlanmış ve çalışma defterinden hiç yayımlanmamış şiirlerinin toplanmasıyla oluşan "KA kitabı ise Mart 97'de yine İzlek Yayınları'ndan

DURURSAK BİTERİZ!

Biz artık Ortadoğu acılarının dolaylı tümlecisi olduk.

Savaş nabız gibi boynumuzda atıyor.

Sen bir ölümlü şaire dökseyiye, bir yenisi geliyor.

Ne harfler akrostişe yetişiyor, ne de mezarcılar kazmaya.

Yakın zamana kadar yine iyiydik ya, kesecek ahkâmımız vardı.

"İran sineması" diyorduk, "Reformistlerle birlikle imve kazandı. Oysa '30larda bile var olan sinemanın bunca yıl aramemesi ne üzücü"

Afgan yazar Halit Hüseyin'i, Khalil Husseyni diye yazıp *Uçurtma Avcısı* kitabını ülkemizde bilmem kaçginci baskı ile iki üç yıl boyunca "çok satanlar" da sergiliyorduk.

Taliban'ın yıktığı Budist heykellere bakıp, Sanskritlere dayanan yöre tarihi konuşuyorduk.

Yılın bilet bulunamayan en az beş on oyunu olurdu hem Devlet Tiyatrosu'nda hem özkede, bir de film festivali gelirdi ki sorma; en büyük dostlar arası rüşvet burada dönerdi.

"Kardeşim bak, mezeşi, ara sığdı, balığı diyorum, benden diyorum, gel o iki bileti bana sat"

Bienale gidiyorduk, romanlar okuyorduk, tek kişilik gösterilere, kadın stand up'çılara, festivallere, müzelerle, sergilere gidiyorduk.

Gazeteler ne güzel de haberler yapıyordu, Ahmet Güneş'tekin'in sergisi şu tarihe kadar şurada; rekor sayıya ziyaret!

Burhan Doğançay'ın eserleri yine rekor fiyata ulaştı! Orhan Pamuk Nobel aldı; ay biz şok! Nuri Bilge Ceylan Cannes'te ödül; "Ay müthiş yaşasın yalnız ve güzel ülkenin izleyicisi olmak."

Yaşayamadık; yalan olduk.

Biz artık Ortadoğu acılarının dolaylı tümlecisi olduk.

Savaş nabız gibi boynumuzda atıyor.

Sen bir ölümlü şaire dökseyiye, bir yenisi geliyor.

Ne harfler akrostişe yetişiyor,

ne de mezarcılar kazmaya.

Baykuşlar başlarını 270 derece döndürebilir, bilirsiniz belki.

Öyle bir merak ve umutla, boynumuz koparcasına başımızı oradan oraya çevire çevire biz bir mayhoş olduk, şaşkın olduk.

Beyrutlu yazar Amin Maalouf'a bile üzülürken, biz olduk Amin.

Çünkü okumak için toplanacak dikkat kalmadı, heykele bakacak takat, resmi inceleyecek hâl, sinemayı izleyecek moral, yazıyı yazacak enerji kalmadı.

"Bu memleket benim, çok da seviyorum keratayı, biraz bozdu ama toplar," dedik. Öyle böyle bozmadı, çok bozdu. Önünü alamadık.

Herkes eylemler ve ağıtlar peşindeyken; sanat demek ayıp oldu.

Orada bir anıza döerken; opera, bale terbiyesizlik oldu.

Köy Enstitülerine yolu düşmüş, köy doğumlu ana babalarımız, düşümler de tango yapılabilsen, bize müziğin sesini açmak bile haram oldu.

Köy Enstitüsü'ne bir kere girdim mi; aydın diye çıkıyordun zaten; danssa dans, sanatse müzik, halı dokudun; zanaat, resim öğrendin; müzik, bir de sana okul tiyatrosu. O güzel nesile ne oldu?

İllerime uzun sürer; gerileme hızlı trenden bile tez.

Biz insanlar, doksanlarda Uğur Dündar, ikkinilerde Yılmaz Özdil sever oldu.

Harika bir cehalet furyası var, herhangi bir bayiden, en kalın görünen ben de gazeteyi alıyorsun; onların içinde bir masal dünyasına Wonka Altın Bilet çıkıyor.

Sonra da alışveriş merkezine gidiyorsun, -giderken metrobüse bin mutlaka, kliması var, kalabalık olsa da şansını dene- alabildiğin kadar alıyorsun.

Amaaın al al, işgücünün değeri mi kaldı? Sendikami şey sanki, her şey bedava gibiyken, ucuz ürünün mihengiyiz.

Hem almayıp da ne yaparsın? Niye çalışıyor ki insan? Herkesin en az altı çeşit masa örtüsü ve mutlaka dokuz taksitle bile ödemes hayatını karartan paraya bir telefonu olmalı.

Yarın ölüveririz maazallah; al ki içinde kalmasın.

Cahiliye dönemi sanatı unutturdu. Üretmez olduk.

İran sinemasına, Afgan yazmasına üzülürken; bize

kimler üzülerek düşünür olduk.

ki her tür sanata, böyle etrafa buluştuza buluştuza gezmeli sanatla.

Tiyatroya gitmeli mesela, bakmayiver iki dakika telefonuna, biri yazmış, biri yönetmiş, birileri de oynamış. Sen gidersen peşinden gelen olur, gelip de feyzlenen olur.

Brakma o gitarı kenara, biz elli satırda anlatamadık, belki bir şarkıda kafalara kazırsın barış, bir dene. Bak Sezen'ün Ünzile'sine, bak Yorum'un Cemo'suna.

Evet çok güzel o budaklı dal, üçüncü köprü için kesilmiş olsa da. Sen alıp oymazsan, ondan köprüye ağıt bir heykel çıkarmaksan, yandı bitti say.

Çek filmi kardeşim sen, yasaklarsa yasaklasınlar, onu bulup da izleyen olur.

Sen belki de bir çığır ilk kar taneşisin, belki de sen "savaşlar içindeki zulüm dolu ülkeme umutla" diye selam gönderecek sıradakisin. Bak Meral Okay "İkinci Bahar" da Ali Haydar adını verdi Şener Şener, kim bu kadar yaklaştırbilirdi bu ülkeyi Ali Haydar'la başka?

Yaz kardeşim, bak ben bu kadar yazabildim. Sen de yaz. Birileri bulur okur nasıl olsa.

Durmamak lazım, işayet de yasaklansa,

sokaklar da, heykel elinde, roman beyinde, resim gözünde, sinema hafızadandır.

Sanata yasak koydurma.

Yıkmaya vakit yetmeyecek kadar AVM, önünü alamadığımız bir tüketim varsa, inadına üretmeliyiz.

Ülkedeki yürüyen merdiven basamaklarından çok heykeller dikmeli, TV kanallarından çok kitaplar yazmalı, gazete bayisini zorlayacak dergiler çıkarmalı, ağılık düzeni öven dizilerden çok Brecht'ler oynamalıyız.

Cehaletten hızlı, yıkımlardan çok; sanat

üretmeliyiz.

Durursak biteriz.

İnanıyorum, bir şeyler gelir elinden.

Ben buraya yazdım.

Sıra sendedir.

Yoksa adın otuz sene sonra Wikipedia'da "Yaşadığı toplumsal travmayı atlattıktan sonra Amerika/İsvç/Fransa/vs vatandaşları olarak yeniden üretmeye başlayan Türkiye asıllı sanatçı," diye anılacak, en iyisi

gele, etme, eyleme...

Yokuş

TAHTAKALE'DE İKTİDAR TEZGÂHTAN YAYILIYOR

Tarihten bu yana iktidar olma savaşlarını okuduk. İktidar uğruna kardeşin kardeşi öldürdüğü hikâyeleri de okuduk, bütün bir kentin kılıcın geçirilmesini de! Bugün bu sorun hala basımizin belası durumunda. İktidarlar seçim veya referandum ile çözülebilir bazı iktidar sorunları için tıbbi destek almak zorundayız. Ülkemizdeki erkeklerin önemli bir kısmı cinsel hayatında iktidar sorunu yaşıyor. Daha önceleri psikolojik bir sorun olarak değerlendirilen bu sorunun birçok nedeni ve elbette bir çözümü var. Kapalı bir toplum olduğumuz için ve herkesin 'erkekliğiyle' övüldüğü bugünlerde kimse gidip doktora sorununu anlatamıyor. Tıbbın utandığı ve uzanmadığı yere hemen gayrimişer uzanıyor. Tahtakale'de cinsel haplar satan Haydar abiyle bu konuyu enine boyuna konuştuk.

"Gerçek adım Haydar değil tabii. Burada bu işi yapan insanların çoğu kendini Haydar olarak tanıtır. Çünkü derdinizin carisi Haydar Dümen'de değilse kesin bizdedir. Ben bu işi yaklaşık yedi yıldır yapıyorum. Viagra'nın bulunması bize de ekmeğe kapısı oldu. Daha önceleri yine Tahtakale'de seyyar satıcılık yapıyordum. Sonradan bu işe yöneldik.

"**Karına mahcup olacağına bile müşteri ol!"**
Bu ilacın birçok ithal, yani isterseniz de yasal olarak bizim ülkemizde satın alamazsınız. Bizimki kaçakçıların çok hizmet sektörü alanında ama bunu bir türlü polislere anlatamıyoruz. Ya benim şu gördüğün küçükçü tezgâh yüzlerce aileyi kurtarmıştır. Biz doktorlar gibi gelen hastayı utandırmıyoruz. O yüzden gelip dertlerini bize anlatıyorlar biz de bir türlü çare bulmaya çalışıyoruz. Yani adam karısına mahcup olacağına bile

müşteri oluyor. Tamamen anıme hizmeti altında pots enseleğinde ithal ilaç kaçakçısı dediğine bakmayın. İşlerimizin yoğunluğu genelde mevsimlik olarak değişiyor. Kışları işlerimiz düşer ilkbahardan sonra açılmaya başlar. Bizim ülkenin insanı kendine iktidarsız denmesini yakıştırmaz. Bu yüzden en ufak bir başarısızlıkta bizim kapımızda dayanıyorlar. Bu rahatsızlığın nedenlerinden en önemlisi bence psikolojiyle alakalı ama heimen haplar alıp yeniden iktidar kazanmak istiyorlar.

"Kahvede kağıt oynayan adamın cebinde prezervatifi hazır"

Ya siz alanların hepsinin düzenli bir cinsel hayatı olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bence bu aynı zamanda bir hava atma aracıdır. Bakın gidin en ucra mahallenin kahvesine, kağıt oynayanların cüzdanlarını açın hepsinin cüzdanında en az bir tane prezervatif bulursunuz. Duyan da kahveden çıkıp çapkınlığa gidiyor sanır. Çok öyle şeyler. Adamın cüzdanındaki prezervatifi kabır aşımış artık kaç yıldır taşıyor siz anlatın.

Müşterilerimiz genelde 45 yaş üstü erkekler.

Çok nadir de olsa, kadınlar da alışveriş yapıyorlar. Ama erkeklerin bile çok utanarak alışveriş yaptığı bir sektörde çalışıyoruz o yüzden belli müşterilerimiz var. Tabii 80 yaşını aşmış insanlar da gelip hap almak istiyorlar. Ama biz genelde onlara satış yapmıyoruz. Erkek kaç yaşında olursa olsun aklını uçkurdan uzaklaştırmıyor. Adam ölmüş ama haberi yok hâlâ gelip iktidar hapi almaya çalışıyor.

Genelde sattığımız ürünler erkeklerle yönelik iktidar hapları ama azdıcırı damla almak için

gelenler de hiç az değil. Bu ürünlen almak için herhangi bir hastalığınızın olmaması gerekiyor. Buna çok dikkat edin. Genelde organik hap diye birçok ilaç satılıyor ama onlara da çok itibar etmeyin. Azdıcırı damla diye satılan ürünlerin birçoku sahte çünkü henüz dünyada böyle bir ilaç üretilmedi ama Tahtakale'de satılıyor.

Tezgâhi zabıta basınca ne var ne yok götürüyor.

Biz de dolusunu tezgâha koyacak değiliz. Bizim burada yaptığımız iş devlet için yasadık ama halk için yararlı. İnanın şehir dışından gelip ilaç alanlar var. Cinsel probleminiz olduğunda hangi doktora gidilmesini bilmiyor halkımız; çünkü bu ayıp karşılanıyor. Erkeklerin arasındaki dedikodu çok hızlı yayılıyor. Her kahvede en çok okunan sayfa cinsel sorular ve cevaplar sayfasıdır. Herkes utana sıkıla da olsa o sayfaları okuyor.

"Bulgur yiyerek porno yıldızı olunmaz"

Toplumda bu azgınlık ve porno kültürü varken bu mesleğin biteceğine inanmıyorum. Çünkü internetin yaygınlaşmasıyla herkes porno izlemeye başladı ve oradaki insanlar gibi olmaya gayret ediyor. Ama böyle bir şey mümkün olur mu? Oradaki oyuncuları hepse sporcu, aşıma kadar kahvede okıye döndürücü olacaksınız. Evde bulgur yiyecelisin aşımadında porno yıldızı? Herkes kendi gerçekliğini kabul etsin, durumu beslensin bize ve ilaçlarımızı ihtiyaç kalmaz.

Herkes elindekinin kıymetini bilsin ve her zaman da elinde tutmasın. Sağlıktan bahsediyorum yanlış anlamayın. Bizim işimiz tezgâhçılık bu iş olmaya bile biz başka işlere tezgâh açarız ama kaybettimiz sağlığı kimse yerine getiremez. Sonuçta sağlıklı üremeyi hepimiz istiyoruz. Filmlerde gördüğünüz her şeyi inandırıyor. Haydat abinin gözlerinizden öper.

Küçükpazarlı Fındık Emin

Ebu Talip araya girince gerginlik biter. Nam-ı diğer Fındık, yeni doğmuş bir bebeği kucağına alıp, gülüyor. Ağzını açınca siyah dişleri görünür. "Bunun adı Sibel," diyor, "Ben koydum! Ona kızımın adını bıraktım!" Zaman geçiyor... Hayat işte belli olmuyor! "İndir elini" tonundan, "Telefonuna niye bakmıyorsun ulan Allahsız toşbağa?" şemaline nasıl bir geçiş yapıldığı bilinmiyor...

Hal'în kıyısında yüzüyorlar... Beyazdan siyaha dönmiş donlarına soktukları straför parçalarıyla dibe batmamaya çalışıyorlar... Kirli, leş gibi... Deniz, Utanıp demeye her şahit ister! Dibe çoktan batmış müteci çocukların sesleriyle Küçükpazar'a giriyoruz.

Esnaflar Kiraathanes'inde, ona ait mekânda buluşuyoruz. Cemâziyelevvelî var ama! Yaklaşık yedi ay önce İstanbul'un en soğuk günlerinden birinde, bir akşamüzeri... Ne olduğu belirsiz dükkânın kepengi kaldırılıyor. Yüz metrekarelik yerde, seksen kişi yatıyor. Perdelerle bölünmüş mekânda aileler var. 21. yüzyılda hâlâ yakınına, 'kan tükürmek için kova koyan' yaşlı adamlar olduğunu görüyoruz. Kadınlar ayrı ayrı bölümlerde çay demliyor, çorba kaynatıyor. Kesif bir hava... Öksürük sesi bitmiyor. Bebek ağlamaları, ihtiyar inlemeleri karışıyor. Dahası veremin bir kokusu olduğunu anlıyoruz. Suriyeli sığınmacılar, hayatlarını bir gün daha geçmek üzere olduğu için seviniyorlar.

Bir gölge düşüyor mekâna çok geçmeden. Kepekten eğilip içeri giriyor... Kirli! talosunun altından şekli kaymış kırmızı boğazlı kazak görünüyor... Karşılıklı, "Sen kimsin lan" diye sorup, birbirimize dikenliyoruz.

Ebu Talip araya giriyor... "Sen de abhab o da. Sen de iyi adam o da! Kimsenin bile kötülük edemediği yok, birbirinizden şüphe duymayın!" Gerginlik biter. Hatta sohbet açılıyor... Nam-ı diğer Fındık, yeni doğmuş bir bebeği kucağına alıp, gülüyor. Ağzını açınca siyah dişleri görünür. "Bunun adı Sibel," diyor, "Ben koydum, ona kızımın adını bıraktım!"

Hayat işte belli olmuyor...

"İndir elini" tonundan, "Telefonuna niye bakmıyorsun ulan Allahsız toşbağa?" şemaline nasıl bir geçiş yapıldığı bilinmiyor...

Ökçelerine bastığı ayakakablarını ya başına koymuş, mekânının arka tarafına sotelediği bir sedirde yatıyor. Bizi görünce doğruluyor...

"Çay verin oğlum!"

Kısa boynuna rağmen, akşam saatinde, kadim şehrin herhangi bir uğursuz sokağında onunla karşılaşarsanız, yanından korkudan ıslık çalarak geçmek istersiniz...

Küçükpazarlı Fındık Emin... Bininci kez hikâyesini anlatıyor Mehmet Ali Aksoy.

Aile zengindi... İstanbul'a geldik. Arazilerle sattık sattık yedik! Bir oğlum bir kızım var. Evim Balat'ta, 25 yıldır karımla hiç ayrılmadık. Ara sıra molalar verdim ama. Kumar hastalığı işte... Utanıp evlere, barklara sığamadığım çok oldu. Çöpleri karıştırıp, sokaklarda köpeklerle koyun koyuna yattım. Bu yüzden üç kere intihar ettim. Haseki'de kayıtlıdır her şey. Al raporları bak, şaşırsın! Çok mekânım basıldı, çok mekânım kapandı. Barbut attırınan ne olur? Son seferinde, kalın bir meblağ kaybettim. Eve gittim, şalteri indirdim. Oğlum kurtarmış. Hocalar elimi ayagımı öptü. "Nasıl adamsın, nasıl hayatta kaldın?" diye hayret ettiler. Bu son seferiydi. Tövbe ettim her şeyi ama öylesine. Sonra bu Suriyeliler dalgası çıktı... Acıdım alayına. Paylaşmayı severim zaten! Son dükkân burası! Yatın oğlum, sığabildiğiniz kadarınız burada dedim. Ekmeğimi de verdim. Baktım, kumar oynamıyorum. İçimden gelmiyor. Şimdi işim gücüm bunlar işte! Bin kişiyi isimle bilirim. Başları sıkışınca bana koşarlar. Hastane, postane işlerine yardımçı olurum. Kari, koca kavgalarında bile beni hakem yaparlar!"

Kiraathanenin ortasında, altında sadece bir bez olan bebek emekliyor. Yeşil çuhali bazi mekânları üzerinde de çocuklar yatıyor. Babaları yanlarında, anaları karşı kaldırımda... Kahvenin alayı Suriyeli sığınmacı! "Çalışırlar ellerinden geldiğince," diyor Fındık Emin; "Kimi mendil satar, kimi tespih. Sıncalıklı yapanı da var tabi Dilyencilik dünyanın en zor, en sıkıntılı işi küçümseme. İşte bakalım birinden yüzün kızamadan partide. Düşmüşleri işte. Savaş kötü. Üç beş kazanırsanız itaati. Çokları da öderler!"

Küçükpazar'daki Suriyelilerin çoğu Alevi Türkmen'i... Emin'in meşrebi de aynı! Bağdaş kurup oturduğu yerin karışında bir Ali resmi asılı! İnce belli bardağın kirine lekesele aldrımazsan, kaçak çayı keyifle içiliyorsun...

Kendisine mekânında yardım eden eli ayak olan da Suriyeliler...

Bir kece anlatıklarına, içinden geliverince detaylar da ekiliyor... Hatta bizzat, 'kitaptan' okumaya meylediyor...

"Getirin bakıymı hayat hikâyemi" diye buyuruyor. Ocağın altından spirale zımbalanmış bir dosya çıkıyor. Okuma yazması yok ama hayat hikâyesini yakadın! İşaret parmağını yalayıp sayfayı çeviriyor.

Fazla ne kendi okuyabiliyor ne de okutuyor. Mekânın ücretsiz PDF Kitap Arşivi, <https://rantey.org>

"Neler yok ki bunun içinde! Bırak dağın kalsın ama!

Hayat gibi, benim hayatım gibi aynı. Okuma!" Dosya geldiği gibi gidiyor. Öylece gözleri dalyor... Ağzından tuhaf sözler dökülüyor: "Karıncaclar..." Duruyor duruyor sonunda anlatıyor. Konu başka yerlere de buluyor: "Ha karınca ha insan! Yukardan bakarsın dünyaya; bir zerre gibencilik hepimiz... Bugünün her iyisi. Şimdi gidip biraz bulgur biraz yağ, biraz salça alacağız. Pilav yapacağız. Topu topu sekiz liralık malzemeye kırk kişi doyacak burada!"

Bir değil üç adı var aslında. İlki Emin. Önünde 'fındık' sıfatı olan. 'Boyundan posundan' değil bu! Kısa bir özet geçiyor: "Bir zamanlar fındık sattım Küçükpazar'da, buradan geliyor. Ama esas adım Bilal. Onu sevmem de kullanmam da. Suriyeliler nedendir bilinem, 'Ebu Ali' diye çağırıyor beni. O bir nezbe uyuyor."

Velhasıl kelim, derin mevzu değil... Kim bilir belki de çok derin! Fındık Emin, son seferinde büyük batıyor. İntihar edip hastanede yatıyor. Ölülerden dönüyor. Sonra, ekmeğini büyük bir dramdan kaçanlara paylaşıyor. Gittikçe iyileşiyor. Kumarı bırakıyor. "Ruhum huzur buldu," diyor. "Bakma baştan beridir benim değildik biz" diye ekliyor. Fındık Emin, Bilal ya da Ebu Ali...

Ne fark eder! Karıncalar...

Birkaç şey ekliyor: "Yahu onu bunu bırak da sefalet içindeki bu insanlara harbiden içim titriyor. Bugün ona, yarin banal"

Yine de Fındık Emin işte... "Ne adamlar, ne hayatlar var külliyyatın baş tacı..."

Sibel bir yaşına girmek üzere... Babasının kucakında kahveye geliyor. Fındık Emin'in kucakına gitmek istiyor. Ebu Talip'in tespih satışları iyi gitmesi gelip oturuyor. Ucuza, kaçak Suriyeli sigarası tutuyor.

"Prestij sigaraları" dudaklarımızda, hiç esnafı olmayan esnaflar kiraathanesinden birlikte çıkıyor, Halic'e doğru yürüyoruz... Fındık Emin, caddeyi geçerken her seferinde elimize tutuşturduğu kartını bir daha uzatıyor.

Üzerinde, tuhaf şeyler yazıyor:

"Camelon çay. 1kg: 30 TL. Yarım kg: 15 TL. Sallama çay 100 ad. 20 TL.

Saf Seylan çayı içip de beğenmeyen lütfen geri alade etsin..."

Halic'in kıyısında yürüyorlar... Beyazdan siyaha dönmüş donlarına soktukları strafor parçalarıyla dibe batmamaya çalışıyorlar... Kirli, leş gibi... Deniz, Boğaz demeye bin şahit ister!

Emin çocuklara bağıyor: "Çıkın lan artık, yeter yüzdüğünüz!"

Sonra kafasını ağır ağır çevirip: "Geçen gün boğuluyordı, birine bir şey olursa içim yanan" diyor.

Avrupa'nın ortasında allı pullu bir kadın, üstelik gazeteci Sınır kucakında çocuğuyla geçmeye çalışana çelme takarken, Küçükpazar'da Fındık Emin... Çocuklar için endişe duyuyor.

İlk tanıştığımız o kavgalı günün hatırıma takılıyor: "Bir de şu dişlerini fırçalasan var ya adamın dibisin aslında!"

Kızıyor, "İşte bu lafları hiç anlamıyorum" diye söylüyor...

İnadına sürdürüyor:

"Kartvizitinin üzerine yazdırdıkların, dükkânında emekleyen çocuklar çok normal de bunları mı anlamıyorsunuz?"

Derin bir iç çekiyor. Tekrar denize doğru dönüyor, olanca sesiyle bağıyor:

"Laaann çıkın dedik iştel!"

İnsanlığı temsilen uzaya gönderilecekler listesi

Cevap verener: Kadıköy'den anonim gönül dostları

İLHAMİ ALGÖR VE KİTAPLARI

İnsanlığı temsilen uzaya gidenleri götürebilecek yegane kişi. Bu köşenin fikir babası İlhami Abi'yi en başta götürüyoruz. Hem biraz racon öğrensin evren ahalisi.

KILIÇ

Haklı ya da haksız sebeplerle tamamen kan dökmek üzerinden şekillenmiş bir uygarlığı betimlemek adına insanlığı temsilen uzaya kılıç yollardım.

KYBELE HEYKELCİĞİ

Bereket, toprak, anaç ve kadın teması sebebiyle uzaya Kybele heykelciği yollardım.

KENDİM GİDERDİM

Abi öyle bir imkan varsa, ben müsaadenizi isteyeyim.

GOOGLE ARAMA SONUÇLARINI YOLLARDIM

Artık her şey dijitalleşti abicim. Hiç kasmadan, alırdına son bir yılın Google arama raporlarını yollardım. İşin içinden çıkmak için uğraşıp dursunlar.

NASA'DAN YETKİLİ ABİYE SORDUK: Oğlum hayatınızda uzay mı gördünüz siz. Malatya Otogar'dan bagaja kayısıları yükleyip, Esenler Otogar'daki akrabalara göndermeye benzemez uzay işi. Ne yapıyor bu araçların haberiniz var mı? Aylık akbil mi basacaksın uzay mekineye terbiyesiz kapıya gireceğin (teşekkürler)

CEVİZ

Kabuğusert, içi yumuşak. Bakınca beyne benziyor ama aslında hiç ilgisi yok. Bildiğin ceviz. Bazen o kadar uğraşıp kabuğu kırırırsun, bir bakırırsun içi çürük. Öyle şeyler.

LSD

Kutuya buranın kafası güzel yazıp yollarım. Pimi çekilmemiş el bombası. Çünkü burada öyle bir hayat var ki herhangi bir zamanda, herhangi bir yerde biri bu bombayı patlatıp hem kendini hem de çevresindekileri gözü kapalı öldürebilir.

HUSUSİ BELLEKTEN ÜÇ BEŞ İZ

Zengin çocuğu. Kısa pantolla sokaklarda dolaştığımız yaşlardan bir lafa teşneyiz; "O zengin çocuğuyumuş." Okula yeni gelen veya mahallede az rastladığımız tipler. İyi giyimli, temiz, önlüğündeki mendil bozulmamış, yakalığı dağınık bizlerin arasında sırttan çocukların arkasından yaptığımız dedikodunun kilit sözü. Böyle kaldı zengin. Muhabbete gerek yok, bizi anlamaz, aramıza giremez, başka dünyanın çocuğu. Ha böyle derken noldu gacılar, esas başka dünyanın çocuğu bizdik, göremedik.

Kurşun. Acıttırır be abi. Bak bunu da ilk kez açtık buradan söylüyorum; yedim bir kere ordan biliyorum. Yakıyor önce, sıziyor sıyrsa bile. Acısı yüksek. Sonra bir iz kalıyor. Ömür boyu ara ara sıziyarak kendini hatırlatıyor. Sağ baldırda bir kabarıklık kaldı öyle. Ama yakıştıramıyorum. Kurşun yarasını kimseye yakıştıramıyorum. Eşek gibi adam oldum kendime yakıştıramıyorum, gece gündüz haberlerde görüyoruz, çocukları vuruyorlar. Çiçeklerin konyunda uyumalıydı dediği Ece Ayhan'ın, çocuklarda. Acıttırır be abi.

Sapan. Ata sporu. Zalimliği akla kazıdığımız yılların oyuncuğu. Napacaksın sapanla çocuk? Polise atmıyorsan napacaksın? Serçe vurursun, kedi köpeğe atarsın. Sonra vurduğun serçenin arkasından ağlarsın "İnşallah ölmemiştir" diye. Zalimliğin inceliği. Coğrafyanın ilkelerindendir: Arkasından pardon diyorsan her zalimliği yapabilirsin. Sapanla girdi kafamıza, atamadık daha.

Kurban. Alında bir damla kan. Can almanın ruhani bir zevk olarak çocukluktan şırınga edilişi. Çoğu insan et yiyor aramızda şimdi birbirimizi kandırmayalım. Ama yani kuzu sen can çekiş yerde, boğazına bir bıçak vursunlar. Ne hissedeceğim biliyor musun? Ben de bilmiyorum ama kanından bir damlayı alınma vurup bildiriyorlar: Huşu duyacaksınız yığıldım. Affet kuzu, söz, ben kimseye bunu öğretmeyeceğim.

Mehtmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

NOLUCAK BÖYLE BÖYLE BİR SORU DEĞİLDİR

*hafif yumruklar yapmıştım yemeden gittin
nolucak böyle böyle*

*kuş sanıyorum her sabah kapıdaki ağacı
nolucak böyle böyle*

*sesinden sıçıran trenler tökezliyor
nolucak böyle böyle*

*emanet bir vertigo uzun çekim siyatik
nolucak böyle böyle*

*yağmurdan yağrulmuş çarşaf icat edebilirim
nolucak böyle böyle*

*üşküdar dolmuşunda aklıyla oynuyor bir sarı çocuk
nolucak böyle böyle*

*çoğu ak gözlerin ödenemeyen kira hiç çıkmıyor içimden
nolucak böyle böyle*

*saçından sarkan adlar göğsüme basıyorlar
nolucak böyle böyle*

*ben de gider atımye işerim
nolucak böyle böyle*

*ucuz içgüdüleriyle biraya gerilmiş çuk
nolucak böyle böyle*

*gözümü alıyor hep iskeledeki virgül
nolucak böyle böyle*

*seni çok özleyince ciğerim kül kokuyor
nolucak böyle böyle*

*nolucak böyle böyleyse işte hayatımın en yegane sorusu
nolucak böyle böyle*

KOMŞU KOMŞUNUN ETİNE MUHTAÇ

Kasaba meydanındaki güvercinler eksilmeye başlamıştı. Zaten sokak kedileri ve köpekler tükeneli hayli zaman olmuştu. Demek sıra onlara gelmiş hatta geçiyordu.

Kasabada nerdeyse kolu, bacağı, kaşı, gözü, kulağı tam insan kalmamıştı... Kim kimi neresinden yakalarsa parçalayıp koparıyordu.

Daha dün, sol koltuk alt kat komşusu tarafından yenen Nermin Hanım, karakola şikayete gittiğinde, "Ne yapalım hanımefendi? Bak benim de burnumla, sağ ayağımı yediler. Uyanık olacaksınız, sabredeceksiniz," diyen polise tartışmayı uzatmayıp evine dönmüştü.

Herkes birbirini yiyordu. Kasabada her şey yolunduydu.

Tek bir sorun vardı: Yol bitmişti.

SÖN GÜVERCİN

Yılın nerdeyse her mevsimi onları sürüler halinde görmek mümkündü. Kasabanın ortasındaki meydanla günün her saati bir uçarlar bir konmalar falan, olur olmaz dalgalanmalar. Daha eski zamanlarda, küçük plastik tabaklarda yem satan ihtiyaçlar ve üzerlerine koşan beklenmedik küçük çocuklarla hayli yaşamışlıkları vardı. Bir dakika. Öncesi var. Atlamayalım. Meydanın ortasındaki havuzdan balıklar gitmeden önce, havuzun kıyısında oluşan kuğular kaybolmuştu. Sokak aralarında bir süre kanlı kuğu tüyleri uçmuştu, yakalayablenler onları da yemişti. Balıkların kılıçlarını ise gören bile yoktu. Bunları unutabilirler ya da hiç hatırlamayabilirlerdi eğer zehirli yemleri her yana serip can çekişen yüzlerce güvercini

Mehmet Ali Akınsoy

birbirlerini yemeselerdi. Birkaç güngörmüş, açlık bilen ihtiyaç, "Durun yapmayın, hepimize yeterlik" diyerek ortamı yumuşatmaya, açlığı yatıştırmaya, en azından bu şehvetli yağmayı yavaşlatmaya çalıştıysa da nafile. Üçüncü günün sonunda güvercinler, beşinci günün sonunda serçeler bitmişti. Ara sıra falanca mahalle falanca sokakta bir güvercin görülmüş söylentileri çıkıyor, kolu bacağı, yanağı, gözü, kulağı bazen de bunlardan çoğu parçalanmış onlarca kasabalı, mahalle aralarında dağılıyor, söyledikleri güvercini bulamayınca birbirlerini parçalayıp iştahlarını bir süre de olsa oyalıyorlardı. Fareler, böcekler, kelebekler, kalorifer böcekleri dahil, ağaç kabuğu kurtçukları hariç değil, ne bulurlarsa yiyorlar, ne bulamazlarsa onu da yemeyi hayal ediyorlardı.

MÜDÜR BEY

Banka müdürü, telaş telaş 'ye yetiştirmeye çalışıyordu. Yanından tek koluya geçen Nermin Hanım'ı gördüğünde, "Neyse, hiç değişse sol kolu kaptırmış," diye düşünüp koltuk değneğine abana abana yürümeye devam etti. Telaşlıydı. Bankanın girişinde güvenlikçiyi gördü. Güvenlikçi daha dün iki kulağa sahip değil miydi? Şimdi onu düşüncecek durumda değildi. Düşünmedi. Güvenlikçi, "Yahu dur yapma müdür bey! Dur yahu!" diye bağırdığında banka müdürü coktan onun sol bacağına koparmış, koltuk değneğine abana abana odasına doğru engelli kovuşu yapıyordu.

Güvenlikçi arkasından yetişemedi -nasıl yetişsin ki- odaya kapagı attı. Kapıyı sıkıca kapattı. Yeni bacağına yerine takmaya çalışırken dışardan gelen bağırmalara hiç alırmadı. O sırada güvenlikçi, vezne memurunun iki kulağını koparmış birini yerken diğerini de ters tarafa takmaya çalışıyordu. Birkaç müşteri veznenin önündeydi. Hiçbirinin kolu olmadığı için böylece yemedik bakıyorlardı.

Sıra numarasi aldiklarina göre

Siradaydilar. Vezne memuru, belki de iki

kulaktan olmanın açlığını bastırmak için onlara yönlendiğinde, "Sraya gir sıraya" gibi birkaç şey mırıldandılar.

NERMİN HANIM

Sabahın bu saatinde kapı çalıyordu.

Gece boyunca rüyasında, güya son güvercin varmış, o uyurken yatağın üzerinde taklalar atıp evin içinde oradan oraya uçup duruyormuş. Ama o uyuduğu için, bir türlü uyanamadığı için güvercini tutamıyor, tutulamayan güvercin önce kuğuya, yine tutulamayınca balığa dönüyor, kalorifer peteğinin altından duvara saplanıp kaybolup gidiyormuş.

Sabahın bu saatinde kapı çalıyordu.

Şıcağı. Henüz rüyasını bilmiyordu. Onu birazdan karakola giderken hatırlayacaktı. Kapı dürbününün baktı. Alt kat komşusu dikiliyordu kapının önünde. "Buyrun, hayırdır bu saatte?" dedi. Kapıyı açmadan söyledi bunu. Komşusu, "Bir saniye açar mısınız? Çok önemli," dedi. Nermin Hanım biraz da uykusu sersemliyle, kapının zincirini çıkarmadan kapıyı şöyle bir araladı. "Buyrun," demek üzereydi ki "buy..." diyebildi sadece... Komşusu Nermin Hanım'ın sol kolunu koparmış merdivenlere yönelmişti çoktan... Nermin Hanım, "Allah belamızı versin... Ne hızlı yiyoruz!" diyebildi sadece. Pardösüsünü giyerken, dün gece etini sıyrıldığı kocasından kalan son parçaya basmamaya çalıştı. Karakolun yolunu tuttu. Yanından geçen müdürü gördüğünde, "Bak, bunun da bir bacağına yemişler..." nedense, "Uyurken yemişler..." diye düşündü. Uyurken sözcüğünden hemen sonra duvara saplanmış bir balığın kuyruğunu hatırladı. "Bi yerde gördüm ama... Nerde... Nerde..." derken birkaç adım sonra rüyasına vardı. Güya son güvercin varmış, o uyurken yatağın üzerinde taklalar atıp evin içinde oradan oraya uçup duruyormuş. Ama o uyuduğu için güvercini tutamıyor, tutulamayan güvercin önce kuğuya, yine tutulamayınca balığa dönüyor, kalorifer peteğinin altından duvara saplanıp kaybolup gidiyormuş.

Polis memuru, "Buyrun hanımefendi..." dediğinde onun hiç acımadığını fark etti.

Nermin Hanım, "Allah belamızı versin... Ne hızlı yiyoruz!" diyebildi sadece. Pardösüsünü giyerken, dün gece etini sıyrıldığı kocasından kalan son parçaya basmamaya çalıştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://trantey.org>

Her hırsız ilk aşık olduğu arabayı çalar

Yolun sonundaki tümeşge iki yüzle girdim.

Arabayla havada uçarken, görünmemek için tümeşğin arkasına saklanmış trafik polisinin "DUR!" sesi hiç inandırıcı gelmedi. Altımdaki araba yere konduğunda, lastikler istahla yakaladı asfaltı ve bir anda çok uzaktaki kaldırıma ekip otosu. Zümrüt yeşili bir Çakal Kasa'yı ilk aşıkım, direksiyonunu sıkıca kavrayan sağ elimdeki tırnakların üçü eskitti. Aşkımin mührüyü mosmor olmuş kangren parmaklarım.

Dayağını yememe rağmen uslanmayıp, mahallede araba teyplerini çalmaya devam ediyordum diye tırnaklarımı sökmüştü Limon Ahmet, "Çalıntı arabayı söğüşlemeye, ölü sikicilik derler, o yüzden ben de senin ölünü sikicem," dedikten sonra, yoğun bir tezek kokusunu çektim ciğerlerime. Hurdacıların atlarını bağladıkları bir barakada gözümü açtığımda, parmaklarımdan çok beynim acıyordu. Sanki sökülen tırnaklar incecik sinirlerle beynime bağlıydı ve onlarla beraber çekilmiş tırnaklarım. Yaralar iyileşsin diye merhem niyetine yoğun döküp sarmışlardı parmaklarımı. Olaydan sonra kesinlikle kin gütmedim, racana saygı duydum. Zaten Limon'a saygı duymama şansım yoktu. Uyardığımda cebimde bulduğum not çok netti: "Söktüğümüz tırnakları sakladık, tasvip etmediğimiz hareketlerine devam edersen cesaretine karşılık yerine dikmeyi deneyeceğiz." O gecenin karanlığında, acımı dindirmek için en yakın torbacıya yürürken, "Sizin çaldığınız arabin tillaahını çalıp ben de bu mahalleye getirmezsem, Sarı değil Göt Celal bilsin bütün mahalle namımı," diye gökyüzüne bakarak yemin ettim. O gece şafaktan sonra uyuduğumda tam kırk saat sonra açtım gözümü. Bütün mahalleye içmiştim, midem ece deposuydu. Annem kırma bez bağlayıp, tırnaklarıma pansuman yapmıştı. Gözümü açtığımda, "Kurban olayım kaçırır, bira şu beteri işi, gel tezgâhın başında dur," dedi gözleri şalı.

Benim araba çalacak vaktim hiç olmamıştı, annemin gözü sürekli üzerimdeydi çünkü. Annem eve gelen teyplerden mevzuyla uyanasa da, benim cebelleze merak salmama şiddetle karşıydı. Evde kalıp onun tezgâhı için çalışmamı istiyordu. Annem mahallenin en eski torbacı esnafıydı. İki abimi cezaevine, babamı mezarla yollamıştı daha dümen mevzusuna. Yaşı geçtiği için tezgâhın yıkılmasını istemiyordu. Ama ben torbacı olmak, bütün gün yıkık dökük barakanın önünde zarboların baskın yapmasını beklemek istemiyordum. O yüzden kendime gelir gelmez, annemin kara alınını üzerimde yemenişi öüp, "Merak etme her şey çok güzel olacak," deyip tutkuyla dışarı attım kendimi. Biraz sonra geri geldim, kıçımdaki bezi bıraktım.

Bizim mahallede araba çalmak için en bilindik yöntem "Mahmut'u yağlamak"tır. Mahmut'u yağlamak dediğim: Feriköy Mezarlığı'yla bizim mahalleyi ayıran Mahmutağa Caddesi'ne 5 litre ayıççek, 10 paket sana yağı döktükten sonra patiyeye sararı arabaları yardım bahanesiyle alıp uzamaktır. Bu yöntem genelde gece vakti mahalleye uyuşturucu almaya gelen körpelerle yapılır. Mahalleye girdiği zaman eli ayağına dolaşan çocuklar çoğu zaman kolay hedefir bu iş için. Tabii bu yöntem için güvenilir ve işbirli bir ekip lazımdır. Bir seferinde körpe sanılan delikanlı düştüğü tezgâhı uyanınca, belindeki makınaya davranıp

dümenlilerden birine hemen yandaki Feriköy Mezarlığı'na tek gidilmiş bilet kesmiş.

Ölüm gram korkutmadı beni. Ama Mahmut'u yağlayacak arkadaşım yoktu. Zaten Şeref dayının kahvesine gidip isim yazdırmak sonra günlerce sara gelmesini beklemek gerekiyordu, Mahmut'u yağlamak için. Daha fazla bekleyemedim, hırsızlık her şeyden daha fazla özgürlüktü benim için. Gerçi sonra daha fazlası oldu.

Şişli'de yağmurlu bir gece vakti zümrüt yeşili güzelle karşılaştığımda annemin sevenlerin arasına giren geçimsiz kayıvalıde olduğunu düşündüm. Aşık olmuştum. Şaşkınlığının ardından, tereddütsüz fırlattım islanmı ve aşkla pozitif elektron yüklenmiş buji porselenini cama. Sonra düştüm İzmir yoluna. Çalıntı arabayla tahmin edeceğimiz gibi gayet maceralı bir yolculuk geçti. Başta bahsettiğim "Dur" diye bağırarak trafik polisi onlardan sadece biriydi. Ne yaptım? Arabayı Dolapdere'ye gidip parçalatmaya içim el vermedi. En azından bir hafta daha beraber olalım diye, İzmir'de arkadaşın düğününü bahane ettim. Gerçi Keşan'da düğün için yanımda götürdüğüm yarım altını uygulamaya yapan ekipten bir zarbonun yakasına taktım. Üçle beşle uğraşmam sonucu çok ağır olurdu. Onlarda saç olsun mevzuyla hiç uzatmadılar, alkol falan var sandılar herhalde.

Düğün İzmir'de Gıda Pazarı'nın arkasındaki bizimki kadar (gayr-i) meşhur mahalledeydi. Damadın babasına, annemin gönderdiği iki baklava paketi sigaralığı hediye edip, altın mevzusunu anlattım. Bizim damat arabayı görünce düğün arabasını benimki yapmak istedi. Altın olayının mahabubiyetiyle mecbur kabul edip, arabayı kendi elleriyle süsledim. Damatla gelini arabayla korna çalıp beyaz sarfalar etrafa saça saça mahallenin içinde gezdirip kendimi müziğe bıraktım. Alkol ve uyuşturucunun etkisiyle

**Şaşkınlığının ardından,
tereddütsüz fırlattım, islanmı ve
aşkla pozitif elektron yüklenmiş
buji porselenini cama.**

ALINTERİ

düğün sokağı uzaya yaklaşıyordu. Ben arabanın yanından ayrılmadan soğuk İzmir birası içerken, mahallenin gençleri üçlü beşli durmadan sigara doluyorlar, arabayla ilgili sorular soruyorlardı.

Şafak söktüğü zaman dillere destan bir eğlencenin tortusu kalmıştı mahallede. Salim amca dedikleri bir lavuk, el kol hareketleriyle gökyüzüne doğru bir şeyler anlatıyor, genç kızlarla, oğlanlar köşelerde öpüşüyor, körpeler kendi kafalarının içinde olanlardan korkup hüngür hüngür ağlıyorlardı.

Benimse keyfim yeni yerine gelmişti ki bir anda zarbo helikopterinin ışığı vurdu yüzüme. 360 derece kafa çevirdiğimde kuşatıldığımızı anladım. Mahallenin girişinden akın akın zarbo geliyorlardı. Akrepler, ekip otoları... Büyük ihtimalle uyuşturucu için yapılan bir baskındı. Benim için bütün İzmir Emniyeti'ni ayağa kaldırmış olamazdılar. Erketecilerden biri, "Zarbolar baskın basıyor!" diye koşarak aşağı indi. O bunu söylerken zaten bütün kapılar kınlmaya başlamıştı. Her şey göz açıp kapayıncaya kadar oldu. Dün gece düğünde olan olmayan, mahallenin yarısını götürüyorlardı. Yatacağım cezadan değil, her şeyin böyle bitmesinden korkuyar arabanın yanından etrafı izliyordum. Sonra sinirli bir tek yıldız bana doğru telsizi kaldırıp. "Sen" dedi, "buraya gel." Yanına yaklaştığımda "Bu arabanın sahibi kim?" diye sordu. Balayı bitti diye düşünerek "Benim amirim, dün akşam düğünüm vardı," dedim. "Otobüslerde yer kalmadı yanına bir memur vereceğim şu üçünü alıp, peşimizden emniyete geleceksin."

Ben de söylenileni yaptım ve mahallenin torbacılarıyla beraber karakola geldim. İndiğimde aynı tek yıldız bana teşekkür etti. Çalınmış bir araba karakolun bahçesinde yatarken, bana çay çorba ikram etti zarbolar. Uzun uzun sohbet ettik. Bahçede otururken tek yıldız yine yanıma geldi: "Her emniyet amiri görevde geldiğinde, ilk önce gücünü sizin mahallede sınırı" dedi, "ama siz de az değılsiniz," diye devam etti. Benim aklım bahçede yatan zümremde tek yıldız ne dese kafa sallıyorum o sırada. Tam kalkacakken, tek yıldız, "Dür bir saniye dedi," ve elini cebine attı. Devletin şefkatli elini uzattı bana doğru, elinde kırmızı kurdeleli çeyrek altın vardı, "Al bunu, en güzel gecenin içine ettik. Vatana hayırlı evlatlar yetiştirin, torbacı değıl," dedi. O sırada Allah'ın da bize yol verdiğini hissettim. Tek yıldız teşekkür edip altını cebime attı. Arabaya geri dönüp, radyonun sesini açtığımda Mehmet Ali Akşamfeneri diyordu izel.

Harap etti birileri gençliğime şahit dağlarını memleketimin, adresi meçhul mermilerin, keyfe keder yolculuklarında yıkıldı duvarları dededen yadigar evimizin

Simdi güneş düşmancasına kavururken bedenimi inşa etmek zorundayım ait olmadığım bir yerde, hiç tanımadığım birilerinin evlerini

Yarım kaldıkça düşler, Hayat köküne insen de bitmeyen bir ağaca benzer, O ağaç ki suya hasret kaldıkça eğilir, Gün gelir düşleri yaprak olur dallarını süsler...

Inerayak merdivenler ile dahil olunan rutubeti daimi atölyelerden çıkar lokmasını hesap ettiğim ekmeğim.

Ve bilirim ki sırf birilerinin gardırobundaki seçenekler genişlesin diye dokülyör tüm bu alimlerim...

OTOBAN KENARI

Gidenin arkasından bakmak bizim alışkanlığımızdır

Şu anki hükümetin tek başına iktidar olduğu son 13 yıllık dönemde ülkemizde birçok değişiklik yaşandı. Gökdelenler yükseldi, adını daha önce duymadığımız insanlar ülkemizin vergi rekortmenleri listesine girdi ve Reza Zarrab Ebru Gündeş'le evlendi. Egemenler arasındaki bu yer değiştirme sırasında yine olan küçükesnafa oldu. Mahalle arasında faal olan yüzlerce tekstil atölyesi kapandı, binlerce insan işsiz kaldı. Bu atölyelerin kapanması giyim sektörünü vurduğu kadar meyhane sektörüne de ağır bir darbe vurdu. Sabahın köründen gecenin karalığına kadar bir yandan paça diken diğer yandan Azer Bülbül dinleyen işçiler, üzerlerinde oluşan yoğun efkân atmak için gece eve geçmeden bir meyhaneye uğrarak içki tek atar evine öyle geçerdi. Fakat yolumuzun üzerindeki o meyhanelerin çoğu artık kapandı...

İçene mahalle baskısı var

Gerek mali kriz gerekse toplumun muhafazakârlaşmasıyla mahalle arasındaki birahaneler ve meyhaneler bir bir ışıklarını söndürdü. Son yıllarda oluşan toplum içindeki kutuplaşma ve mahalle baskısı ilk olarak içki kullanıcılığına yöneldi. Son 15 yılda Fatih ilçesinde içki mekân sayısı yüzde 80 oranında azaldı. Mekânlar kapandı ama müşteriler de buhar olup

uçmadıysa içki tüketme ihtiyaçlarını başka yerlerde karşılamanın yollarını aradılar. Sonunda ülkemize en yakışır olan 'Açık hava Meyhanelerini' kurdular.

Açık hava meyhanelerinin patronu olmaz

Açık hava meyhanelerinin bir patronu, garsonu, küveri veya adisyonu yok. İstanbul içerisinde E-5 kenarında Fen İşleri tarafından yaptırılan ağaçlandırmaya alanlarından geçenler daha dikkatli bakın. Limon kasalardan masa, folyo tabaklarda meze, sert plastik bardaklar, dörde ayrılmış domates ve ısırılarak yenilen bir salatalık göreceksiniz. Müdavimi oldukları birahaneler kapandıktan sonra mahallerden telle ayrılmış yol kenarındaki ağaçların altını mesken tutan, kışın tenekte içkindeki ateşle ısıp yazın ayaklarını çime basan insanlarla görüştük.

"Ben 35 yıldır alkol tüketiyorum, normal bir insanın içtiği içkiyi kuruluk yapmasın diye ben aşkamları yatmadan gözümde damlatıyorum," diyerek giriyor konuya Recep abi. Daha önce sürekli gittiği, gerek millete içki ısmarladığı gerekse verisiye sarhoş olduğu meyhanesi 7 yıl önce kapanmış. "Delikanlı adamın gittiği öyle çok mekân olmaz. Sen birahaneye gir diğdin zaman garson gelip sipariş alıyorsa sen oranın yabancısındır. Ben meyhaneye gir diğdimde içkim mezem direkt servis edilirli. Karımdan çok meyhanenin çalışanlarını görüyordum. Çünkü artık taniyorlardı beni ne içirim ne kadar içirim, nasıl sarhoş olurum. Ama malum sebeplerden dolayı kapanmak zorunda kaldı meyhanemiz. Bir süre başka mekânlara gidip gelmeye başladım ama eski lezzeti alamadım. Hayat içerisinde bir sürü dertle

uğraşıyoruz akşam iki tük atmasak evdekilere sararız. Yanlış anlamayın ben alkolik değil akşamcıyım ikisinin arasında çok fark vardır," diye anlatıyor alkolle bağıni Recep abi.

Meyhanelerden yol kenarlarına düşmek kolay değildir bir akşamcı için. Ağır ve sancılı süreçtir. E-5 kenarında nasıl içmeye başladığını sorduğumuzda şöyle cevaplıyor. "Daha önce meyhaneye alınmayan gençler ve parası çıkışmayanlar buralarda içerdii. Bizim keşfettiğimiz bir yer değil. Zamanla bizimde gidecek yerimiz olmadığının onlara yaren olmaya başladı. Burada her ağaç altını sahibi vardır. İçtikten sonra o bölgenin temizliğini kendisi yapar. İçen insan bir şeyler izlemek ister. Sohbet sıkıldığında bir şeylerle kafa dağıtmak ister. Gidenin arkasından bakmak bizde alışkanlık oldu. Giden bir sevgili, şehirlerarası otobüs. Dere olsaydı dereyi, ırmak olsaydı ırmağı izlerdik ama burada yolu izliyoruz. Çok kelle olduğumuzda akan trafikte araç saymaya, araçlar içindeki dünyaları düşünmeye başlarız. Yoksa dert dinleyerek ömür geçmez. İçkinin en iyi mezesi sohbettir," diye anlatıyor durumu.

Mahallenin kara kutuları meyhanecilerdir. Gelen müşterilerin alevi sorunlarını bile bilir. Recep abinin de dediği gibi sohbet içkinin en güzel mezesidir. Meyhane kültürünün yok olmaya başlamasından sonra, meyhanecilere anlatılan dertler trafikte akan arabalara karşı anlatılıyor. Artık her sayıda bir açık hava meyhanesine uğrayıp oranın dertlerini bu köşeden size taşıyacağız.

Kararında içiniz.

BEAT

the banality

www.johnnywest.com.tr

johnnywestlondon

Mehmet Ali & Akgünsefası

Johnny West®

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

johnnywestlondon

MUSTAFA

*Senin içinde kendinden büyük bir yalnızlık var biliyorum. Herkes gibi.
Bütün banka memurları, devlet adamları, ressamlar ve ayakkabı tamircileri gibi.*

Uyandıği zaman kendiyile tek kelime etmeden yataktan çıktı. Saçları dağılmış, gözleri büyümüşdü. Ananın karşısına geçip ellerini yıkadı. Firuze'yle buluşacak, sonrasında karışmayacaktı. Zaten o, Firuze'yi ne zaman görsen, sonra diye bir şey kalmıyordu. Sigara yakıp odadaki birkaç eşyaya baktı. Ayağa kalkıp camdan dışarı baktı, aynaya gitti yüzüne baktı. Baktı düşünmedi.

Odadan çıkıp sokağa vardı, hep yürüdüğü yola saptı sonra. İçinde, ayakları yere bastıkça çoğalan bir sancı vardı. Yavaşça yürüyordu çünkü Firuze buluşmaya daima geç kalıyordu. Oturup onu beklemek kendine yapamayacağı kadar büyük bir kötülüktü. Onu beklerken öyle çok şeyler oluyordu ki içinde, o köşeden görününceye kadar her şeyini kaybetmiş bir insana dönüyordu. Sonra Firuze masaya oturup onu güzelce kurtarıyordu. Ve böylece o da Firuze'yi daha çok sevmiş oluyordu. Firuze'yi daha çok sevmek ne büyük acıdır bilemezsiniz.

Vapura binip arka tarafa oturdu, bir sigara yakıp denize baktı. Kafasını çevirip saate baktı, baktı düşünmedi. Buluşacakları yere varınca Firuze'nin henüz gelmediğini fark etti. Önce sinirlendi ama sonra ayakta nasıl titrediğini görmeyeceği için sevinip hemen bir yere oturdu. Bir çay söyleyip birkaç nefes aldı. Firuze köşeden göründü, yavaş yavaş yürüyordu, onun da içinde bir belirsizlik çoğalıyordu belli ki. Her zaman yaptığı gibi masaya oturana kadar onunla göz göze gelmedi Firuze. Sonra oturup ona hafifçe gülmüşüde ve gözlerini samimiyetle yere indirdi. Onu yine sevmişti. Gebermek gibi bir şeydi bu, bir yerde gebermeye benziyordu her şey. Firuze garsondan ellece bir çay istedi ve ellerini masanın üstüne koydu.

"Nasılın?" dedi, cevabını bildiği bir soruyu sormanın rahatlığıyla ve alacağı cevaptan korktuğu için kendi cevapladı soruyu, "İyi görünüyorsun," Firuze konuşmadı, sadece yüzüne baktı, uzun bir bakiştı bu. Sanki bir yerden başka bir yere su taşıyordu birileri. Ve Firuze ona ne zaman bu kadar uzun baksa o su biraz dökülüyordu.

Garson çayı getirdi, Firuze'nin yanakları kızarmış gözleri güzelleşmişti. Çayını yudumlayıp konuşmaya başladı.

"Senin içinde kendinden büyük bir yalnızlık var biliyorum. Herkes gibi. Bütün banka memurları, devlet adamları, ressamlar ve ayakkabı tamircileri gibi. Burası dünya burada kimsenin derdine derman bulunmaz. Yanlış yerde deva arıyorsun, dağılıp dağılıp yanlış yerlerde birikiyorsun. Sen benim Tanrı olmamı istiyorsun Mustafa, Tanrı olup seni bu yalnızlıktan kurtarmamı istiyorsun. Ama ben senin yalnızlığına iyi gelemem, ben kendi yalnızlığım bile iyi gelmedim. Bir düşün, kimse kimsenin yalnızlığını gideremez, insan beraber yalnız kalacağı birini arar sadece. Ben sana yemek yaparım, üstünü örterim, beraber çamaşır yıkarız, çiçek sularız. İşte bütün yapabileceğim bu. Seni senden kurtaramam Mustafa canımın içi, dünyada kimse buna muktedir değildir."

Mustafa kulaklarının duyduğu bütün bu kelimelere sarılıp ağlamak istiyordu. Neden bu kadar haklıydı Firuze. Bu güne kadar aşına olduğu, sevdiği tek kişi oydu. Onu ne zaman kaybetse hayatındaki bütün acıların sebebinin bu minnacık kadın olduğunu düşünüyor, onu susuzluktan ölen biri gibi ıstihla, acıyla anıyor, bulduktan sonra yine bir eksiklik olduğunu fark edip ondan kaçma ihtiyacı

hissediyordu. Çünkü ona hem yalnız olmadığını hem de yalnız olduğunu aynı anda hissettiren tek şey Firuze. Elleri uzun ve güzeldi, korkuyordu ondan.

Mustafa hiçbir şey söylemeden korkularının yüzüne bakıyordu.

Firuze yeniden konuştu.

"Ama ben seni seviyorum. Omuzlarımı, omuzlarımın yanında görmekten başka bir isteğim yok üstelik. Öyle seviyorum ki seni, kırpdayamıyorum bazen. Beni terkettiğin zaman üç gün ekme almaya çıkamamıştım. Anlıyor musun?"

Kendi ağzıyla söylediği bu cümleler Firuze'yi o kadar incitmişti ki sustu, sanki kendine yakın mesafeden ateş etmişti.

Mustafa büyük bir utançla Firuze'nin ellerine yeltendi fakat Firuze ellerini masadan çekmiş ve ayağa kalkmıştı.

"Şimdi sana bir iyilik yapıp bütün acılarına sebep zannedeceğin bir aylık hediye edeceğim. Artık kaderini aramak zorunda değilsin."

Bunları söyledikten sonra Firuze masadan uzaklaşarak köşeden kayboldu. Yanı gitti.

Mustafa böylece kalmıştı. Ayağa kalkıp hesabı ödedi. Yavaş yavaş rihlama doğru indi. Vapurun arkasına geçip bir sigara yaktı düşünmedi, denize baktı düşünmedi, kaptandı Mustafa ve dünyanın dörtte üçü suyla kaplıydı. Gidecek ne çok yeri vardı.

Gitti Mustafa, düşünmedi.

Tecrübeyle Sabit

IŞIKLARDA
CAM SİLME

Thomas Edison, 1879 yılında ampulü icat ettiğinde sirada Galata'daki beyzadeler son kadehlerini yuvartlayıp arabalarına biniyorlardı. Edison ve arkadaşları gece boyu ampulü test ettirler, Galatalı beyzadeler gece boyu kalkıp kalkıp su içtiler. Edisonlar baktı bu ampulü isinden para kazanacaklar 1880'de ampulün tanesini 2,5 dolardan satmaya başladılar. Sonra geceler aydınlandı, karanlık daha manalı bir romantizme büründü. Bu arada Edison'un kankası Henry Ford otomobili icat etti, seri üretime geçildi, uzatmayalım yıllar geçti dünya savaşları, atom bombaları, "muasır medeniyet seviyeleri" sömürgeçler derken...

Bunları dillendiren biz, İki Galatalı beyzade şu an neredeyiz? Etiller Nispetiye Caddesi'nde trafik ışıklarının altında. Elimize ne var? Bir' çek pas, bir' cam sil fiş fiş şişesi. N'apıyoruz? Araba camı siliyoruz.

Tecrübeyle Sabit:

Trafikte Araba Camı Silmenin Püf Noktaları

Kullanılacak malzemeler: Bir adet çek pas (3,5 tl)
Bir adet cam sil fiş fiş (1,5 tl)

Mekan: Araba trafiği yoğun herhangi bir caddenin trafik lambaları

Zaman: Günün her saati (iki çikş saatleri araba yoğunluğu nedeniyle en uygun zaman olarak önerilir)

Temel İşleyiş: Kırmızı ışığın yandığını gördünüz, etrafınızdaki en son model arabaya yapışın, gözüne kestirdiğiniz arabaya doğru ilerlerken arabaya sahbine bir kez gülümseyin, sonra göz temasınızı hemen kesip cam sil fiş fişini büyük bir ciddiyetle cama püskürtünüz. Çek pasın sünger kısmıyla püskürttüğünüz sabunlu iyice köpürüp cama güzelece yapdıktan sonra çek pasınızın lastik kısmıyla sabunlu yukarıdan aşağıya sağlı sollu temizleyin, lastikler çekişinizden sonra bir bezle veya kendi üstünüzde lastikte kalan sabunlu silin. Biz daha emektar bir görüntü olduğunuz için lastikteki sabunlu kendi üstünüzde sildik. Temizleme işi bitince camın tertemiz olduğunu belli etmek için cama bakıp saçlarınızı düzletebilirsiniz, arabaya sahbine "Aynaya gibi oldu ey maşallah," veya "Ooo abi/abla bakınca gibinca kamaşor valla," gibi cümlelerle işinizi övebilirsiniz. Bu cümleler tamamen sizin yaratıclığınıza bağlı. Bunun üstüne arabaya sahibi de sizin disiplinli çalışmanıza ve temizlemeye pazarlığınıza elbette kayıtsız kalamayacak ve size bir iki üç lira atesleyecektir. Teşekkürlerinizi sunup hemen başka bir çek arabaya yönelin.

Melika Ali Aksoy sefişi

Fotoğraf: Barış Turan

saniye içinde silip parayı almanız gerekiyor malum kırmızı ışık süresi maksimum 60 saniye.

Bu işleyiş her zaman bu kadar temiz olamayabilir. Yukarıda araç sahbine bir defa gülümseyip sonra göz temasını kesmek derken şundan bahsediyoruz; bazı araç sahipleri camlarını silinmesini istemiyor, onların istememelerine fırsat vermeden hemen işe girince mecbur razı oluyorlar. Bunu zorla yapılmıyorsa gibi algılamaya gerek yok, her işin bir kültürü vardır, para vermemekte herkes özgürdür.

Şimdi bakın, çok enteresan, kendinizi uyanık zanneden arabaya sahipleri

Bazı araç sahipleri arabaya doğru geldiğinizi görüyor ve hiç tepki göstermiyor siz gülece fişinizi sıkıp süngerle köpürttüğünüz zaman, bir anda "N'oluyor yahu ben senden böyle bir şey mi istedim kardeşim, para falan vermem," diye çıkışabilir. Amacı arabasını temizletip hem de salaga yapıp para vermemek olan sokaktaki cam silen insanların bile kanını emmeye çalışan bu tip insanlara vereceğiniz tepki çok basittir. Şöyle yapıyorsunuz: Camı daha çok köpürün köpüğü iyice yayın camın her tarafına özellikle üst kısma ve silceklerin diplerine. Sabunu temizlemeden önce çek pası bir defa kaportaya sürün. Kaportadaki toz çek pas lastiğinden kaynaklı camdaki sabunlu dairesel hareketlerle camın aşağısına çekin. Böylece camda silceklerin temizleyemeyeceği çamur gibi izler olacaktı. Araba dönüp "Madem istemiyorsunuz o zaman iyi günler," deyip ilerleyin. Araba sahibini arabayı yıkamaya götüreceğinizde bırakmanın keyfiyle işinize devam edebilirsiniz.

Zorla temizlik olmaz

Araç sahiplerinin bazıları da arabaya yaklaşıp yaklaşmaz istemediğini ısrarla belli ediyor. Bunu bir kavgaya döndürmeyin, size bir şey söyleyemeyen bir insan bırakın gitsinler veya camlarını silip para almayın bir

güzellik olsun. Tercih sizin.

Kazanç: Biz yaklaşık 4 saatte 65 lira kazandık. Maliyet çok karlıdır 500 lira net kazanç elde ettik.

Maliyet dediyimiz:

Çek pas, (3,5 tl)
Cam sil fiş fiş (1,5 tl)
Yemek (5 tl)
Yol parası (5 tl)

En önemli iki nokta

Eğer çalışacağınız trafik lambasını bir düğün salonu veya evlendirme dairesi yakınından seçerseniz düğün arabalarının camlarını sillebilir kazancınızı arttırabilirsiniz.

Seçeceğinizi trafik lambasında başka cam silen insanlar varsa kendinize başka bir trafik lambası seçin. Herkesin bölgeyi aydırır.

Zabta veya polis arabası görünce durun. Şayet bir aksilik yaşamadık ama n'olur n'olmaz.

Edison'a teşekkür

Edison 1879 yılında ampulü bulduğunda büyük ihtimalle ilk başlarda bir iki defa elektrik akımına maruz kaldı ama tecrübe etmekten korkmadı. Yıllar geçti o otomobil bulundu, sonra trafik lambaları, trafik derken başka bir yürekli şahsiyet trafik lambasında cam siliciliğini aktı. İki başta tepki çekse de işine dört elle sarıldı. Bu hayat tecrübesini başkalarına aktardı. Şimdi trafik lambalarında arabaya cam silerek para kazanan insanlar var. Hepsinin önünde saygıyla eğiliyoruz.

Tecrübe etmekten korkmayın, gökyüzüne bakmayı unutmayın.

Camin sildiğimiz arabaların hiçbirisi tecrübeyle sabit olarak gelecekteki bilgilerini bilmiyorlardı.

Osmanbey gecelerinin kanatsız melekleri

Arabaya bindim arka tarafta ikili ortalarına aldılar beni. Biri bacaklarımı ve kalçamı elliyor, diğeri göğüslerimi okşuyor. Bu magazinde geceleri yanlarında sarışın, esmer güzel kızlarla takılan herifler aç köpek gibi bir anda saldırmaya başladılar.

TRT Ses Radyosu önünde toplanırız geceleri. Cansu ve Melis var yanımda. Kızlarla bölgeleri paylaşıyoruz. Çok fazla kalamıyoruz orada; çünkü 'İb.e polisler' gelmeden uzaklaşmalıyız. İb.e polisler?

Evet çünkü birçok polis, Taksim'deki sivillerin bir kısmı da buna dahil, bizimle birlikte olur. Onların gözünde kolay ezilebilen yaratıklarız biz.

Travestiysen bu ülkede yerin yok. Daha önce var olan yerin de doldurulur... Önce ailen reddeder seni sonra çevren sonra toplu...

Ama bu bir suç mu? Allah'ı inanan bir ülkede bizi de Allah'ın yaratığına neden inanamak istemiyorlar? Polisler bizimle sevişebiliyorlar. Genelde ya karşı vermemiştir bir gün önce ya da sevgiliyi, nişanlısı... Her ne boksas.

Kendi aralarındaki şakalaşma sırasında 'İb.e' lafına bozulan polislerin bizimle birlikte olması devletin gizli eşiçeselduğunu gösterir...

Cansu Osmanbey'e gidiyor. Melis Cumhuriyet Caddesi'ne, ben de yavaş yavaş yürüyorum. Bu sokaklarda gündüzleri dolaşırken insanların bize ucube gibi bakmadıkları günleri ipte çekiyorum. Metronun Rumeli çıkışında durdum bir süre, karşı kaldırımda Melike var. Melike'nin yanına bir ekip otosu yanaştı, eğildi cama doğru, sessizce bindi. Çünkü bizim bu üniformalı eşiçesellerde direnme, zorluk çıkarma gibi bir lüksümüz yok. Çünkü bu bizim zararımız. Polis sözde halka hizmet eder; ama geceleri bizden hizmet bekler. Ben de halkım oysa ki.

Devlet halkından hizmet bekler mi?

Galip Dede Caddesi'nde otururken evime gelenler bile olmuştu. Bu yüzden çok ev değiştirdim. Diğer arkadaşlarımın gözünde yavaş yavaş köstekli çıkarmakla oturma, sesimiz duyulan yok, duysalar da

umursayan yok. Çünkü delikanlı devlet biz ib.eleri sevmez.

Yanıma siyah bir Audi a4 yaklaşıyor. İçindekiler tanıdık, hep televizyonlarda gördüğümüz ağır ağabey rollerindeki 'esas ağabeyler'. Magazinelere çıkan yakışıklı boylu postlu oğlanlar. Bizim sözümüz ona geçmez kızlarımızız da bu adamlara 'erkek' diye açkır.

-Bebeğim bize eşlik eder misin? Seni istiyoruz bu akşam hepimiz.

-Şartlarda anlaşıraksak neden olmasın anam!

-Ne istiyorsun?

-Otele gideceksek benim seçtiğim bir otele gideriz, arabada ise sadece sakso kişi başı 80.

-Otel olmaz. Arabada olacak. Beyler uygun mu ne diyorsunuz?

Diğer ağır ağabeyler aç köpek gibi heyecanlı kafa sallıyorlar. Arabaya bindim arka tarafta ikili ortalarına aldılar beni. Biri bacaklarımı ve kalçamı elliyor, diğeri göğüslerimi okşuyor. Bu magazinde geceleri yanlarında sarışın, esmer güzel kızlarla takılan herifler aç köpek gibi bir anda saldırmaya başladılar. Sağ taraftaki kemerini çözdü penisini çıkarıp hazır oldu beni bekliyor. Ön taraftaki büyük yumurtu sinirlendi bir an:

-Hop hop hayvanlaşma a. koyayım ya bekle biraz bu ne acele.

Araba Bomonti'de ıssız bir çıkma sokaka çekildi. Yaklaşık 1 saatte yakın bir hizmet gördüğü benden. İçlerinden birinin bir an erkekliği tuttu.

-Eteğini indir lan!

-O ekstraya giriyor. Ücretini alırım.

-Alacaksın a. koyım indir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteyp.org>

-Ben senin güzelin değilim lan a. kuduğumun ib.e!l

Bir anda suratıma inen yumruk atan aç köpeğe kafa attım, burnunu tutmaya başladı. Tartışma büyüdü, artık dışarıdaydık çantamdan bıçağımı almama ramak kalmıştı ki suratıma bir silah doğruldu birden. Derken bir ekip otosu sireni duydum, Allah başka türlü belamı veremezdi, yine polisler.

Biz şimdi hani onların gözünde İb.e'iyiz ya polisler bize mi inanacak yoksa bu zengin o.ospu çocuklarına mı?

Konuşturmadı. Sesimi bastırmak için ekip otosuna aldılar beni. Bir polis memurunu arabanın ön tarafta çektiler bir miktar parayla susturdular polisi he bir de mağdurları çekildiler. Kadımla sağlanmıştı. Bizim değerimiz bu kadardı zaten. Bir miktar para ve tanınmış bir adamdan bir fotoğraf hepsi bu. Ekip otosundayım. Yan taraftımda Cansu vardı. Ekip otosuna binen memur bir anda vurmaya başladı, korundum sadece.

"Bela mısın lan siz. A. kuduğumun çocukları! Ne diye saldıyorsun lan adamların arabasına belasını sıtiğim!"

"Amirim yok öyle bir şey," demeye kalmadan bir tane daha indi suratıma. Cansu'nun dudakları patlamıştı. Belli ki hiszetmeden memnun kalmamışlardı bizim İb.e'ler.

2 saat sonra polisler beni ve Cansu'yu TRT'nin arka sokağında indirmişlerdi. Cansu küfürler savuruyordu, Allah'ı da polise de devlete de. 20 dakika sonra evime ulaştım. Her gece olduğu gibi bu gecede yaşadığıma pişman oldum. Kapiyi açtığım da erken uyanmış salonda oturuyordum, yaşama sebebim. Güzel kızım..

Ne neredeydin?

Beytüşşebap

Fotoğrafın
öyküsü

Aslında tam da, yeryüzünde böyle bir yer olmadığına inanacağım anda vardım Beytüşşebap'a.

Bu ülkede adını en çok sevdiğim yerdeyiz: Beytüşşebap. Sene 99. Mevsim sonbahar. Atlas Dergisi'nin fotoğrafçısı olarak Beytüşşebap konusu çalışmak için yollara çıkalı üç hafta oldu. Bölgede operasyon olduğu gerekçesiyle iki kez Cizre Tabur Komutanlığı'ndan geri çevirildim. Sonra geri dönüp başka konular çalıştım ama yılmadım. Sonunda Tabur Komutanlığı benden yılıp yolu açtı. Önce Şırnak, sonra Uludere. Akşam kontrol noktalarından geçiş verilmediği için Uludere'de konakladım. Uludere-Çukurca yolunda Irak sınırına paralel ilerlerken, sola dağlara doğru döndüm ve hayatımın bana en uzun gelen yolculuğuna başladım.

Misafir otelde kalmaz

Etrafımdaki dağlardan gökyüzünü bile görmeden saatlerce gittim. Böyle bir yolun, insanların yaşadığı bir yere gitmesi imkânsızdı. Birçok kez yanlış yolda olduğumu, insanların böyle bir dağ başına ancak saklanmak için yerleşebileceklerini düşündüm. Aslında tam da, yeryüzünde böyle bir yer olmadığına inanacağım anda vardım Beytüşşebap'a. Kato Dağı'nın kucığında, toprak bir caddeden ibaret bu kasabaya geldiğim anda etrafımda geniş bir insan halkası oluştu. Herkes kim olduğumu anlamaya, daha doğrusu gerçekten gazeteci olduğuma inanmaya çalışıyordu. Yolun tozu toprağıyla birlikte üzerine sinen yorgunlukla, sınırlar bir

gazeteciden çok yolunu ve alını kaybetmiş bir Cudi Dağı mecnununa benziyordum. Gerçekten tek başına gelmiş, Beytüşşebap'ın tüm köylerini dolaşıp belgesel fotoğraflar çekeceğini söyleyen ve 'devletin gazetecisi' olmayan biri hiç de inandırıcı değildi. Halkanın en dış çeperinden, "Bırakın ya, ajandır işte," denildiğini bile duydum. İnanmaları bir haftamı aldı.

Öğrendiğim ilk şey, Beytüşşebap'ta o telin olmadığıydı. Otel yapılabacak olunca Beytüşşebap'lılar itiraz etmiş: "Otel ne demek, buraya gelen bizim misafirimizdir, otelde kalması ayıptır." Söylediklerime inanıp koluma giren birinin peşine takıldım, onun evinde kaldım. Sonrasında da Beytüşşebap'ın hemen hemen tüm köylerine gittim. Gittiğim köylerde bir kere bile bu gece nerede kalırım, bu öğün karımı nasıl doyururum diye düşünmedim. Hep koluma giren birileri oldu. Beni baş tacı ettiler.

Köylerde gıda ambargosu vardı. Bu kadar uçsuz bucaksız dağların doruklarında bile hayattan insanlara dar edildiğini, yakılan, boşaltılan köylerden göç etmek zorunda kalanların yol kenarlarında, derme çatma çadırlarda kaldığını gördüm. Savaştan dolayı elinde: koyunlarından başka bir şeyi kalmamış bir ailenin neyi varsa hepsini ıkrâm ettiği şöyle bir sofrâ hatırlıyorum: Peynir, tereyağ, kaymak, yoğurt, süt ve ayran.

Yurtsever köylerinde de kaldım, korucu köylerinde de. Yüzlerce yıldır beraber yaşayan insanların birbirine nasıl düşman edildiğini gördüm. Ağzını bıçak açmayan insanları da, dertlerini anlatmayla bitiremeyen insanları da dinledim. Fotoğraflarını çektim.

Bu ancak bir rüya olabilir

Köylerdeki turum bitip tekrar Beytüşşebap'a dönerken birdenbire kıpırcı toprak yolun üzerinde rengarenk onlarca kadın gördüm. Toprak renginden başka bir rengin olmadığı bu dağ yolunda, bu ancak bir rüya olabilir. Beytüşşebap'ta önceki gün vefat eden birinin taziyesinden döndüklerini öğrendiğim kadınlar da benim için aynı şeyleri düşünüyorlardı. Fotoğraflarını çekmeyi kabul ettirmek için çok yalvardım. İçlerinden bazıları kabul etmedi ama o kadar uzun süre arklarından koştum ki sonunda bu Cudi Dağı mecnununa bir dönüp bakmadan edemediler. Her şey hazırdı. Pozlamayı önceden yapmıştım, biraz uzaktan tele objektif ile çekerek arkadaşları dağın fotoğrafın fonu olmasını hayal etmiştim. Vizöre yansıyan görüntü filme kaydolup hayalim gerçekleştiğinde, toprak yolun üzerinde sevinçten debeleniyor, eşek gibi ağniyordum. Bir mecnunun fotoğrafa olan aşkımdan düşüğü bu hali hiç gören olmadı.

FEMİNİST KAPANIŞ

Bavul da sokaktan gelen bir dergi olarak, eril dilin her yerde olmasından kaçamayacağına göre Bavul'un içinden çıkanlara sizin önünüzde, beraberce bakalım istedim.

Ülkede, gezegende –neredeyse– her yer, her platform, her ortam erkeklerin, ataerkinin güdümünde. Öldürülüyor, eziliyor, maddi manevi itilip kakılıyor. Aynı zamanda ayağa kalkıyoruz, direniyoruz, sesimizi çıkıyoruz. Bir dergi çıkarken de gökten düşmediği ve insanlar tarafından üretildiği için bundan azade olamıyor. Bavul'un hazırlık aşamalarında beni rahatsız eden bu durumdan bahsettim. Okuduğum dergilerde, kitaplarda, blog yazılarında gördüğüm cinsiyetçilikten ve bunların hiçbir şekilde mesele edilmemesinden rahatsız(d)ım. O zaman bu "feminist son okuma" fikri çıktı ortaya. Bavul da sokaktan gelen bir dergi olarak, eril dilin her yerde olmasından kaçamayacağına göre Bavul'un içinden çıkanlara sizin önünüzde, beraberce bakalım istedim. Mesela bazen ağzımdan çıkıyorki beğendiğim bir şey için "adamlar neler yapmış" cümlesi. Hemen biber süryanem ağzıma ki bir daha yapmayayım. Sonra bir arkadaşım mesaj atıyor: "Adamakılı b' konuşmadık ya." Kendime karşı daha acımasızım, onun ağzına biber süryanem daha hemen söyleyiveriyorum: "Adamakılı derken?" Sözün kısası dergiyi çıkarmak için yaptığımız toplantılarda, yazışmalarda da hiç bu tepkilerimi sonraya bırakmadım. Her gün, her dakika va olma çabası verirken birileri rahatsız olmasın diye, ortamı "germeyeyim" diye, alakasız olmayayım diye geri durmadım. Erkek olmak iyi çağırışın yaparken, kadın kelimesinin zikredilmesinin bile ayıp olması, noktalama işareti yerine geçen sayısız küfre malmaze olmak, sokakta yürüyememek, dışarı çıkarken istediğini yapmak, taksiye binerken plakayı arkadaşına mesaj atmak, aynı iş için daha az para kazanmak, eski sevgilinin tehditlerine maruz kalmak, sevgilin var diye babadan, abiden dayak yemek, kocanın

jilette derine ismini kazması, öldürülmek ve daha birçok şey bunu yapmamı, her saniye gözümüze sokulan eril dile işaret etmemi, dikkat çekmemi gerektiriyor. Toplumun çeşitli katmanlarından çeşit çeşit insanın yer aldığı bu dergide bunu yapmak bir anlamda bir yansıma olacak. Dergide gördüğümüz her örnek fazlasıyla hayatımızda.

Küfürlerden başlamak en iyisi. Efendim artık ne kadar daha açıklanacak, yazılacak bilmiyoruz ama küfür etmekten, daha doğrusu cinsiyetçi küfür etmekten vazgeçmiyoruz bir türlü. Ben de söylemekten, uyardıktan vazgeçmiyorum. Çok açık aslında mesele, edilen bu küfürler beni aşağılıyor, bedenime saldırıyor, iktidara cinsel organ üzerinden kurulurken ya da alt basamakla olmak kadınlık üzerinden ifade edilirken bana şiddet uyguluyor. Ağızlardan düşmeyen o fill, taciz, tecavüzü normalleştiriyor. Birilerini cezalandırmak için, hakaret etmek için, en hafif haliyle sinirden söylenenlerin neyi temsil ettiği düşünülmenden savunuluyor. Eğer bunu okurken "bizde götö göt denir", "ama dilimizi köreltiyorsunuz, küfür bir dilin zenginliği'dir," ama ben o anlamda kullanmıyorum ki" tarzında düşünceler geldiyse aklınıza bunların ne kadar cahilce, ne kadar sig ve ne kadar "erkek" olduğunu da eklemeyen geçemeyeceğim.

Süzgücimden geçmeyen bir başka konu da yine ataerkil düşünün bile dayattığı kadın stereotiplerinin kullanılması. "Kadınlar kilo konusunda takıntılıdır," "Kadınlar alışverişe bayılır" ve bunlar gibi cümleleri okuyoruz, duyuyoruz, belki de söylüyoruz. Bence yanlış olan bu cümlelerle kadınların bir davranış kalıbına sokulması. Kadınlar söz konusu olduğunda tanımlamalar sürekli artıyor. Kadın bir birey olarak var olması konusunda bir

kabullenemeyiş olduğu düşüncesine kapılıyorrum ister istemez. Anlaşlan o ki oradan bakıldığında alışveriş ve dedikodu seven, süslennmeye ve "dirdir etmeyi" hobi haline getirmiş, camaşır, buluşık yıkayan insanların (unutmuşum bir de çiğceğiz) ki mesele bunların sevilmesinde ya da yapılmasında değil, bu kalıpların kadınları belli rollere sıkıştırmasında. Birakin tüm bu dayatılmış rolleri, kalıpları. Bağırıyoruz kadın kadınıdır diye, duyun.

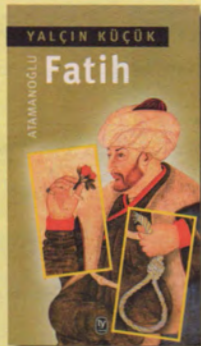
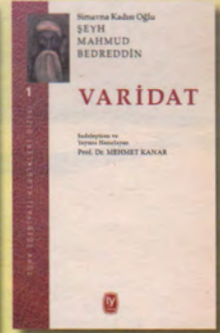
Bununla birlikte bir de kadına yüklenmiş "görevler" var. Kadın erkeğe ihanet etmez, sadakatini gerekirse ispat eder, babasının, kocasının, kocasının ailesinin başını yer eğdirmez, çocuklarını ortada bırakmaz, ev işlerini yapar, kocası, babası razı gelirse kariyer de yapar. Şiddet görürse abartmaz, affeder. Sesi çok çıkmaz, söylenene karşı gelmez. Kocası sevmek istediğinde geri çevirmez. Erkekler ve onların rolleri üzerinden tanımlanan bu "görevlendirmelerin" adil olduğuna inanıyor musunuz gerçekten? Bunlar abartı geliyor değil mi? Aşırı muhafazakar kesimler dışında kimse böyle düşünmüyor gibi geliyor. Halbuki bu cümlelerle ifade edilmese de kadının görevlerini anlatmaktan geri durmuyoruz hiçbirimiz. Sokakta bir erkek tarafından sözlü ya da fiziksel taciz edilen bir kadına "ama sen de böyle giyinmeseydin" diyoruz. Çünkü tacize mahal verecek şekilde giyinmemek de kadının görevi. Aldatılan kadına "sen de biraz bakımlı olsaydın," diyoruz, "eşine güzel görünmek görevin."

Sonuç olarak bu ay bize, Bavul'a baktım, bize bakanın tümüne vardım biraz. Neler kaçıyor dilimizden, elimizden, nerelerde ataerkinin dili etkisi altına almış bizigörelim istedim. Bir kadın gözüyle gözüme batanları size ve kendimize göstermeye çalıştım. Eskiği yar fazlası yok.

TEKİN YAYINEVİ

EYLÜL AYI KİTAPLARIMIZ

YENİDEN BASILANLAR

Kızıma Mektuplar 12. Baskısı

Çanakkale İçinde 3. Baskısı ile raflarda...

EŞKİ BARİŞ

Nejat İşler

Arkadaşım, bu şeker hastalığına çare bulunmazsa, barış manş olmaz insanlar arasında
Yemek yıyorum, adam hızla düşüyor masaya, benim yemeğe giriyor
- Sana da söyleyik,
niye beninkini sömürtyön
- Abi, şeker hastasıyım, acil yemem lazım.
Adı güzel, kendi yıkıcı bu hastalık, acil açlık yaratıyormuş bityede.
Savaşlar da benzer hastalıklı aciliyetler yüzünden işte.
Barış dünyaya hakim olsun..

